twee sterren

silverberg

M_SF
SCIENCE FICTION

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Manipool … een oude planeet waar onbegrijpelijke wezens wonen die de beschaving reeds lang ontgroeid zijn. Het lot van twee zwaar beproefde mensen is innig verweven met Manipool. De een: Lona Kelvin, zeventien, moeder van honderd kinderen, maagd. Al haar kinderen zijn haar afgenomen. De ander: een ruimtevaarder die ver in de kosmos door de weerzinwekkende wezens van Manipool bij wijze van experiment is gedemonteerd, en vervolgens weer in elkaar gezet, maar niet zoals het hoort. Evenals de maagd Lona schuwt hij de buitenwereld, want iedere confrontatie met anderen ontaardt in doffe verschrikking. De derde pool van de driehoek is een steenrijke aasgier die letterlijk van het lijden van anderen leeft. Als een onverzadelijke spons zuigt hij hun pijn, vrees, haat en angst op en smult ervan. Hij verschaft wreed amusement aan het verwende publiek.

In zijn verdorven brein rijpt het misselijke idee deze twee door het nootlot bezochte mensen samen te brengen, zodat hij zich kan verlustigen aan de conflicten die dit moet oproepen. Wreed is zijn manier om hen uit hun tent te lokken. Maar ze zwichten voor zijn mooie beloften — gelaten en zonder veel hoop. Hij zal hun enige wens vervullen. In ruil moeten zij samen een tocht maken langs de zondige vermaaksoorden van het zonnestelsel, van vroeg tot laat gadegeslagen door de camera. Liefde zullen ze voor elkaar niet voelen. Dat is ook niet de bedoeling. Pijn moeten ze lijden, elkaar haten, want daar leeft en geniet Duncan Chalk van, dat schotelt hij zijn op wellustig vertier beluste publiek voor. Zijn listige intrige schijnt een dramatisch succes te worden: hij geniet aanvankelijk met volle teugen. Maar hij misrekent zich op een verschrikkelijke manier — zijn slachtoffers reageren anders dan hij zich voorstelt, ze keren zich tegen hem … en tenslotte wordt ieder van de drie op gepaste wijze van zijn zorgen verlost. Een gaaf stuk science fiction van zeldzame klasse.

- Robert Silverberg
  - Een
  - Twee
  - Drie
  - Vier
  - Vijf
  - Zes
  - Zeven
  - Acht
  - Negen
  - Tien

- ○ Elf
- ○ Twaalf
- ○ Dertien
- ○ Veertien
- ○ Vijftien
- ○ Zestien
- ○ Zeventien
- ○ Achttien
- ○ Negentien
- ○ Twintig
- ○ Eenentwintig
- ○ Tweeëntwintig
- ○ Drieëntwintig
- ○ Vierentwintig
- ○ Vijfentwintig
- ○ Zesentwintig
- ○ Zevenentwintig
- ○ Achtentwintig
- ○ Negenentwintig

Robert Silverberg
Twee sterren

CAMILLA: U Heer, moet uw masker afleggen.

VREEMDELING: Werkelijk?

CASSILDA: Ja, het is tijd. We hebben allemaal onze vermomming afgelegd, behalve u.

VREEMDELING: Ik draag geen masker.

CAMILLA: (Ontzet, gaat dichtbij Cassilda staan.) Geen masker? Geen masker?

De Koning in 't geel: Acte 1 — Scène 2.

Een
Het lied dat de neuronen zongen

'Pijn is instructief,' zei Duncan Chalk hijgend.

Over kristallen treden ging hij omhoog langs de oostelijke muur van zijn kantoor. Hoog boven hem bevond zich zijn gepolitoerde bureau, het verzonken communicatiepaneel vanwaaruit hij zijn imperium regeerde. Het zou voor Chalk een klein kunstje geweest zijn om met de gravitron naar boven te zweven, maar elke ochtend legde hij zich op om zelf naar boven te klimmen.

Een uiteenlopend gezelschap secondanten vergezelde hem. Leontes d'Amore, met de beweeglijke chimpanseelippen; Bart Aoudad; Tom Nikolaides, opvallend door zijn schouders. En nog anderen. Maar Chalk was, nu hij de les van de pijn voor de zoveelste keer leerde, het middelpunt van de groep.

Vlees bewoog zich lillend en golvend aan zijn lichaam. Binnenin die grote homp lagen de witte funderingen van bot, hevig verlangend naar bevrijding. Zeshonderd pond vlees omvatte Duncan Chalk. Het omvangrijke lederachtige hart pompte wanhopig leven in de massieve ledematen. Chalk klom. De weg draaide en wond zich veertig voet langs de muur omhoog naar de troon boven. Langs de route gloeiden grillige formaties thermoluminiserende zwammen gretig op; roodgevlekte gele asters zonden vibraties uit van warmte en licht.

Buiten was het winter. Losse wolkjes versgevallen sneeuw dartelden door de straten. De loodkleurige hemel begon net te reageren op de ochtendionisatie die de geweldige dagmasten er in hadden uitgegoten. Chalk steunde. Chalk klom.

Aoudad zei: 'Over 11 minuten komt die idioot hier, meneer. Dan geeft hij een voorstelling.'

'Ik zie er niet zoveel in op 't ogenblik,' zei Chalk. 'Maar ik zal hem in elk geval ontvangen.'

'Misschien zouden we hem kunnen martelen,' stelde de sluwe d'Amore op vleiende toon voor. 'Misschien dat dan zijn getallentalent nog beter tot zijn recht komt.'

Chalk spuugde. Leontes d'Amore week achteruit alsof er een golf zwavelzuur op hem afkwam. Het klimmen ging verder. Bleke vlezige handen strekten zich uit om glanzende stangen vast te grijpen. Spieren spanden en trilden onder de lagen vet Chalk gunde zich nauwelijks enige rust terwijl hij zich naar boven spoedde.

De signalen van pijn binnenin hem maakten hem duizelig en verrukten hem tegelijkertijd. Gewoonlijk prefereerde hij te lijden door middel van anderen, maar nu was 't ochtend, en de muur vormde nu

zijn uitdaging. Omhoog. Omhoog. Naar de zetel van de macht. Hij klom, tree na tree na tree, terwijl zijn hart protesteerde, zijn ingewanden van plaats veranderden onder het vleespantser, zijn lendenen trilden, zijn botten zelf doorbogen onder hun last.

In zijn nabijheid wachtte de lichtogige jakhals. Wat zou er gebeuren als hij zou vallen? Er zouden er tien van hen nodig zijn om hem weer op het looppad te tillen. Wat zou er gebeuren als zijn krampachtig bonzende hart op hol sloeg? Wat zou er gebeuren als zijn ogen verglaasden terwijl zij toekeken?

Zouden zij er zich over verheugen als zijn macht in de lucht vervloog?

Zouden zij blijdschap voelen als hij zijn houvast verloor en zijn ijzeren greep over hun leven verslapte?

Natuurlijk. Natuurlijk. Chalk's dunne lippen vertrokken zich in een koude glimlach. Hij had de lippen van een slank iemand, de lippen van een bedoeïen die tot op het bot door de zon verbrand was. Waarom waren zijn lippen niet dik en week?

De zestiende trede daagde op. Chalk greep hem. Zweet stroomde uit zijn poriën. Hij aarzelde even, terwijl hij zijn gewicht met grote moeite verlegde van de bal van de linkervoet naar de hiel van de rechter. Het was niet zo leuk om een voet te zijn van Duncan Chalk. Een ogenblik lang werd er een bijna niet meer te meten spanning uitgeoefend op Chalk's rechter enkel. Toen deed hij de verlossende stap voorwaarts, terwijl hij zijn hand met een woeste hakkende beweging neerzette op de laatste trede, en zijn troon opende zich verheugd voor hem.

Chalk zonk in de zetel die op hem wachtte en voelde hoe deze zich aan het werk zette om hem tot rust te laten komen. Diep in de bekleding begonnen microscopische handjes hem te masseren en te kneden. Onzichtbare sponsachtige draden kropen onder zijn kleren om het zweet op te zuigen van de heuvels en valleien van zijn vlees. Verborgen naalden gleden door het epithelium en spoten hem weldadige vloeistoffen in. Het gebonk van zijn overbelaste hart week voor een gestadig gemurmel. Spieren die door de spanning waren verstrengeld en verwrongen kwamen weer glad te liggen.

Chalk glimlachte. De dag was begonnen; alles was goed.

Leontes d'Amore zei: 'Het verbaast me, meneer, hoe gemakkelijk die klim u afgaat.'

'Denk je dat ik te dik ben om me te bewegen?'

'Meneer, ik —'

'Het fascinerende van iets wat moeilijk is,' zei Chalk. 'Dat laat de wereld om zijn as draaien.'

'Ik haal de idioot,' zei d'Amore.

'De idioot-savant,' verbeterde Chalk hem. 'Ik heb geen

belangstelling voor idioten.'

'Natuurlijk. De idioot-savant. Natuurlijk.'

D'Amore glipte weg door een iriserende nis in de achtermuur. Chalk leunde achterover en vouwde zijn armen over het naadloze oppervlak van borst en buik. Hij keek uit over de gapende ruimte van de kamer. Deze was hoog en diep, een open ruimte van geweldige afmetingen waardoor glimwormen zweefden. Chalk had een oud zwak voor lichtgevende organismen. Laat 't licht zijn, licht zijn, licht zijn; als hij er tijd voor had gehad, zou hij 't misschien voor elkaar hebben gekregen dat hij zelf licht uitstraalde.

Ver beneden hem op de vloer van de kamer waar Chalk was geweest toen hij zijn dagelijkse klim begon, bewogen zich gestalten in nijvere patronen, bezig Chalk's werk te doen. Achter de muren van de kamer waren nog andere kantoren, die met zijn allen het achthoekige gebouw, waarvan dit het centrum was, raatvormig verdeelden. Chalk had een superbe organisatie opgebouwd. In een groot en onverschillig universum had hij een behoorlijk omvangrijk privéplekje gehouwen, want de wereld vermaakte zich nog steeds met pijn. Nu de heerlijk morbide sensatie van het zich voorstellen van details van massamoorden, oorlogen, vliegtuigongelukken en dergelijke zaken grotendeels tot het verleden behoorde, had Chalk zich zeer bekwaam opgeworpen om sterkere, meer extreme en meer rechtstreekse surrogaten te verschaffen. Hij werkte hard, zelfs nu, om velen genot te brengen, pijn bij enkelen, genot en pijn tegelijkertijd bij zich zelf.

Door een toevallige samensmelting van erfelijke factoren was hij op een unieke manier berekend op zijn taak: een op pijn reagerende, zich met pijn voedende emotie-eter, afhankelijk van zijn portie rauwe angst zoals anderen afhankelijk zijn van hun portie brood en vlees. Hij was de ultimate vertegenwoordiger van de smaak van zijn publiek en als geen ander in staat om de innerlijke behoeften van zijn grote publiek te bevredigen. Maar hoewel zijn eetlust met de jaren was afgenomen, was hij toch nog steeds niet voldaan. Nu baande hij zich een weg door de emotionele feestmalen die hij aanrichtte, een vers brokje hier, een bloedige pudding van zinnen daar, zijn eetlust bewarend voor de meer groteske vormen van wreedheid, altijd zoekend naar nieuwe, en verschrikkelijk oude, sensaties.

Zich tot Aoudad wendend zei hij: 'Ik denk niet dat de idioot-savant veel waard is. Hou jij nog steeds de ruimteman Burris in 't oog?'

'Elke dag, meneer.' Aoudad was tanig en had levenloze grijze ogen en een betrouwbare blik. Zijn oren waren bijna puntig. 'Ik hou de wacht over Burris.'

'En jij, Nick? Dat meisje?'

‘Ze is saai,’ zei Nikolaides. ‘Maar ik hou haar in ’t oog.’

‘Burris en dat meisje…’ mijmerde Chalk. ‘De som van twee soorten wrok. We hebben behoefte aan een nieuw project. Misschien… misschien…’

D’Amore dook weer op uit de muur die recht tegenover hem lag, staand op een glijdend podium. De idioot-savant stond in alle rust naast hem. Chalk boog zich naar voren, waarbij de ene buikplooi zich over de andere vouwde. Hij veinsde belangstelling.

‘Dit is David Melangio,’ zei d’Amore.

Melangio was veertig jaar oud, maar zijn hoge voorhoofd vertoonde geen rimpel en zijn blik was net zo vol van vertrouwen als die van een kind. Hij zag er bleek en vochtig uit, als iets dat uit de aarde kwam. D’Amore had hem in stijl aangekleed met een flonkerende mantel, doorschoten met metaaldraden, maar het had een grotesk effect op hem; de gratie en waardigheid van het kostbare kledingstuk gingen verloren, en het resultaat was alleen dat Melangio’s blanke, kinderlijke onschuld nog beter uitkwam.

Onschuld was geen artikel waarvoor het publiek een behoorlijke prijs overhad. Dat was Chalk’s zaak: het publiek te voorzien van wat het vroeg. Maar onschuld samengevoegd met iets anders zou misschien de huidige behoefte opvullen.

Chalk speelde met de computerknop bij zijn linkerhand en zei: ‘Goedemorgen David. Hoe voel je je vandaag?’

‘Het heeft vannacht gesneeuwd. Ik hou van sneeuw.’

‘De sneeuw zal dadelijk verdwenen zijn. De machines zijn ’t aan het smelten.’

‘Ik wou dat ik in de sneeuw kon spelen.’ Verlangend.

‘Je zou verkillen tot op het bot,’ zei Chalk. ‘David, welke dag was het op 15 februari 2002?’

‘Vrijdag.’

‘20 april 1968?’

‘Zaterdag.’

‘Hoe weet je dat?’

‘Dat is gewoon zo,’ zei Melangio eenvoudig.

‘De dertiende president van de Verenigde Staten?’

‘Fillmore.’

‘Wat doet de president?’

‘Hij woont in het Witte Huis.’

‘Ja, dat weet ik,’ zei Chalk goedig, ‘maar wat zijn z’n plichten?’

‘Om in ’t Witte Huis te wonen. Soms laten ze hem eruit.’

‘Welke dag van de week was het op 20 november 1891?’

‘Vrijdag.’ Ogenblikkelijk.

‘En in het jaar 1811, in welke maand viel de vijfde op maandag?’

‘Alleen in augustus.’

‘Wanneer valt de volgende 29 februari op een zaterdag?’

Melangio giechelde. ‘Dat is al te makkelijk. We hebben maar eens in de vier jaar 29 februari, dus —’

‘Okee. Verklaar me het verschijnsel van een schrikkeljaar,’ zei Chalk.

Niets.

‘Weet je niet waarom dat zo is, David?’

D’Amore zei: ‘Hij kan u over negenduizend jaar welke datum dan ook geven, meneer, te beginnen vanaf het jaar 1. Maar uitleggen kan hij niets. Laat hem iets zeggen over weerberichten.’

Chalk’s dunne lippen krulden zich. ‘Vertel me iets over 14 augustus 2031, David.’

De hoge piepstem antwoordde: ‘Koel in de ochtend, temperatuur stijgend tot honderddrie aan de oostkust tegen tweeën ’s middags toen de thermostaten aansloegen. Om zeven uur’s avonds was de temperatuur gedaald tot tweeëntachtig, en dit bleef zo tot na middernacht. Toen begon het te regenen.’

‘Waar was je die dag?’ vroeg Chalk.

‘Thuis bij mijn broer en mijn zus en mijn moeder en mijn vader.’

‘Was je die dag gelukkig?’

‘?’

‘Heeft iemand je op die dag pijn gedaan?’ zei Chalk.

Melangio knikte. ‘Mijn broer sloeg me hier, op mijn kin. Mijn zuster heeft me aan mijn haren getrokken. Mijn moeder dwong me chemifix bij het ontbijt te eten. Toen ging ik buiten spelen. Een jongen gooide een steen naar mijn hond. Toen —’

De stem was emotieloos. Melangio vertelde even vanzelfsprekend over de verschrikkingen van zijn jeugd alsof hij de datum van de derde dinsdag van september van het jaar 1794 noemde. Toch lag er onder het glasachtige oppervlak van voortgezette kinderlijkheid wezenlijke pijn. Chalk voelde het. Hij liet Melangio doorpraten, hem van tijd tot tijd aanmoedigend met gerichte vragen.

Chalk’s oogleden sloten zich. Het was op die manier gemakkelijker om zijn antennes te richten, om het substraat van leed dat zijn leven leidde achter David Melangio’s hersenkronkels te bereiken en op te zuigen. Oud en klein verdriet vloeide als golven door de kamer: een dode goudvis, een schreeuwende vader, een naakt meisje dat zich met zwoegende rozegepunte borsten omdraaide om dodelijke woorden uit te spreken. Alles was aanwezig, alles was toegankelijk: de rauwe, verminkte ziel van David Melangio, veertig jaar oud, een menselijk eiland, stevig ommuurd om de stormachtige zee rondom hem buiten te sluiten.

Na lange tijd hield de woordenstroom op. Chalk had voor dit moment genoeg voeding opgenomen; het vermoeide hem om

Melangio's knoppen in te drukken. Hij maakte er een eind aan door terug te keren naar de vreemde geheugengaven van de idioot-savant.

'David, onthoud de volgende cijfers: 96748759.'

'Ja.'

'En deze: 32807887.'

'Ja.'

'En ook: 333141187698.'

Melangio wachtte. Chalk zei: 'Nu, David.'

De cijfers kwamen in een ononderbroken stroom naar buiten.

'9674875932807887333141187698.'

'David, hoeveel is zeven maal twaalf?'

Een moment stilte. 'Vierenzestig?'

'Nee. Trek negen van zestien af.'

'Tien?'

'Als je de hele kalender van boven naar beneden en van voor naar achter uit je hoofd kunt leren, waarom kan je dan niet rekenen?'

Melangio glimlachte innemend. Hij zei niets.

'David, vraag je je ooit af waarom je zo bent als je bent?'

'Als wat?' vroeg Melangio.

Chalk was tevreden. Het enige genot dat er uit David Melangio te krijgen viel was van een laag niveau. Chalk had zijn milde brokje genot voor de ochtend binnen, en het gezichtsloze publiek zou wel een vleugje amusement ontdekken in Melangio's buitennissige vermogen om data, getallen en weerberichten te kunnen spuien. Maar niemand zou werkelijk voeding uit David Melangio krijgen.

'Dank je wel, David,' zei Chalk op een toon waaruit duidelijk bleek dat hij kon gaan.

DAmore stond erbij alsof hij een pak slaag had gekregen. Zijn wonderkind had de grote man niet versteld doen staan en d'Amore's toekomstige welzijn was afhankelijk van het feit dat hij hier herhaaldelijk indruk maakte. Degenen die dat niet deden bleven gewoonlijk niet lang in Chalk's dienst. Het podium in de muur week terug, d'Amore en Melangio met zich meevoerend.

Chalk bekeek aandachtig de glimmende ringen die gebed lagen in de vetranden van zijn korte, dikke vingers. Vervolgens leunde hij achterover en sloot zijn ogen. Hij zag voor zijn geest een beeld van zijn lichaam dat samengesteld was uit concentrische ringen, als een ui, maar dan elke laag van zijn buurlaag gescheiden door een vliesje kwik. De afzonderlijke lagen van Duncan Chalk schoven en gleden over elkaar heen, zeer soepel, en ze bewogen langzaam terwijl het kwik meegaf onder de druk en wegvloeide door duistere kanalen…

Tegen Bart Aoudad zei hij: 'We moeten de ruimteman een beetje intensiever onderzoeken.'

Aoudad knikte. ‘Ik zal de verborgen camera’s bewaken, meneer.’

Tegen Tom Nikolaides zei Chalk: ‘En het meisje. Dat trieste meisje. We gaan een experiment doen. Synergie. Katalyse. Breng ze samen. Wie weet? Misschien kunnen we een beetje pijn te voorschijn brengen. Het een of andere menselijke gevoel. Nick, er valt lering uit pijn te trekken. Het leert ons dat we leven.’

‘Die Melangio,’ zei Aoudad, ‘die schijnt zijn pijn niet te voelen. Hij registreert ‘t, hij prent ’t in zijn hersens. Maar hij voelt ’t niet.’

‘Precies,’ zei Chalk. ‘Dat is mijn hele punt. Hij kan niets voelen, alleen maar opslaan en weer afdraaien. De pijn is er, genoeg zelfs. Maar bereiken kan hij ’t niet.’

‘En als we die nu eens voor hem bevrijdden?’ suggereerde Aoudad. Hij glimlachte, niet plezierig.

‘Te laat. Hij zou binnen een seconde opbranden als hij die pijn ooit zou bereiken. Nee, laat hem maar met zijn kalenders, Bart. Laten we hem niet vernietigen. Hij doet zijn kunstje en iedereen applaudisseert, en dan laten we hem weer in zijn poeltje terugvallen. De ruimteman daarentegen — dat is andere koek.’

‘En het meisje,’ zei Nikolaides ter herinnering.

‘Ja. De ruimteman en het meisje. Dat moet wel interessant zijn. We zouden daar heel wat uit moeten leren.’

Twee
Op aarde zoals in de hemel

Lang daarna, wanneer vers bloed zijn handen zou bevlekken en zijn hart zou bonzen met de kracht van een vernieuwd leven, zou het hem misschien allemaal gaan voorkomen als een afschuwelijke nare droom. Maar hij zou Heimdall's glanzende brug over moeten, wilde hij daar komen. Op dit moment leed hij pijn en hij voelde zich nu hetzelfde als toen het gebeurde. Vele verschrikkingen omhulden Minner Burris.

Hij was niet iemand die vlug aan angsten ten prooi viel. Maar dit was teveel geweest: de grote glibberige gedaanten die zich om zijn schip bewogen, de gouden boeien, de kist met chirurgische instrumenten, open en gebruiksklaar.

'—,' had het pokdalige monster links van hem gezegd.

'— — —,' had het creatuur rechts van hem geantwoord in naar het scheen zalvende bewoordingen.

Toen waren ze begonnen Minner Burris te vernietigen.

Toen was toen en nu was nu, maar Burris sleepte een karrenvracht pijn en vreemdheid met zich mee die hem eeuwig, of hij nu wakker was of sliep, herinnerde aan dat wat ze met hem hadden gedaan achter de mantel van duisternis, voorbij de onbewegelijke kilte van Pluto.

Hij was drie weken geleden naar de aarde teruggekeerd. Hij woonde nu op een kamer van de Martlet Torens, in leven gehouden door een rijkspensioen en op de een of andere manier gesteund door zijn eigen innerlijke veerkracht.

Door monsters in een monster veranderd te zijn was geen gemakkelijk lot om te aanvaarden, maar Burris deed zijn best.

Als ik maar niet zoveel pijn had —

De doktoren die hem hadden onderzocht, hadden er in 't begin vertrouwen in dat er wat aan die pijn gedaan kon worden.

Alles wat daarvoor nodig was, was het aanwenden van de moderne medische technologie.

'— de zintuigprikkels dempen —'

'— minimale dosering om de afferente zenuwen te blokkeren en dan —'

'— kleine correctie-ingreep —'

Maar de communicatiekanalen in het lichaam van Burris waren hopeloos in de war. Wat de vreemde chirurgen ook bij hem hadden gedaan, ze hadden hem veranderd in iets dat het begrip, laat staan de capaciteiten van de moderne medische technologie te boven ging.

Normale pijnstillende middelen intensiveerden de gewaarwordingen van Burris alleen maar. De patronen van zijn zenuwstromen waren bizar; de gewaarwordingen werden afgebogen, versterkt, afgeketst. Ze konden de schade die de vreemdelingen hadden aangericht niet herstellen. En uiteindelijk kroop Burris voor hen weg, trillend, verminkt, verdrietig, en verborg zich in een donkere kamer van deze in ontbinding verkerende woonkolos.

Zeventig jaar tevoren waren de Martlet Torens het allerlaatste op het gebied van woonoorden: slanke gebouwen van een mijl hoog stonden in aaneengesloten rijen gegroepeerd langs de vroeger groene hellingen van de Adirondacks, binnen een gemakkelijk overbrugbare afstand van New York. Zeventig jaar is een lange tijd voor moderne bouwsels. Nu waren de Torens aangevreten, pokdalig geworden door de tijd, doorboord door de pijlen van het verval. Appartementen van voormalige pracht waren onderverdeeld in een doolhof van hokken. Een ideale plaats om me te verbergen, dacht Burris. Je nestelde je hier in je cel als een poliep in zijn grot van kalk. Je rustte uit; je dacht; je werkte aan de inspannende taak om in het reine te komen met datgene wat aan je hulpeloze stoffelijke omhulsel begaan was.

Burris hoorde schurende geluiden in de gangen. Hij onderzocht ze niet. Wulken en garnalen, mysterieus vervormd voor het leven op het land, die de spleten van het gebouw infiltreerden? Duizendpoten die de weldadige warmte opzochten van rottende bladeren? Speelgoed van de leegogige kinderen? Burris bleef in zijn kamer. Hij speelde vaak met de gedachte om 's avonds uit te gaan, door de gangen van het gebouw zwervend als zijn eigen geest, door duisternis schrijdend om toevallige voorbijgangers de stuipen op het lijf te jagen. Maar hij had de vier muren niet verlaten sinds de dag dat hij — bij volmacht — deze kalme zone in de storm had gehuurd.

Hij lag in bed. Bleekgroen licht sijpelde door de muren. De spiegel kon niet worden verwijderd, want deze maakte deel uit van het gebouw, maar hij kon tenminste geneutraliseerd worden; Burris had hem uitgezet en nu was het alleen nog maar een matte bruine rechthoek op de muur. Van tijd tot tijd stelde hij hem in werking en confronteerde zich met zichzelf, als discipline. Misschien, dacht hij, doe ik dat vandaag ook wel.

Als ik uit bed kom.

Als ik uit bed kom.

Waarom zou ik er uitkomen?

Er lag een nagel in zijn hersens gebed, krammen grepen in zijn ingewanden, onzichtbare spijkers klonken zijn enkels vast. Zijn oogleden lagen als schuurpapier over zijn ogen. Pijn was een constante, werd zelfs langzamerhand een oude vriend voor hem.

Wat had de dichter ook weer gezegd? De *met-heid* van het

lichaam…

Burris opende zijn ogen. Ze gingen niet meer verticaal open, zoals menselijke ogen. Nu bewogen de membranen die als ooglid dienden, zich vanaf het midden naar de hoeken. Waarom? Waarom hadden de vreemde chirurgen dat en al die andere dingen gedaan? Maar dit in het bijzonder scheen nergens goed voor te zijn. Oogleden die van boven naar beneden bewogen waren goed genoeg. Deze verbeterden de functie van het oog helemaal niet; ze dienden alleen maar als opdringerige wachters tegen welk soort zinvolle communicatie dan ook tussen Burris en het menselijke ras.

De ogen bewogen zich. Een menselijk oog beweegt zich in een reeks kleine schokbewegingen, die de geest samensmelt in een abstractie van eenheid. Burris' oog bewoog zich zoals het oog van een camera zich zou bewegen als hij perfect opgesteld was: soepel, ononderbroken, zonder de minste flikkering. Hetgeen Burris zag miste glamour. Muren, een laag plafond, een geneutraliseerde spiegel, een vibratorwastafel, een luikje uitkomend op de voedselband, de hele saaie santekraam van een eenvoudige goedkope kamer voor iemand die voor zichzelf zorgt. Het raam was vanaf de dag dat hij er ingetrokken was dicht gebleven.

Hij had geen notie van tijd, dag, weer, of zelfs seizoen, ofschoon het winter was toen hij hier kwam en hij vermoedde dat 't nog steeds winter was. De verlichting van de kamer was gebrekkig. Flitsen indirect licht verschenen volgens een toevallig patroon. Dit was Burris' periode van lage ontvankelijkheid voor licht. Dagen achtereen leek de wereld op zijn lichtst voor hem een ondoordringbare duisternis, alsof hij zich op de bodem van een modderpoel bevond. De cyclus placht dan op een onvoorspelbaar punt om te keren en enkele fotonen waren al voldoende om zijn hersens in een zinderende gloed te zetten.

Vanuit de duisternis dook het beeld op van zijn verdwenen ik. De vernietigde Minner Burris stond in een stompe hoek van de kamer en bestudeerde hem. Dialoog van het ik en de ziel.

'Je bent dus weer terug, smerige hallucinatie!'

'Ik zal nooit van je zijde wijken.'

'Alles wat ik bezit, is 't niet zo? Nou, doe maar of je thuis bent. Een slokje cognac? Aanvaard mijn nederige gastvrijheid. Ga zitten, ga zitten!'

'Ik blijf wel staan. Hoe gaat 't met je, Minner?'

'Belabberd. Maar wat maakt dat voor je uit.'

'Hoor ik daar niet een beetje zelfmedelijden in je stem?'

'En wat dan nog? Wat dan nog?'

'Een verschrikkelijke stem, een die ik je nooit heb geleerd.'

Burris kon niet meer transpireren, maar een wolk stoom verscheen boven elk van zijn nieuwe uitwasemingsporiën. Hij staarde

gebiologeerd naar zijn vroegere ik. Met zachte stem zei hij:

'Weet je wat ik wou? Dat ze jou te pakken kregen en precies bij jou deden wat ze bij mij hebben gedaan. Dan zou je 't begrijpen.'

'Minner, Minner, dat is al gebeurd bij mij! Ecce homo! Daar lig je om te bewijzen dat ik 't doorgemaakt heb!'

'Nee. Daar sta je om te bewijzen dat 't niet zo is. Je gezicht. Je pancreas. Je lever en je longen. Je huid. Het doet pijn, het doet pijn — het doet mij pijn, niet jou!'

De verschijning glimlachte vriendelijk. 'Wanneer is dat medelijden met jezelf gekomen? Dat is een nieuwe ontwikkeling, Minner.'

Burris mompelde boos: 'Misschien heb je gelijk.' Zijn ogen zwierven opnieuw soepel van muur tot muur. Hij mompelde: 'Ze houden me in 't oog, dat is 't vervelende.'

'Wie doet dat?'

'Hoe zou ik dat weten? Ogen. Telelenzen in de muren. Ik heb ze proberen op te sporen, maar het heeft geen zin. Twee moleculen in doorsnee — hoe moet ik die ooit vinden? En ze zien me.'

'Laat ze dan kijken. Er is niets waar je je over zou moeten schamen. Je bent. noch knap, noch lelijk. Er is wat jou betreft geen aanknopingspunt. Ik denk dat 't tijd wordt dat je weer eens naar buiten gaat.'

'Jij hebt gemakkelijk praten,' beet Burris hem toe. 'Naar jou staart er niemand.'

'Jij staart mij op dit moment toch aan.'

'Inderdaad,' gaf Burris toe. 'Maar je weet waarom.'

Met een bewuste inspanning bracht hij de fase-ommekeer op gang. Zijn ogen moesten wennen aan het licht in de kamer. Hij had geen retina's meer, maar de pupillen

plaatjes die tegen zijn hersens lagen gebed voldeden redelijk.

Hij keek naar zijn vroegere ik.

Een lange man, breedgeschouderd en vierkant, tamelijk gespierd en met dik zandkleurig haar. Zo was hij geweest. Zo was hij nu nog. De vreemde chirurgen hadden de fundamentele structuur intact gelaten. Maar al het andere was veranderd.

Het visioen van zijn ik die voor hem stond had een bijna even breed als lang gezicht met uitstekende jukbeenderen, kleine oren en ver uit elkaar liggende donkere ogen. Hij had 't soort lippen die zich al vlug in een tamelijk nerveuze lijn opeenklemmen. Zijn huid was licht gestippeld met sproeten; bijna overal was hij bedekt met fijn goudblond haar. Het effect daarvan was van een routineuze mannelijkheid: iemand die over enige kracht beschikte, enige intelligentie en enige handigheid bezat, iemand die in een groep niet opviel door de een of andere in 't oog lopende positieve kwaliteit,

maar door de gratie van zijn totale constellatie van onopvallende positieve eigenschappen. Succes met de vrouwen, succes met andere mannen, succes in zijn beroep — al die dingen samen vergezelden een dergelijke triomfantelijke en niet-spektakulaire aantrekkelijkheid.

Dat alles was nu weg.

Burris zei kalm: 'Het ligt niet in mijn bedoeling om de schijn van zelfmedelijden op te wekken. Sla me als ik jammer. Maar herinner je je de momenten waarop we mensen zagen met een bochel? Iemand zonder neus? Een meisje dat in zichzelf opgevouwen lag zonder nek en met een halve arm? Gedrochten? Slachtoffers? En we vroegen ons af hoe 't zou zijn als je wanstaltig was.'

'Je bent niet wanstaltig, Minner. Alleen maar anders.'

'Stik in je smerige semantiek! Ik ben iets waar iedereen nu naar staart. Ik ben een monster. In één klap ben ik jouw wereld uitgestapt en in de wereld beland van de gebochelden. Ze weten verdomd goed dat ze niet aan al die ogen kunnen ontsnappen. Ze leiden niet langer meer een onafhankelijk bestaan en ze raken verstrikt in het feit van hun eigen misvormingen.'

'Je bent aan 't projecteren, Minner. Hoe kan je dat nou weten?'

'Omdat 't met mij gebeurt. Mijn hele leven draait nu om 't punt van wat de Dingen met me gedaan hebben. Ik heb geen andere existentie. Dat is het centrale feit, het enige feit. Hoe kan iemand de danser onderscheiden van de dans? Ik kan 't niet. Als ik ooit naar buiten ga, sta ik constant te kijk.'

'Een gebochelde heeft een heel leven om aan zichzelf te wennen. Hij vergeet zijn rug. Jij bent hier nog maar net mee bezig. Heb geduld, Minner. Je komt er wel mee in 't reine. Je vergeeft die starende ogen nog wel.'

'Maar over hoelang? *Hoelang?*'

Maar de verschijning was verdwenen. Burris worstelde zich door verscheidene lagen van visioenen heen, zoekend naar zijn kamer, en hij was weer met zichzelf alleen. Hij ging rechtop zitten en voelde de naalden in zijn zenuwgestel prikken. Er was geen beweging mogelijk zonder het omhulsel van ongemakken en pijn. Zijn lichaam vergezelde hem nog steeds.

Hij stond op in één enkele vloeiende beweging… Dit nieuwe lichaam brengt me wel pijn, zei hij tegen zichzelf, maar het is efficiënt. Ik moet zien dat ik er van ga houden. Hij rekte zich uit in het midden van de kamer.

Zelfmedelijden is fataal, dacht Burris. Ik moet daar niet in verdrinken. Ik moet in 't reine komen met alles. Ik moet me aanpassen.

Ik moet naar buiten.

Ik was sterk, en niet alleen maar fysiek. Is al mijn kracht — *die*

kracht — nu verdwenen?

Binnenin hem kronkelden slangen in en uit elkaar. Nietige afsluitkraantjes lieten mysterieuze hormonen in hem vrij. De kamers van zijn hart voerden een ingewikkelde dans uit.

Ze slaan me gade, dacht Burris. Laat ze maar kijken! Laat ik ze waar voor hun geld geven!

Met een wilde handbeweging stelde hij de spiegel in werking en aanschouwde zijn eigen naakte lichaam.

Drie
Onderaards gerommel

Aoudad zei: ‘Als we eens ruilden? Jij bespioneert Burris, en ik dat meisje. Nou?’

‘Niks.’ Nikolaides gooide de laatste medeklinker er sissend uit. ‘Chalk gaf haar aan mij, hem aan jou. Ze is trouwens verschrikkelijk saai. Waarom dan ruilen?’

‘Ik heb genoeg van hem.’

‘Behelp je met hem,’ adviseerde Nikolaides. ‘Nare dingen versterken je karakter.’

‘Je hebt te lang naar Chalk geluisterd.’

‘Hebben we dat niet allemaal gedaan?’

Ze lachten. Er zou geen ruil van verantwoordelijkheid plaatsvinden. Aoudad rukte aan een knop en het voertuig waar ze in reden ging met een ruk over van het ene controlesysteem op het andere. Het begon met een snelheid van honderdvijftig mijl per uur noordwaarts te rijden.

Aoudad had het voertuig zelf ontworpen, voor Chalk’s eigen gebruik. Het was een schoot, min of meer, gevoerd met zachte warme roze schuimvezels en uitgerust met alle soorten comfort op gravitronen na. Chalk had er kort geleden genoeg van gekregen en was er niet op tegen dat zijn ondergeschikten er gebruik van maakten. Aoudad en Nikolaides reden er vaak in. Allebei beschouwden ze zichzelf als Chalk’s naaste medewerker; allebei beschouwden ze de ander in stilte als een hielenlikker. Het was een nuttig wederzijds zelfbedrog.

De kunst was om voor jezelf ’t een of andere bestaan te creëren onafhankelijk van Duncan Chalk. Chalk eiste de meeste uren van de dag op en schrok er ook niet voor terug om je in je slaap te gebruiken als hij kon. Toch was er altijd een fragment van je leven waarin je losstond van de dikke man en jezelf beschouwde als een afgerond, zichzelf besturend menselijk wezen. Voor Nikolaides lag het antwoord in fysieke inspanning: varen over meren, klimmen naar de rand van een kokende zwavelspuwende vulkaan, zweefvliegen, woestijnen bedwingen. Aoudad had ook zijn keus laten vallen op inspanning, maar dan van een lieflijker soort; met gespreide benen en teen tegen teen zouden zijn vrouwen een brug vormen die meerdere continenten omspande. D’Amore en de anderen hadden hun eigen individuele wijkplaatsen. Chalk verslond degenen die dat niet hadden.

Het was weer gaan sneeuwen. De tere vlokken verdwenen bijna direct nadat ze op de grond waren gevallen, maar het rijspoor was

glibberig. Servomechanismen stelden de sporing direct weer bij om het voertuig rechtop te houden. De inzittenden reageerden op verschillende manieren; Nikolaides leefde op bij de gedachte aan het potentiële gevaar, hoe miniem dat ook was, terwijl Aoudad droefgeestig zat te denken aan de gretige dijen die hem wachtten als hij de reis overleefde.

Nikolaides zei: 'Wat die ruil aangaat-'

'Vergeet 't. Als het nee is, is 't nee.'

'Ik wil 't gewoon even weten. Zeg eens, Bart, ben je geïnteresseerd in het lichaam van het meisje?'

Aoudad kromp ineen van buitensporige onschuld. 'Wie denk je in jezusnaam wel dat ik ben?'

'Ik weet wat je bent, zoals iedereen trouwens. Maar ik probeer gewoon wat uit te vinden. Heb jij ergens in je achterhoofd het idee dat als we van opdracht wisselen en jij Lona krijgt, dat je haar kan pakken?'

Tegensputterend zei Aoudad: 'Bij sommige vrouwen trek ik de grens. Ik zou me nooit met haar inlaten. In christusnaam, Nick! Dat kind is te gevaarlijk. Een zeventien jaar oude maagd met honderd kinderen — ik zou haar niet aanraken! Dacht je echt dat ik dat zou doen?'

'Niet echt.'

'Waarom vroeg je 't dan?'

Nikolaides haalde zijn schouders op en staarde naar de sneeuw.

Chalk zei: 'Chalk vroeg jou om dat uit te vissen, niet? Hij is bang dat ik haar aanrand, niet? Niet? Niet?' Nikolaides gaf geen antwoord en plotseling begon Aoudad te beven. Als Chalk hem kon verdenken van dergelijke verlangens, dan moest hij alle vertrouwen in hem verloren hebben. De afdelingen waren van elkaar gescheiden: werk hier, vrouwen daar. Aoudad had deze twee afdelingen nog nooit door elkaar gehaald, en Chalk wist dat. Wat mankeerde er aan? Waarin was hij bij de dikke man tekort geschoten? Waarom werd het vertrouwen in hem op die manier opgezegd?

Aoudad zei met een holle klank in zijn stem: 'Nick, ik zweer je dat ik dergelijke bedoelingen niet had toen ik je die ruil voorstelde. Dat meisje trekt me seksueel helemaal niet aan. *Helemaal niet*. Denk je dat ik zo'n grotesk wezen als dat kind zou willen? Het enige waar ik aan dacht was dat ik er genoeg van had om naar het hutspotlichaam van Burris te kijken. Ik wilde wat verandering in mijn opdracht. En jij —'

'Hou op Bart.'

'— maakt er allerlei soorten sinistere en perverse —'

'Dat deed ik niet.'

'Chalk dan. En jij ging daarin met hem mee. Is dit een complot? Wie wil me pakken?'

Nikolaides drukte zachtjes met zijn linkerduim de knop van het medicijnkastje in en een lade met kalmerende middelen schoof naar buiten. Rustig gaf hij er een aan Aoudad, die het smalle ivoorkleurige kokertje aanpakte en het tegen zijn onderarm aandrukte. Een ogenblik later ebde de spanning weg. Aoudad trok aan het puntige uiteinde van zijn linkeroor. Dat was een behoorlijk hevige geweest, die golf van spanning en wantrouwen. Ze kwamen nu vaker. Hij was bang dat er iets naars met hem ging gebeuren en dat Duncan Chalk zijn emoties aan het aftappen was, de sensaties indrinkend terwijl hij een voorgeschreven koers volgde via paranoia en schizofrenie naar katatonie.

Dat zal mij niet overkomen, besloot Aoudad. Hij mag zijn pleziertjes hebben, maar hij zet zijn klauwen niet in *mijn* keel.

'We houden onze opdracht totdat Chalk anders beslist, okee?' zei hij hardop.

'Ja,' antwoordde Nikolaides.

'Zullen we ze bekijken nu onder 't rijden?'

'Geen bezwaar.'

Het voertuig passeerde nu de Appalachia Tunnel. Hoge gladde muren sloten hen in. De weg ging hier steil omhoog en terwijl het voertuig met hoge versnelling voortjoeg, verscheen er een glans van zinnelijk genot in Nikolaides' ogen. Hij leunde achterover in de reusachtige zetel die oorspronkelijk voor Chalk bedoeld was. Aoudad naast hem opende de communicatiekanalen. De schermen lichtten op.

'De jouwe.,' zei hij. 'De mijne.'

Hij keek naar de zijne. Aoudad moest niet langer huiveren als hij Minner Burris zag, maar het was zelfs nu nog een spookachtig gezicht. Burris stond voor de spiegel, waarmee hij Aoudad vergastte op tweemaal zijn gestalte.

'Kijk die arme stakker toch eens aan,' mompelde Aoudad. 'Wat zou je er van vinden als ze dat bij jou gedaan hadden?'

'Ik zou mezelf meteen van kant maken,' zei Nikolaides. 'Maar toch denk ik dat het meisje er erger aan toe is. Kan je haar zien van waar je zit?'

'Wat is ze aan 't doen? Is ze naakt?'

'Een bad aan het nemen,' zei Nikolaides. 'Honderd kinderen! Nooit door een man bezeten! Wat nemen wij niet allemaal stilzwijgend aan, Bart. Kijk.'

Aoudad keek. Het bolle heldere scherm toonde hem een naakt meisje dat onder een vibraspray stond. Hij hoopte dat Chalk op dit moment op zijn emotionele stroom had afgestemd, want bij het kijken naar Lona Kelvin's naakte lichaam voelde hij niets. Niets maar dan ook niets. Geen greintje sensualiteit.

Ze kon niet meer dan honderd pond wegen. Haar schouders

hingen af, haar gezicht was ziekelijk bleek, haar ogen misten glans. Ze had kleine borsten, een slanke taille, smalle jongensachtige heupen. Terwijl Aoudad keek draaide ze zich om, waarbij ze hem platte, nauwelijks vrouwelijke billen toonde, en ze draaide de vibraspray uit. Ze begon zich aan te kleden. Haar bewegingen waren traag, haar uitdrukking dof.

'Misschien ben ik bevooroordeeld omdat ik met Burris heb gewerkt,' zei Aoudad, 'maar mij lijkt 't dat hij veel gecompliceerder is dan zij. Zij is gewoon een dom kind dat een moeilijke tijd achter de rug heeft. Wat ziet hij in haar?'

'Hij zal een menselijk wezen zien,' zei Nikolaides. 'Dat kan voldoende zijn. Misschien. Misschien. Het is 't proberen waard om ze bij elkaar te brengen.'

'Je klinkt als een humanist,' zei Aoudad verbaasd.

'Ik hou er niet van om mensen te zien lijden.'

'Wie wel, behalve Chalk dan? Maar hoe kan je iets voor deze twee mensen voelen? Ze staan te ver van ons af. Ze zijn grotesk. Ze zijn barok. Ik zie niet in hoe Chalk ze aan het publiek kan verkopen.'

Nikolaides zei geduldig: 'Elk afzonderlijk zijn ze barok. Breng ze samen en ze zijn Romeo en Julia. Chalk bezit een zeker genie voor dergelijke dingen.'

Aoudad bekeek het lege gezicht van het meisje en daarna het griezelige, verwrongen masker dat het gezicht vormde van Minner Burris. Hij schudde zijn hoofd. Het voertuig schoot vooruit, een naald die de zwarte stof van de nacht doorboorde. Hij draaide de schermen uit en sloot zijn ogen. Vrouwen dansten er door zijn geest: echte vrouwen, volwassen, met zachte volle lichamen.

De sneeuw viel in dikke vlokken rondom hen. Zelfs in de afgeschermde snuit van het schootachtige voertuig voelde Bart Aoudad een zekere kilte.

Vier
Kind der stormen

Lona Kelvin trok haar kleren aan. Twee stukken onderkleding, twee stukken bovenkleding, grijs op grijs, en ze was gekleed. Ze liep naar het raam van haar kleine kamer en keek naar buiten. Sneeuw. Witte wervelingen in de nacht. Ze konden de sneeuw snel genoeg de baas zodra het de grond raakte, maar ze konden niet verhinderen dat het viel. Nog niet.

Een wandeling in de Arcade, besloot Lona. Dan slapen en weer een dag voorbij.

Ze deed haar jack aan. Huiverde al bij voorbaat. Keek om zich heen.

Netjes tegen de muur geplakt foto's van baby's. Geen honderd baby's; eerder zestig of zeventig. En niet haar baby's. Maar zestig babyfoto's konden er netzogoed honderd zijn. En voor een moeder als Lona zouden alle baby's haar baby's kunnen zijn.

Ze zagen eruit zo als baby's eruit zien. Bolle, nog ongevormde gezichten met knopjes van neuzen en glimmende natte kwijlmondjes en nietsziende ogen. Fijne oortjes, pijnlijk volmaakt. Gebalde kleine handjes met onwaarschijnlijk schitterende nageltjes. Perzikhuidjes. Lona strekte haar hand uit en beroerde de foto die het dichtst bij de deur hing en verbeeldde zich dat ze babyfluweel aanraakte. Vervolgens bracht ze haar hand naar haar eigen lichaam. Legde hem op haar platte buik. Legde hem op een kleine harde borst. Legde hem op haar dijen waaruit een legioen kinderen wel en niet te voorschijn waren gekomen. Ze schudde haar hoofd met een gebaar waarin men zelfmedelijden had kunnen zien, maar haar zelfmedelijden was op dit moment grotendeels weggezogen, en er was alleen nog maar een korrelig bezinksel van verwarring en leegheid over.

Lona ging naar buiten. De deur sloot zich zachtjes achter haar.

De lift bracht haar snel naar de begane grond. De wind zwiepte door de smalle gang tussen de hoge gebouwen. Boven haar hoofd drong de kunstmatige nachtgloed de duisternis terug; gekleurde bollen bewogen zich in stilte heen en weer. Sneeuwvlokken dansten er tegen aan. Het plaveisel was warm. De gebouwen die haar omgaven waren helder verlicht. Naar de Arcade, zeiden Lona's voeten haar. Naar de Arcade om een eindje te lopen in de helderheid en de warmte van deze avond van sneeuw.

Niemand herkende haar.

Gewoon een meisje dat vanavond alleen uitging. Muisgrijs haar dat om haar oren wapperde. Een dunne nek, afhangende schouders,

een ontoereikend lichaam. Hoe oud? Zeventien. Zou veertien kunnen zijn. Niemand vroeg het. Een muisgrijs meisje.

Muisgrijs.

Dr. Teh Ping Lin, San Francisco, 1966:

'Op de vastgestelde ovulatietijd, door hormonen geïnduceerd, werden vrouwelijke muizen van het zwarte agoeti C_3H/HeJ ras opgesloten met vruchtbare mannetjes van een albinoras, ofwel BALB/c, ofwel Cal A (oorspronkelijk A/Crgl/2). Negen tot twaalf uur na de verwachte paring, werden de ova uit de eileiders gespoeld, en bevruchte ova geïdentificeerd door de aanwezigheid van het tweede poollichaampje of door observatie van de pronuclei.'

Het was een inspannend experiment voor de dokter. Microinjectie was zelfs toen niets nieuws meer, maar het werk met cellen van zoogdieren vertoonde gebreken. De onderzoekers waren niet in staat geweest om de structurele of functionele zuiverheid van het hele ovum te behouden. Niemand had Lona Kelvin ooit op de hoogte gebracht dat:

'De eitjes van zoogdieren zijn klaarblijkelijk moeilijker te injecteren dan andere cellen wegens de dikke zona pellucida en het vitellinemembraan, die beide zeer elastisch en resistent zijn tegen de penetratie van een microinstrument, vooral in het onbevruchte stadium.'

Groepen jongens stonden zoals gewoonlijk bij elkaar in de hal die toegang gaf tot de Arcade. Sommigen hadden een meisje bij zich. Lona keek schuw naar ze. De winter drong niet door tot in de hal; de meisjes hadden hun thermomantels uitgedaan en lieten zich trots bekijken. Die daar had haar tepels met lichtgevende stof behandeld en een ander had haar schedel geschoren om de fijne structuur van het been te laten zien. Daar, voluptueus in de laatste weken van haar zwangerschap, liep een roodharige gearmd met twee grote jonge mannen die gierend van de lach obsceniteiten naar elkaar brulden.

Lona sloeg haar gade, geprikkeld. Dikke buik, een omvangrijke last. Kan ze haar tenen zien? Haar borsten zijn opgezwollen. Doen ze pijn? Het kind was op de oude manier verwekt. Lona knipperde met haar ogen. Hijgen en stoten en een rilling tussen de dijen en er is een baby gemaakt. *Eén* baby. Misschien twee. Lona gooide haar smalle schouders naar achteren, vulde haar benauwde longen met lucht. Het gebaar deed haar borsten omhoog en naar voren komen en er verscheen kleur op haar hoekige wangen.

'Ga je naar de Arcade? Ga met mij.'

'Hee, lijster! Laten we zingen!'

'Vriend nodig, vriendin?'

Flarden van zinnen. Brommende invitaties. Niet voor haar. Nooit voor haar.

Ik ben een moeder.

Ik ben *de* moeder.

‘Deze bevruchte eitjes werden vervolgens geplaatst in een medium bestaande uit drie delen verdunde Locke-oplossing, een deel 2,9 procent natriumcitraat dihydraat, en 25 mg runder-gamma globuline (BGG, Armour) per milliliter oplossing. Penicilline (100 eenh./ml) en streptomycine (50 (µg/ml) werden aan het medium toegevoegd. Viscositeit van het medium hij 22 °C was 1,1591 cp en zijn pH 7,2. De eitjes werden voor micromanipulatie en injectie gedeponeerd in een druppel runder-gamma-globuline-citraat-Locke-oplossing (GCL) welke bedekt was met minerale olie in een vaseline-omhulsel op een objektglaasje.’

Deze avond was er een kleine verrassing voor Lona. Een van de jongens die in de hal rondhingen benaderde haar. Was hij dronken? Zo hongerig naar seks dat ze aantrekkelijk voor hem was? Bewogen door medelijden voor het onaanzienlijke wijfje? Of wist hij wie ze was en wilde hij in haar roem delen? Dat was ’t minst waarschijnlijke van alles. Hij wist ’t niet, zou ’t niet willen weten. Roem was er helemaal niet.

Hij was geen schoonheid, maar ook niet weerzinwekkend lelijk. Van normale lengte; zwart haar dat recht naar voren was gekamd tot bijna op zijn wenkbrauwen; de wenkbrauwen zelf door een plastisch chirurg iets verlegd zodat ze een sceptische omgekeerde V beschreven; de ogen grijs, en glanzend van oppervlakkige kracht; weke huid, neus scherp, vooruitstekend. Ongeveer negentien jaar oud. Vuilgele huid met zichtbare strepen daaronder, zongevoelige patronen die op het midden van de dag in volle glorie zouden opblinken. Hij zag er hongerig uit. In zijn adem een mengsel van goedkope wijn, gekruid brood, een vleugje (opschepper!) gefiltreerde rum.

‘Hallo, liefje. We gaan samen. Ik ben Tom Pijper. De zoon van Tom Pijper. En jij?’

‘Alsjeblieft — nee,’ mompelde Lona. Ze probeerde weg te komen. Hij ging voor haar staan, uitademend.

‘Ben je al met iemand? Met iemand binnen afgesproken?’

‘Nee.’

‘Waarom dan niet met mij? Je zou ’t slechter kunnen treffen.’

‘Laat me met rust.’ Een zwak fluisteren.

Hij keek haar sluw aan. Kleine ogen die zich in de hare boorden. ‘Ruimteman,’ zei hij. ‘Net terug van andere werelden. We gaan aan een tafel zitten en ik vertel je er alles over. Moet een ruimteman niet afslaan.’

Er kwam een frons op Lona’s voorhoofd. Ruimteman? Andere werelden? Saturnus dansend binnen zijn ringen, groene zonnen achter de nacht, bleke creaturen met vele armen? Hij was geen ruimteman.

Ruimte laat sporen achter in de ziel. Tom Pijper's zoon was niet gebrandmerkt. Zelfs Lona kon dat zien. Zelfs Lona.

'Dat ben je niet,' zei ze.

'Wel. Ik zal je een paar sterren noemen. Ophiuchus. Rigel. Aldebaran. Daar ben ik geweest. Kom, bloem. Kom mee met Tom.'

Hij loog. Hij gaf zichzelf meer glans om zijn aantrekkelijkheid te vergroten. Lona huiverde. Achter zijn brede schouder zag ze de lichten van de Arcade. Hij kwam dicht tegen haar aanleunen. Zijn hand ging naar beneden, vond haar heup, bewoog zich wellustig over haar platte bil, haar magere lendenen.

'Wie weet?' fluisterde hij hees. 'De nacht kan ons alles brengen. Misschien geef ik je wel een baby. Ik wed dat je dat leuk vindt. Heb je ooit een baby gehad?'

Haar nagels haalden zijn wang open. Hij deinsde terug, verrast, bebloed, en een ogenblik lang gloeiden de streepvormige ornamenten onder zijn huid helder op, zelfs in het kunstlicht. Zijn ogen stonden wild. Lona draaide zich met een ruk om en ontweek hem, ging op in de menigte die zich door de hal drong.

Met haar ellebogen baande ze zich een weg tot in de Arcade.

Tom, Tom, pijper's zoon, geeft je een baby als snel loon…

'Driehonderdenéén pas bevruchte eitjes werden in een vaseline-omhulsel gehouden en elk kreeg een van de volgende experimentele behandelingen: (i) geen pipetpunctuur en geen injectie; (ii) een ovumpunctuur maar geen injectie; (iii) een injectie van 180 μ^3 van de oplossing welke ongeveer 5 pg BGG bevatte; (iv) een injectie van 770 μ^3 van een oplossing die 20 pg BGG bevatte; of (v) een injectie van 2730 μ^3 van de oplossing die 68 pg BGG bevatte.'

De Arcade schitterde. Hier waren alle goedkope pleziertjes verzameld onder één glasachtig dak. Toen Lona de poort doorging, drukte ze haar duim tegen de klok teneinde haar aanwezigheid te registreren en een kaartje te kopen. Het kostte niet veel om binnen te komen. Maar ze had geld, ze had geld. Daar hadden ze wel voor gezorgd.

Ze plantte haar voeten stevig neer en keek omhoog, verdieping na verdieping, totdat haar ogen het dak zestig meter boven haar bereikten. Er viel sneeuw maar niet op het dak zelf; efficiënte windapparaten verhinderden dat de vlokken het koepelvormige dak raakten en ze vielen naar beneden waar de kleverige dood op het verwarmde plaveisel hen wachtte.

Ze zag de gokafdelingen waar iemand alle mogelijke spelletjes kon spelen voor alle mogelijke inzetten. De inzetten waren gewoonlijk niet hoog. Dit was de plek voor de jongeren met een platte beurs. Voor de zwoegers. Maar wanneer iemand daar zin in had kon hij heel wat verliezen, en sommigen hadden dat ook gedaan. Roulettes

draaiden, lichten floepten aan en uit, knoppen klikten. Lona begreep niets van de gokspelletjes.

Verder omhoog, in een net van nauwe gangen, was er vlees te koop voor degenen die daar behoefte aan hadden of zin in hadden. Vrouwen voor mannen, mannen voor vrouwen, jongens voor meisjes, meisjes voor jongens, en elke denkbare combinatie. Waarom ook niet? Een menselijk wezen was vrij om over zijn lichaam te beschikken op wat voor wijze ook, zolang dit niet regelrecht in strijd kwam met het welzijn van een ander. Degenen die verkochten waren niet gedwongen om te verkopen. Ze konden bijvoorbeeld ook in een winkel gaan staan. Lona ging niet naar de kamers van het vlees.

Hier op de begane grond van de Arcade stonden de kraampjes van kleine kooplieden. Voor een handvol munten kreeg je een zak vol surprises. Wat dacht je van een dunne draad levend vuur om de donkere dagen mee op te vrolijken? Of een huisdier van een andere wereld, dat zeiden ze tenminste, maar in werkelijkheid werden de juweelogige padden gekweekt in de laboratoria van Brazilië. Wat dacht je van een poëziedoos om je in slaap te zingen? Foto's van de groten der aarde, zo handig gemaakt dat ze konden glimlachen en praten? Lona zwierf rond. Lona keek. Lona raakte niets aan, kocht niets.

'De levensvatbaarheid van de eitjes werd getest door transplantatie in vruchtbare wijfjesalbino BALB/c of Cal A onder anesthesie. De recipiënten kregen door hormooninjecties hun ovulatie gelijktijdig met de agoeti-C_3H donors en hadden gecopuleerd met vruchtbare mannetjes van eigen albinoras.'

Eens zullen mijn kinderen hier komen, zei Lona tegen zichzelf. Dan kopen ze speelgoed. Ze zullen zich vermaken. Ze rennen door de menigte —

— zij alleen vormen al een menigte —

Ze voelde adem in haar nek. Een hand streelde haar romp. Tom Piper? Ze draaide zich in paniek om. Nee, nee, niet Tom Piper, gewoon de een of andere hengst van een jongen die aandachtig naar boven zat te staren naar de verdieping van de handelaren in vlees. Lona verwijderde zich.

'De gehele procedure vanaf het ogenblik dat de experimentele eitjes uit de eileiders van de donor werden gespoeld tot het ogenblik van hun transplantatie in het infundibulum van de recipiënt nam 30 tot 40 minuten in beslag. Tijdens dat tijdsbestek waarin de eitjes in vitro op kamertemperatuur werden gehouden krompen er vele binnen hun zonae pellucidae.'

Hier was de dierentuin. Gekooide wezens die heen en weer liepen, loerden, smeekten. Lona ging naar binnen. De laatste wilde beesten, hier? Een wereld waaruit alle dieren waren verjaagd? Hier

was de reuzenmiereneter. Wat was zijn snuit en wat zijn staart? Een luiaard sloeg gretig zijn klauwen in een dode boom. Nerveuze coatimundis liepen in hun kooi heen en weer. De stank van wilde dieren werd uit de zaal weggezogen door zoemende pompen onder de flagstone vloer.

'…de gekrompen eitjes bleven over 't algemeen in leven en werden als in wezen normaal beschouwd…'

De dieren joegen Lona angst aan. Ze ging weg, uit de dierentuin en liep nogmaals de galerij op de begane grond van de Arcade rond. Ze dacht dat ze Tom Piper achter zich aan zag komen. Ze schoof in het voorbijgaan langs de strakke buik van het zwangere meisje.

'…het aantal degenererende embryo's en resorptieplaatsen werd ook onderzocht bij de autopsie van de recipiënten…'

Ze realiseerde zich dat ze hier helemaal niet wilde zijn. Thuis, veilig, warm, alleen. Ze wist niet wat angstaanjagender was: mensen in grote kuddes, of één persoon, alleen.

'…een redelijk groot aantal eitjes overleven micromanipulatie en injectie van een vreemde stof…'

Ik wil weg, besloot Lona.

Uitgang. Uitgang. Waar was de uitgang? Uitgangen waren hier niet favoriet. Ze wilden dat je bleef. Veronderstel dat er brand uitbrak? Robots die uit verborgen panelen tevoorschijn schoten, de gloed blusten. Maar ik wil weg.

'…een nuttige methode wordt hiermee dus verschaft…'

'…de overleving van pronucleaire eitjes na de diverse behandelingen wordt in Tabel I getoond…'

'…de foetussen die zich uit de microgeïnjecteerde eitjes ontwikkelden waren vaak kleiner dan hun soortgenoten in vivo, maar er werden verder geen afwijkingen geconstateerd…'

Dank u, Dr. Teh Ping Lin uit San Francisco.

Lona vluchtte.

Ze rende in razende vaart in een cirkel om het binnenste van de Arcade heen. Tom Piper vond haar weer terug, riep haar iets toe, stak zijn armen naar haar uit. Hij is vriendelijk. Hij heeft geen kwaad in de zin. Hij is eenzaam. Misschien is hij wel echt een ruimteman.

Lona vluchtte.

Ze ontdekte een uitgang en rende de straat op. De geluiden van de Arcade stierven weg. Hier buiten in het duister voelde ze zich kalmer en het angstzweet op haar huid droogde op, waardoor ze een beetje afkoelde. Lona huiverde. Ze liep haastig naar haar huis, ondertussen vele malen over haar schouder kijkend. Om haar dij gegespt zaten anti-aanrandingswapens die elke verkrachter op andere gedachten zouden brengen: een sirene, een rookbom, een laser die golven verblindend licht spoot. Toch, je kon nooit weten. Die Tom

Piper; hij kon overal en tot alles in staat zijn.

Ze bereikte haar kamer. Het licht ging aan. Zestig of zeventig zachte afbeeldingen tegen de muur geplakt. Lona raakte ze aan. Moesten ze geen schone luier aan? Luiers waren een eeuwige waarheid. Hadden ze melk gemorst over hun roze wangen? Zou ze hun krullen kammen? Zachte schedels, nog niet dicht; flexibele beenderen; platte neusjes. Mijn baby's. Lona's handen streelden de muur. Ze wierp haar kleren af. Er kwam een moment waarop ze door slaap werd overmand.

Vijf
Chalk komt op; Na hem, Aoudad

Duncan Chalk had de tapes van het paar drie dagen lang bestudeerd en schonk het project bijna onverdeelde aandacht. Het kwam hem nu voor dat hij Minner Burris en Lona Keivin even grondig kende als iemand ze ooit had gekend. Het kwam hem ook voor dat het idee om ze samen te brengen zijn verdiensten bezat.

Chalk had dit van het begin af aan intuïtief geweten. Maar ondanks dat hij zijn intuïtieve oordeel vertrouwde, ging hij er zelden op af voordat hij de tijd had gehad om een meer op rationele gronden berustend oordeel te vormen. Nu had hij dit gedaan. Aoudad en Nikolaides, aan wie hij de voorbereidende fasen van deze onderneming had gedelegeerd, hadden hun oordeel gegeven over de monitortapes. Chalk verliet zich niet alleen op hun oordeel; ook anderen had hij gelegenheid gegeven om de tapes na te pluizen en hun eigen keuze van onthullende episoden te maken. Het gaf voldoening om te zien hoe goed de diverse keuzen overeenstemden. Het rechtvaardigde zijn vertrouwen in Aoudad en Nikolaides. Het waren goede krachten.

Chalk wipte op en neer in zijn pneumatische stoel en nam de situatie in ogenschouw terwijl overal om hem heen de organisatie die hij had opgebouwd gonsde van leven.

Een project. Een onderneming. Een samenvoegen van twee lijdende menselijke wezens. Maar waren het wel menselijke wezens? Dat waren ze geweest, eens. De grondstof waaruit ze waren gevormd was menselijk. Een spermatoïde, een ovum, een reeks erfelijke factoren. Een huilend kind. Tot zover is alles in orde. Een jongetje, een meisje, schone leien die nog door de griffel van het leven beschreven moeten worden. Het leven was hard aangekomen voor die twee.

Minner Burris. Ruimteman. Intelligent, krachtig, ontwikkeld. Op een vreemde wereld gegrepen en tegen zijn wil getransformeerd in iets monsterlijks. Burris zat in de put over wat er van hem was geworden, natuurlijk. Iemand van minder formaat zou er kapot aan gegaan zijn. Burris was er alleen maar door gebogen. Dat was interessant en prijzenswaardig. Chalk wist wat het publiek uit het verhaal van Minner Burris kon halen. Maar Burris leed ook. Dat was voor Chalk zelf belangwekkend.

Lona Kelvin. Meisje. Vroeg wees geworden, een pupil van de staat. Niet knap, maar de jaren van volwassenheid lagen immers nog voor haar en ze zou nog kunnen rijpen. Onzeker, moeilijk ten opzichte van mannen en niet erg slim. (Of was ze slimmer dan ze voor haarzelf

durfde te laten blijken, vroeg Chalk zich af?) Ze had iets gemeen met Burris. De wetenschapsmensen hadden ook haar te pakken gehad: geen griezelige vreemde Dingen, maar vriendelijke, welwillende, boven de partijen staande en verheven abstracties in witte labjassen, die zonder Lona pijn te doen slechts enkele onnodige objecten hadden geleend die in haar lichaam lagen opgeslagen en die hadden gebruikt voor een experiment. Dat was alles. En nu waren Lona's honderd baby's in hun glanzende plastic schoten aan het ontspruiten. Waren ontsproten? Ja. Al geboren. In Lona een bepaalde leegte achterlatend. Ze leed.

Het zou een menslievende daad zijn, besloot Chalk, om dat lijdende tweetal bij elkaar te brengen.

'Stuur Bart naar me toe,' zei hij tot zijn stoel.

Aoudad kwam onmiddellijk binnen, alsof hij zich op wielen voortbewoog, alsof hij in de aangrenzende kamer met spanning had zitten wachten op precies dat verzoek. Hij was gespannen, hetgeen Chalk voldoening schonk. Lang geleden kon Aoudad met zichzelf toe en was hij behendig met zijn emoties, maar hij was afgetakeld, wist Chalk, onder de druk van lange jaren. Zijn gedwongen rokkenjagerij was daar een aanwijzing voor. Als je nu naar hem keek, zag je de schijn van kracht. De koele blik, de opeengeklemde lippen. Chalk voelde de onder de oppervlakte aanwezige uitstraling van angst en nervositeit. Aoudad wachtte.

Chalk zei: 'Bart, kan je Burris onmiddellijk bij me brengen?'

'Hij heeft zijn kamer in geen weken verlaten.'

'Dat weet ik. Maar 't heeft geen zin als ik naar hem toega. Hij moet weer onder de mensen komen. Ik heb besloten het project doorgang te laten vinden.'

Aoudad verried iets van zijn angst. 'Ik ga hem een bezoek brengen, meneer. Ik ben er al enige tijd mee bezig hoe ik hem het beste kan benaderen. Ik zal hem motieven geven. Hij komt wel.'

'Heb 't nog niet over dat meisje.'

'Nee. Beslist niet.'

'Je handelt dit zaakje goed af, Bart. Ik kan op je vertrouwen. Dat weet je. Er staat heel wat op 't spel, maar zoals altijd zul je 't wel klaren.'

Chalk glimlachte. Aoudad glimlachte. Bij de een was die glimlach een wapen. Bij de ander een verdediging. Chalk voelde de uitstraling. Diep in hem traden zijn klieren in werking en hij reageerde op Aoudad's onzekerheid met een schok van plezier. Achter de koele blik van Aoudad was te zien dat hij zich niet op zijn gemak voelde. Toch had Chalk de waarheid gesproken: hij had inderdaad vertrouwen in Aoudad's handigheid wat betreft dit karweitje. Alleen Aoudad zelf had er geen vertrouwen in; en op die manier haalde Chalk de riem een

ietsje aan. Chalk had dergelijke taktieken al vroeg geleerd.

Chalk zei: 'Waar is Nick?'

'Weg. Ik denk dat hij achter dat meisje aanzit.' 'Hij maakte gisteravond bijna een blunder. Het meisje was in de Arcade zonder behoorlijke bescherming. De een of andere dwaas betastte haar. Nick had geluk dat het meisje weerstand bood. Ik spaar haar nog wat.'

'Ja. Natuurlijk.'

'Niemand herkende haar, dat spreekt. Ze is vergeten. Haar jaar was verleden jaar en vandaag betekent ze niets meer. Toch,' zei Chalk, 'zit er een goed verhaal in haar. En als de een of andere stomme puber haar te pakken krijgt en haar bezoedelt, is het verhaal bedorven. Nick moet beter op haar letten. Dat zal ik hem nog wel zeggen. Zorg jij voor Burris.'

Aoudad ging haastig de kamer uit. Chalk zat voor zich uit te neuriën, hij vermaakte zich. Dit zaakje zou 't wel doen. Het publiek zou 't geweldig vinden als de romance opbloeide. Het geld zou binnenstromen. Natuurlijk, Chalk had weinig behoefte aan nog meer geld. Dat had hem eens gedreven, maar nu niet meer. Evenmin gaf hem 't verkrijgen van grotere macht plezier. In weerwil van wat de gangbare theorieën zeiden had Chalk genoeg macht verzameld, zodat hij bereid was om die niet meer uit te breiden als hij datgene wat hij had maar kon behouden. Nee, het was iets anders, iets binnenin hem, waardoor zijn beslissingen werden gemotiveerd. Wanneer de liefde tot geld en de liefde tot macht beide bevredigd zijn, blijft de liefde tot liefde over. Chalk vond zijn liefde niet daar waar anderen hem vonden, maar hij had zijn behoeften. Minner Burris en Lona Kelvin konden deze behoeften vervullen, misschien. Katalyse. Synergie. Hij zou nog wel zien.

Hij sloot zijn ogen.

Hij zag zichzelf naakt, zwevend, glijdend door de blauwgroene zee. Hoge golven beukten tegen zijn zachte witte zijden aan. Zijn omvangrijke gestalte bewoog zich gemakkelijk, want hier heerste gewichtloosheid, door de bodem van de oceaan gedragen bogen zijn botten tenminste voor een keer niet voor de zwaartekracht. Chalk was snel hier. Hij zwom heen en weer, coquetteerde met zijn behendigheid in het water. Rondom hem stoeiden dolfijnen, inktvissen, zaagvissen. Langs hem bewoog zich de statige massa van een koningsvis, zelf geen dwerg, maar geheel in de schaduw gesteld door zijn glanzende immensiteit.

Chalk zag boten aan de horizon. Mannen die op hem af kwamen, hoog opgericht en met grimmige gezichten. Hij was nu een prooi. Hij liet een donderend gelach schallen. Toen de schepen naderbij kwamen draaide hij zich om en zwom er op af, daagde ze uit en noodde ze om te doen wat ze wilden. Hij zwom vlak onder de oppervlakte, wit-

glimmend in het middaglicht. Water stroomde in cascaden van zijn rug.

Nu waren de schepen vlakbij. Chalk keerde. Machtige ledematen geselden het water; een schip werd hoog opgetild, veranderde in luciferhoutjes, plonsde zijn stribbelende lading mannen in het zoute water. Een krachtige beweging bracht hem buiten bereik van zijn achtervolgers. Hij blies een grote spuitende geiser om zijn triomf te vieren. Toen dook hij onder, vrolijk gestemd, op weg naar de diepten, en enkele ogenblikken later was zijn witheid verdwenen in een rijk waar het licht niet vermocht binnen te dringen.

Zes
Moeder, genade; laat me sterven

Je zou je kamer eens uit moeten gaan,' stelde de verschijning vriendelijk voor. 'Vertoon je aan de wereld. Ontmoet hem met opgeheven hoofd. Er is niets te vrezen.'

Burris kreunde. 'Alweer jij? Kan je me niet met rust laten?'

'Hoe kan ik je ooit verlaten?' vroeg zijn andere ik.

Burris staarde door vlagen toenemende duisternis. Hij had zich deze dag driemaal gevoed, dus misschien was 't nacht, hoewel hij dat niet wist en 't hem ook niet kon schelen. Een lichtende nis verschafte hem al het voedsel waar hij om vroeg. De veranderaars van zijn lichaam hadden zijn spijsverteringssysteem verbeterd, maar ze hadden er geen fundamentele wijzigingen in aangebracht. Een kleine weldaad, vond hij; toch kon hij 't nog met aards voedsel doen. God wist waar zijn enzymen nu vandaan kwamen, maar het waren dezelfde enzymen. Renine, pepsine, de lipasen, pancreas-amylase, trypsine, ptyaline, het hele vlijtige stelletje.

Wat was er van de dunne darm geworden? Welk lot hadden duodenum, jejunum en ileum ondergaan? Waardoor was het mesenterium en het peritoneum vervangen? Weg, weg, allemaal weg, maar renine en pepsine deden op de een of andere manier hun werk. Dat hadden de aardse dokters die hem hadden onderzocht tenminste gezegd. Burris voelde dat ze hem gaarne zouden ontleden om zijn geheimen meer gedetailleerd te weten te komen.

Maar nu nog niet. Niet op dit moment. Die deur zou hij nog wel doorgaan, maar dat zou nog wel even duren. En de verschijning van voormalig geluk wilde zich niet verwijderen.

'Kijk naar je gezicht,' zei Burris. 'Je oogleden bewegen zich zo stom, op, neer, knipper, knipper. Je ogen zijn zo primitief. Je neus laat viezigheid toe in je keel. Ik moet toegeven dat ik een aanzienlijke verbetering ben bij jou vergeleken.'

'Natuurlijk. Daarom zeg ik ook dat je naar buiten moet gaan, laat je door de mensheid bewonderen.'

'Wanneer bewonderde de mensheid ooit verbeterde modellen van zichzelf? Kwispelstaartte de Pithecanthropus tegen de eerste Neanderthaler? Applaudisseerde de Neanderthaler voor de Aurignacius?'

'De vergelijking gaat mank. Je evolueerde niet, Minner. Je werd door externe oorzaken veranderd. Je hebt geen reden om jezelf te haten om wat je bent.'

'Ze hoeven me niet te haten. Alleen maar staren. Bovendien, ik

lijd pijn. Het is makkelijker om hier te blijven.'

'Is die pijn nu werkelijk zo slecht te verdragen?'

'Ik raak er aan gewend,' zei Burris. 'Toch gaat er een steek door me heen bij elke beweging die ik maak. De Dingen waren maar aan het experimenteren. Ze hebben hun kleine foutjes. Deze extra hartkamer bijvoorbeeld, wanneer die zich samentrekt, dan voel ik dat in mijn keel. Die glimmende en permeabele slokdarm van mij, die laat het voedsel passeren maar ik heb pijn. Ik zou mezelf van kant moeten maken. Dat is de beste oplossing.'

'Zoek troost in de literatuur,' adviseerde de verschijning. 'Lees. Dat heb je eens gedaan. Je was eens zeer belezen, Minner. Drieduizend jaar literatuur tot je beschikking. Verscheidene talen. Homerus, Chaucer. Shakespeare.'

Burris keek naar het serene gezicht van de man die hij eens was geweest. Hij droeg voor: '*Moder, merci; let me deye.*'

'Maak 't af.'

'De rest is niet van toepassing.'

'Maak 't toch maar af.'

Burris zei:

'*For Adam ut of helle beye*
And manken that is forloren.'

'Sterf dan,' zei de verschijning mild. 'Om Adam uit de hel los te kopen en de mensheid die verloren is. Blijf anders leven. Minner, denk je dat je Jezus bent?'

'Hij leed onder de handen van vreemdelingen.'

'Om ze te verlossen. Wil jij de Dingen verlossen als je teruggaat naar Manipool en op de drempel sterft?'

Burris haalde zijn schouders op. 'Ik ben geen verlosser. Ik heb zelf verlossing nodig. Ik ben er slecht aan toe.'

'Alweer aan het janken!'

'*Sune, I se thi bodi swungin*,
thi brest, thin hond, thi fot thurch-stungen.'

Burris keek dreigend. Zijn nieuwe gezicht was goed toegerust om dreigend te kijken; de lippen rimpelden naar buiten, als een iriserende sluitspier, twee rijen palissades van onvergankelijke tanden blootleggend. 'Wat wil je van me?' vroeg hij.

'Wat wil *jij*, Minner?'

'Dit vlees kwijtraken. Mijn oude lichaam terug hebben.'

'Een wonder dus. En jij wilt dat dit wonder hier tussen deze vier muren plaatsvindt.'

'Een even goede plaats als waar ook. Even waarschijnlijk als waar ook.'

'Nee, ga naar buiten. Zoek hulp.'

'Ik ben buiten geweest. Er is in me geprikt en gepord. Heeft niet

geholpen. Wat moet ik doen — me aan een museum verkopen? Ga weg, jij verrekte geest. Eruit! Eruit!'

'Jouw verlosser leeft,' zei de verschijning.

'Geef me zijn adres.'

Er kwam geen antwoord. Burris zag alleen de met spinraggen beklede schaduwen. De kamer gonsde van de stilte. Rusteloosheid vrat aan hem. Zijn lichaam was er nu op berekend om veerkracht te blijven houden ondanks al dat nietsdoen; het was een perfect ruimtevaarderslichaam, uitgerust om van ster tot ster te zwerven, al die lange stiltes te doorstaan.

Zo was hij ook naar Manipool gevlogen. Het lag op zijn route. De mens was een nieuwkomer daar tussen de sterren en had zijn eigen planeten nog maar net verlaten. Het was niet te voorspellen wat je daar zou tegenkomen en wat er met je zou gebeuren. Burris was degene die pech had gehad. Hij had het overleefd. De anderen lagen in vrolijke graven onder de gevlekte zon. De Italianen, Malcondotto en Prolisse — zij hadden de chirurgen niet overleefd. Ze waren proefkonijnen voor Manipools meesterwerk, hijzelf. Burris had Malcondotto gezien, dood, nadat ze met hem klaar waren. Hij lag er vredig bij. Hij zag er zo rustig uit als een monster er zelfs in zijn dood maar rustig kan uitzien. Prolisse was hem voorgegaan. Burris had niet gezien wat ze met Prolisse gedaan hadden, en daar had hij vrede mee.

Hij was als geciviliseerd man naar de sterren gegaan, alert, flexibel van geest. Geen doetje. Geen putjesschepper. Een officier, het hoogste product van de mensheid, gewapend, met hogere wiskunde en nog hogere topografie. De geest gevuld met literaire juwelen. Een man die had bemind, die had geleerd. Burris was er blij om dat hij nooit getrouwd was. Het was voor een ruimteman onhandig om een vrouw te nemen, maar het was nog onhandiger om vervormd van de sterren terug te keren en een vroegere geliefde te omhelzen.

De geest was terug. 'Raadpleeg Aoudad,' adviseerde hij. 'Hij weet waar je hulp kunt krijgen. Hij maakt je weer een volledig mens.'

'Aoudad?'

'Aoudad.'

'Ik wil hem niet zien.'

Burris was weer alleen.

Hij keek naar zijn handen. Delicate, spits toelopende vingers, in wezen onveranderd op de grijptentakel na die ze op het buitenste vingerkootje aan elke kant hadden gehecht. Nog een van die kleine genoegens van ze. Ze hadden een stel van dergelijke tentakels onder zijn armen kunnen doen bijvoorbeeld, dat zou handig geweest zijn. Of hem een grijpstaart kunnen geven, waardoor hij tenminste een even efficiënte evenwichtskunstenaar zou zijn geweest als een Braziliaanse aap. Maar waar waren deze twee gespierde touwachtige dingen, zo

dik als een potlood en een paar centimeter lang, nu goed voor? Ze hadden zijn hand breder gemaakt merkte hij nu voor 't eerst op, zodat de nieuwe vinger er aan zou passen zonder dat de verhoudingen verstoord werden. Voorkomend van ze. Elke dag ontdekte Burris een nieuw facet van zijn nieuwheid. Hij dacht aan de dode Malcondotto. Hij dacht aan de dode Prolisse. Hij dacht aan Aoudad. Aoudad? Hoe kon Aoudad hem mogelijkerwijs helpen?

Ze hadden hem op een tafel uitgestrekt, of het Manipoolequivalent van een tafel, iets hellends en onstabiels. Ze hadden hem opgemeten. Wat hadden ze onderzocht? Temperatuur, polsslag, bloeddruk, peristaltische beweging, pupilverwijding, jodiumopname, capillaire funktie, en wat al nog meer? Ze hadden krompassers over de vliezen van zijn oogballen gelegd. Ze hadden de celinhoud van de zaadbuis berekend. Ze hadden de banen van zijn zenuwimpulsen bepaald zodat deze geblokkerd konden worden.

Anesthesie. Succesvol!

Chirurgie.

De schil afpellen. Zoeken naar hypofyse, hypothalamus, schildklier. Afdalen met nietige, onstoffelijke ontleedmessen om de doorgangen binnen te dringen. Het lichaam, had Galen vermoed, was niet meer dan een zak vol bloed. Bestond er een circulatiesysteem? Bestond er circulatie? Op Manipool hadden ze de geheimen van de menselijke bouw in drie gemakkelijke lessen ontsluierd. Malcondotto, Prolisse, Burris. Twee hadden ze verknoeid. De derde had het overleefd.

Ze hadden bloedvaten afgebonden. Ze hadden de grijze zijdeachtige massa van de hersenen blootgelegd. Hier was Chaucer. Hier Piers Plowman. Agressie hier. Wraakgevoel. De perceptie. Liefdadigheid. Geloof. In deze glanzende massa vertoefden Proust, Hemingway, Mozart, Beethoven, Rembrandt hier.

Zie, zie waar het bloed van Christus stroomt in het firmament!

Hij had gewacht totdat 't zou gaan beginnen, wetende dat Malcondotto onder de behandeling bezweken was en dat Prolisse, gevild en in stukken gehakt, dood was. *Sta stil, eeuwig bewegende hemelsferen, opdat de tijd moge ophouden en middernacht nooit moge komen*. Middernacht kwam. De gladde messen groeven in zijn hersens. Het zou geen pijn doen, daar was hij zeker van, en toch vreesde hij de pijn. Zijn enige lichaam, zijn onvervangbare ik. Hij had ze geen kwaad gedaan. Hij was gekomen met onschuldige bedoelingen.

Eens, in zijn jeugd, had hij onder het spelen zijn been opengehaald, een diepe snede, een gapende kloof waarin het rauwe vlees van binnen te zien was. Een gapende wond, dacht hij, ik heb een gapende wond. Het bloed spoot over zijn voet. Ze hadden het geheeld, niet zo snel als ze dat tegenwoordig konden, maar hij had toegekeken

hoe de rode jaap dichtgenaaid werd, en hij had gemediteerd over de verandering die zich had voltrokken. Zijn been zou nooit meer het zelfde zijn, want nu droeg het 't litteken van de wond. Dat had hem diep aangegrepen, twaalf was hij toen — een zo fundamentele verandering in zijn lichaam, zo permanent. Daar dacht hij aan in de laatste momenten voordat de Dingen aan hem begonnen te werken. *Bergen en heuvels, kom, kom en val op me, en verberg me voor de vreselijke wraak van God! Nee, nee! Dan zal ik me diep in de aarde boren: aarde, barst open!*

Een vergeefs bevel.

O, nee, zij wil mij niet opnemen!

De stille messen bewogen zich snel. De nuclei van het merg, die impulsen ontvingen van het voorhof van het oor — weg. De basale gangliae. De sulci en de gyri. De bronchiën met hun kraakbeenringen. De alveoli, die wonderlijke sponzen. Epiglottis. Vas deferens. Lymfevaten. Dendrieten en axonen. De dokters waren erg nieuwsgierig: Hoe werkt dit wonderbaarlijke creatuur? Waaruit bestaat het?

Ze wikkelden hem los totdat hij uitgespreid lag op een tafel, een oneindige afstand overspannend. Was hij op dat punt nog in leven? Zenuwbundels, hoopjes ingewanden.

Nu, lichaam, verander in lucht, of Lucifer draagt je snel de hel in! O ziel, verander in kleine waterdruppels, en val in de oceaan, voor altijd onvindbaar!

Geduldig hadden ze hem weer opgelapt. Met taaie inspanning hadden ze hem weer opgebouwd, met verbeteringen van het oorspronkelijke model waar ze dat nodig oordeelden. En toen, ongetwijfeld zeer trots, hadden de Manipoolers hem naar zijn eigen volk teruggebracht.

Kom niet, Lucifer!

'Raadpleeg Aoudad,' adviseerde de verschijning.

Aoudad. *Aoudad?*

Zeven
Hier is de dood, knijpend in mijn oor

De kamer stonk. De stank was walgelijk. Zich afvragend of de man ooit de moeite nam om te ventileren, nam Bart Aoudad subtiel een antireukmiddel in. De hersenen bleven even scherp functioneren als altijd, maar de neusgaten hielden een tijdje op met doorgeven wat er door te geven was.

Hij had geluk dat hij hier binnen was, stank of geen stank. Hij had het voorrecht verworven door bekwame diplomatie.

Burris zei: 'Kun jij naar me kijken?'

'Makkelijk. Je fascineert me, eerlijk gezegd. Verwachtte je dat ik je afstotelijk zou vinden?'

'De meeste mensen hebben dat tot nu toe gedaan.'

'De meeste mensen zijn dwazen,' zei Aoudad.

Hij openbaarde niet dat hij Burris al vele weken door de monitor had gadegeslagen, lang genoeg om zich te harden tegen de vreemdheid van de man. Vreemd was hij, en afstotelijk ook; toch begon je er aan gewend te raken.

Aoudad was nog niet bereid om dezelfde schoonheidsbehandeling te ondergaan, maar hij was bestand tegen Burris' misvormingen.

'Kan je me helpen?' vroeg Burris.

'Ik denk van wel.'

'Vooropgesteld dat ik hulp wil.'

'Ik neem aan dat je dat wilt.'

Burris haalde zijn schouders op. 'Daar ben ik niet zeker van. Je zou kunnen zeggen dat ik gewend raak aan mijn huidige verschijning. Over een paar dagen ga ik misschien weer naar buiten.'

Dat was een leugen, wist Aoudad. Wie van de twee Burris trachtte te misleiden kon Aoudad niet met zekerheid zeggen. Maar hoe minzaam Burris zijn bitterheid op dit moment ook verborg, de bezoeker wist wel zeker dat die nog wel degelijk aan hem vrat. Burris wilde dat lichaam uit.

Aoudad zei: 'Ik ben in dienst van Duncan Chalk. Ken je de naam?'

'Nee.'

'Maar —' Aoudad slikte zijn verwarring in. 'Natuurlijk. Je hebt niet veel tijd op aarde doorgebracht. Chalk levert de wereld amusement. Misschien heb je wel eens de Arcade bezocht, of ben je wel eens naar Luna Tivoli geweest.'

'Daar weet ik van.'

'Dat zijn ondernemingen van Chalk. Enkele van de vele. Hij houdt miljarden mensen gelukkig in dit stelsel. Hij is zelfs van plan om

binnenkort zijn zaken ook naar andere zonnestelsels uit te breiden.'

Dat was lichtelijk overdreven maar dat hoefde Burris niet te weten.

Burris zei: 'Zo?'

'Chalk is rijk, begrijp je. Chalk is een humanist. Dat is een goede combinatie. Die houdt mogelijkheden in die jou tot voordeel kunnen zijn.'

'Ik zie het al,' zei Burris kalm, terwijl hij naar voren leunde en de buitenste tentakels die over zijn handen friemelden ineenstrengelde. 'Je huurt me als bezienswaardigheid voor de kermissen van Chalk. Je betaalt me acht miljoen per jaar. Elke sensatiezoeker van het zonnestelsel komt zijn nieuwsgierigheid bevredigen aan mij. Chalk wordt rijker, ik word miljonair en sterf gelukkig, en de nieuwsgierigheid van de menigte wordt bevredigd, ja?'

'Nee,' zei Aoudad, gealarmeerd doordat Burris er zo dicht bij was. 'Ik ben er zeker van dat je maar een grapje maakt. Je moet beseffen dat meneer Chalk je — eh — ongeluk onmogelijk op een dergelijke manier zou kunnen uitbuiten.'

'Dacht je dat 't zo'n ongeluk was?' vroeg Burris. 'Ik ben zo heel efficiënt. Natuurlijk, die pijn is er, maar ik kan vijftien minuten onder water blijven. Kan jij dat soms? Heb je medelijden met me?'

Ik moet me door hem niet van de wijs laten brengen, dacht Aoudad. Hij is duivels. Hij zal Chalk best aankunnen.

Aoudad zei: 'Ik ben heel blij te horen dat je je in je huidige toestand redelijk wel voelt. Toch — laat ik openhartig zijn — denk ik dat je graag terug zou keren naar een normale menselijke vorm.'

'Zo, denk je dat.'

'Ja.'

'Je bent een opmerkelijk slim iemand, meneer Aoudad. Heb je misschien je toverstaf meegebracht?'

'Er komt helemaal geen toverij aan te pas. Maar als je bereid bent om een quid te leveren voor ons quo, dan bestaat de mogelijkheid dat Chalk 't voor elkaar kan krijgen je in een meer conventioneel lichaam over te brengen.'

Het effect op Burris was onmiddellijk en elektrisch.

Hij liet zijn pose van gespeelde onverschilligheid varen. Hij wierp de spottende gereserveerdheid van zich af waarachter hij, besefte Aoudad, zijn wanhoop verborg. Zijn lichaam beefde als een glazen bloem die door de wind bewogen werd. Een ogenblik lang verloor hij de beheersing over zijn spieren: de mond bewoog zich krampachtig in zijwaartse glimlachjes, een klapperend gat, en de geblindeerde ogen knipperden een keer of tien.

'Hoe?' vroeg Burris.

'Laat Chalk 't je uitleggen.'

Burris' hand begroef zich in de dij van Aoudad. Aoudad kromp niet ineen bij de metaalachtige aanraking.

Burris zei hees: 'Is het mogelijk?'

'Misschien. De techniek is nog niet geperfectioneerd.'

'Dus ik ben ook ditmaal weer het proefkonijn?'

'Alsjeblieft. Chalk zou je niet aan nog meer ongemakken willen blootstellen. Er moet nog meer onderzoek verricht worden voordat het proces op jou toegepast kan worden. Ga je met hem praten?'

Een aarzeling. Nog eens bewogen de ogen en de mond zich tegen de wil van Burris. Toen kreeg de ruimteman zichzelf weer onder controle. Hij ging rechtop zitten, deed zijn handen van elkaar en kruiste zijn benen. Hoeveel kniegewrichten heeft hij, vroeg Aoudad zich af. Burris zweeg. Berekeningen. Elektronen golfden door de banen van die gepijnigde hersenen.

Burris zei: 'Als Chalk me in een ander lichaam kan overbrengen —'

'Ja?'

'Wat wint hij daar dan mee?'

'Dat zei ik je. Chalk is een humanist. Hij weet dat je lijdt. Hij wil er iets aan doen. Ga naar hem toe, Burris. Laat hem je helpen.'

'Wie ben jij eigenlijk, Aoudad?'

'Niemand. Een ledemaat van Duncan Chalk.'

'Is dit een val?'

'Je bent te wantrouwend,' zei Aoudad. 'We hebben 't beste met je voor.'

Stilte. Burris stond op en begon met eigenaardige vloeiende en glijdende stappen de kamer op en neer te lopen. Aoudad was gespannen.

'Naar Chalk,' mompelde Burris eindelijk. 'Ja. Neem me mee naar Chalk!'

Acht
Stabat mater dolorosa

In het donker was het voor Lona gemakkelijk om zich voor te stellen dat ze dood was. Ze rouwde vaak aan haar eigen graf. Ze zag zichzelf op een heuvel, op een met gras begroeide hoop aarde met een klein gedenkplaatje dat bij haar voeten in de grond gestoken was. HIER LIGT.

SLACHTOFFER.

VERMOORD DOOR GELEERDEN.

Ze trok de dekens over haar magere lichaam. Haar ogen, die ze stevig gesloten hield, hielden haar tranen tegen.

RUST ZACHT. HOOP OP VERLOSSING. Wat deden ze tegenwoordig met dode lichamen? Ze in de oven schuiven! Een hete lichtende flits. Licht, zoals de zon. En dan as. Stof tot stof. Een lange slaap.

Eens was ik bijna dood, bracht Lona zich weer voor de geest. Maar ze hielden me tegen. Ze brachten me weer terug.

Een half jaar geleden, toen het zomer was. Een goed seizoen om dood te gaan, dacht Lona. Haar baby's waren geboren. Op de manier zoals zij het deden had 't geen negen maanden in beslag genomen. Ze brachten ze groot in flessen. Eerder zes maanden. Het experiment had precies een jaar geleden plaatsgevonden. Zes maanden om de baby's uit te broeden. Toen de onverdraaglijke publiciteit — en het gevecht met de zelfgekozen dood.

Waarom hadden ze haar uitgekozen?

Omdat ze er was. Omdat ze beschikbaar was. Omdat ze geen tegenwerpingen kon maken. Omdat ze een buik vol vruchtbare eitjes droeg die ze waarschijnlijk nooit nodig zou hebben.

'De eileiders van een vrouw bevatten enkele honderdduizenden ova, juffrouw Kelvin. In je normale leven zullen er daarvan ongeveer vierhonderd rijpen. De rest is overbodig. Dat zijn degene die wij willen gebruiken. We hebben er maar een paar honderd nodig…'

'In naam van de wetenschap…'

'Een uiterst belangrijk experiment…'

'De ova zijn overbodig. Je kunt 't zonder ze stellen en je voelt niet dat je ze kwijt bent…'

'Medische historie… je naam… eeuwig…'

'Geen effect op je vruchtbaarheid in de toekomst. Je kunt trouwen en een dozijn normale kinderen krijgen…'

Het was een gecompliceerd experiment met vele facetten. Ze hadden een eeuw nodig gehad om de techniek te perfectioneren, en

nu voegden ze alles samen in één project. Natuurlijke oögenese gekoppeld aan synthetische rijping van de ova. Embryo-inductie. Externe bevruchting. Extra-maternale incubatie na inplanting van bevruchte ova. Woorden. Geluiden. Synthetische ontwikkeling. *Ex utero* foetusontwikkeling. Gelijkheid van genetisch materiaal. Mijn baby's! Mijn baby; s!

Lona wist niet wie de 'vader' was, alleen maar dat één donor al het sperma zou leveren, net zoals één donor alle ova zou geven. Zoveel begreep ze ervan. De doktoren waren er zeer goed in om het project aan haar uit te leggen, stap voor stap, en ze praatten tegen haar zoals tegen een kind. Het meeste ervan kon ze volgen. Ze waren minzaam tegen haar omdat ze geen noemenswaardige ontwikkeling bezat en omdat ze bang was om moeilijke ideeën in zich op te nemen, maar de ruwe intelligentie was er wel.

Haar aandeel in het project was eenvoudig en eindigde na de eerste fase. Ze maakten enkele honderden vruchtbare, maar onrijpe eitjes los uit haar eileiders. Voor zover 't hun betrof kon Lona daarna de woestijn in. Maar ze moest alles weten. Ze volgde de daaropvolgende stappen.

De eitjes werden verzorgd in kunstmatige eileiders totdat ze rijp waren. Een vrouw kon slechts twee of drie ova tegelijk laten rijpen in de verborgen broeikas van haar middel; de machines konden er honderden aan. Het kardinale, maar in wezen niet nieuwe proces van de mikro-injectie van de eitjes om ze sterker te maken kwam vervolgens aan de beurt. En daarna de bevruchting. De zwemmende spermatozoïden kronkelden naar hun doel. Eén donor, één explosieve uitbarsting in oogsttijd. Vele ova waren in de voorafgaande stadia verloren gegaan. Vele waren niet vruchtbaar of niet bevrucht. Maar bij honderd was dat wel 't geval. De nietige wriemelaar bereikte zijn haven.

Nu de implantatie van de bevruchte ova. Er was sprake van dat men honderd andere vrouwen zou zoeken om de honderd ontluikende zygoten te dragen. Koekoeksfoetussen, die de verkeerde buiken lieten zwellen. Uiteindelijk werd dit echter buitensporig bevonden. Een tiental vrouwen droeg vrijwillig de last tot deze rijp was, de rest van de bevruchte ova werd in de kunstmatige schoot geplant. Een tiental bleke buiken naakt onder de helle lampen. Een tiental paar dijen openden zich niet voor een minnaar, maar voor alledaags grijze aluminium kokers. Een zachte duw, het binnen dringen van de vloeistof, de voltooiing van de implantatie. Sommige pogingen mislukten. Acht van de gladde buiken zweiden spoedig daarna op.

'Laat mij ook vrijwilligster zijn,' had Lona gezegd. Met haar hand op haar platte buik: 'Laat mij een van de baby's dragen.'

'Nee.'

Ze waren vriendelijker dan dat. Ze legden uit dat 't binnen het kader van het experiment voor haar niet nodig was om die vervelende zwangerschap door te maken. Lang geleden was al aangetoond dat een ovum uit het lichaam van een vrouw genomen kon worden, elders bevrucht, en weer bij haar kon worden ingeplant voor de normale verzorgingstijd. Waarom dat weer herhalen? Dat was geverifieerd, bevestigd. Haar kon die moeite bespaard worden. Ze wilden weten of een menselijke moeder een vreemd embryo bevredigend kon dragen, en daarvoor hadden ze Lona niet nodig.

Had iemand Lona nu nog nodig?

Niemand had Lona nu nog nodig.

Niemand. Lona hield in de gaten wat er gebeurde.

De acht vrijwillige moeders deden het goed. De zwangerschap werd in hun lichaam kunstmatig versneld. Hun lichaam accepteerde de indringers, voedde hen met bloed, omwikkelde ze warm in placenta's. Een medisch wonder, jawel. Maar veel en veel opwindender was dat het moederschap helemaal afgeschaft kon worden!

Een rij glanzende kastjes. In elk daarvan een zich delende zygote. De snelheid van de celdeling was adembenemend, 't Duizelde Lona. Groei werd op gang gebracht in het corticale cytoplasma van de zygoten terwijl deze zich splitsten, daarna in de voornaamste axiale organen. 'Terwijl de gastrulatie voortschrijdt breidt de mesodermale mantel zich vanaf de blastopore naar voren uit en zijn voorste rand komt juist achter het toekomstige lensectoderm te liggen. Deze rand is het toekomstige hart, en tevens een inductor voor de lens. In de open-neurale-plaat-fase van ontwikkeling zijn de toekomstige lenscellen gesitueerd in twee gebieden van de epidermis die precies aan de zijkanten liggen van de voorste hersenplaat. Terwijl de neurale plaat zich buisvormig oprolt, evagineren de toekomstige retinale cellen uit de aanstaande hersenen als deel van het optisch blaasje.'

In zes maanden honderd levende baby's.

Een woord dat nooit eerder in menselijke context werd gebruikt nu op ieders lippen: *honderdling*.

Waarom niet?

Eén moeder, één vader! De rest was toevallig. De draagsters, de metalen schoten — ze hadden warmte en steun gegeven, maar ze waren geen moeder voor de kinderen.

Wie was de moeder?

De vader deed er niet toe. Kunstmatige inseminatie was oudbakken. Statistisch beschouwd kan één man alle vrouwen ter wereld in twee middagen bevruchten. Als het sperma van een man honderd baby's tegelijk had verwekt, wat dan nog?

Maar de *moeder*…

Haar naam zou niet vrijgegeven worden. ‘Anonieme donor’ — dat was haar plaats in de medische geschiedenis. Maar het verhaal was te goed. Vooral omdat ze nog geen zeventien was. Vooral omdat ze nog geen man had. Vooral omdat ze (zo bezworen de dokters) technisch gesproken maagd was.

Twee dagen na de baring van de honderdling, was Lona’s naam en bijdrage bij het publiek bekend. Ze stond tenger en angstig voor de flitslampen.

‘Ga je de baby’s zelf een naam geven?’

‘Hoe voelde het toen de eitjes uit je gehaald werden?’

‘Hoe voelt het om de moeder van het grootste gezin uit de menselijke historie te zijn?’

‘Wil je met me trouwen?’

‘Kom bij me wonen en wees mijn geliefde.’

‘Een half miljoen voor de exclusieve rechten voor het verhaal!’

‘*Nooit* een man?’

‘Wat was je reactie toen ze je vertelden wat het experiment zou worden?’

‘Heb je de vader ontmoet?’

Dat een maand lang. Blonde huid rood door de gloed van camera’s. Ogen wijd opengesperd, oververmoeid, bloeddoorlopen. Vragen. Dokters naast haar om haar antwoorden te leiden. Haar moment van roem, duizelig makend, verbijsterend. De dokters haatten het bijna evenzeer als zij. Ze zouden haar naam nooit hebben vrijgegeven; op één na, die het voor een fiks bedrag had gedaan en de sluizen hadden zich geopend. Nu trachtten ze meer blunders te voorkomen door haar behulpzaam te zijn bij wat ze moest zeggen. Lona zei eigenlijk heel weinig. Deels kwam haar zwijgzaamheid voort uit angst, deels uit onwetendheid. Wat kon ze de wereld vertellen? Wat wilde de wereld van haar?

Korte tijd was ze een wereldwonder. Ze zongen over haar met de songmachines. Diep dreunende akkoorden; een droevige klaagzang over de moeder van een honderdling. Het werd overal gespeeld. Ze kon ’t niet verdragen om ernaar te luisteren. Kom een baby met me maken, hartje. Laten we er nog honderd maken. Haar vriendinnen, om te beginnen al niet veel, voelden dat ’t haar verlegen maakte als Het ter sprake kwam, dus ze spraken bewust over andere dingen, over wat dan ook, en hielden uiteindelijk gewoon met praten op. Ze keerde zich in zichzelf. Vreemden wilden weten hoe het voelde met al die baby’s. Wat kon ze zeggen? Ze wist ’t zelf nauwelijks! Waarom hadden ze een song over haar gemaakt? Waarom roddelden en loerden ze? Wat *wilden* ze?

Voor sommigen was het allemaal blasfemie. Het donderde vanaf de preekstoelen. Lona rook de scherpe geur van zwavel. De baby’s

huilden en rekten zich uit en brabbelden. Ze bezocht ze eenmaal, en huilde, en pakte er een op om het te knuffelen. Het kind werd haar afgenomen en in zijn antiseptische ruimte teruggelegd. Ze mocht ze geen tweede keer bezoeken.

Een honderdling. Honderd zuigelingen die dezelfde groep codons gemeen hadden. Hoe zouden ze worden? Hoe zouden ze opgroeien? Kon iemand leven in een wereld met vijftig broers en vijftig zusjes? Dat vormde een onderdeel van het experiment. Het experiment duurde een heel leven. De psychologen hadden hun entree gemaakt. Veel wist men af van vijflingen: zeslingen waren een beetje bestudeerd en dertig jaar geleden waren er korte tijd enkele zevenlingen geweest. Maar honderdlingen? Een onbegrensd terrein van onderzoek!

Zonder Lona. Haar aandeel was op de eerste dag geëindigd. Iets kouds en tintelends, door een glimlachende verpleegster over haar dijen gewreven. Daarna mannen, die zonder belangstelling naar haar lichaam stonden te kijken. Een verdovend middel. Een waas waarin ze wegzonk, maar waardoorheen ze zich van de penetratie bewust was. Geen andere gevoelens. Het einde. ‘Dank u, juffrouw Kelvin. U kunt gaan.’ Koel linnen tegen haar lichaam. Ergens anders begonnen ze dingen te doen met de geleende ova.

Mijn baby’s. Mijn baby’s.

Licht in mijn ogen!

Toen het moment aanbrak om zichzelf te doden, slaagde Lona daar niet geheel in. Doktoren die leven konden schenken aan een stofdeeltje konden ook het leven behouden in de bron van dat deeltje. Ze knapten haar weer op en daarna vergaten ze haar weer.

Een wonder dat negen dagen duurt, wordt op de tiende dag obscuriteit verleend.

Obscuriteit, maar geen rust. Rust werd nooit verleend; die moest verworven worden, op de moeilijke manier, van binnenuit. Weer teruggezakt in de duisternis kon Lona toch nooit meer dezelfde zijn, want op een andere plaats waren honderd baby’s die voorspoedig opgroeiden. Ze waren niet alleen maar aan haar eileiders gekomen om deze baby’s voort te brengen maar aan haar leven zelf, en de schok echode nog in haar na.

Ze huiverde in de duisternis.

Heel gauw, beloofde ze zichzelf, zal ik ’t weer proberen. En ditmaal zal niemand ’t merken. Deze keer zullen ze me laten gaan. Ik zal heel lang slapen.

Negen
In den beginne was het woord

Voor Burris was 't zoiets als opnieuw geboren worden. Hij had zijn kamer in zoveel tijd niet verlaten dat 't een permanente schuilplaats was gaan lijken.

Maar Aoudad maakte de verlossing heel attent toch maar zo pijnloos mogelijk voor hem. Ze gingen weg in 't holst van de nacht, toen de stad sliep. Burris had een mantel aan en een hoed op. Dat gaf hem zo'n samenzweerdersuiterlijk dat hij om het effect moest lachen; maar toch zag hij het als noodzakelijk. De hoed verborg hem goed, en zolang hij zijn hoofd gebogen hield was hij veilig voor de blikken van een toevallige voorbijganger. Toen ze 't gebouw verlieten, bleef Burris in de verste hoek van de lift staan, biddend en smekend dat niemand anders op dat moment de lift wilde nemen. Niemand deed dat ook. Maar bij de uitgang werd hij een ogenblik lang door een bundel licht beschenen, en net op dat moment kwam er een man voorbij op weg naar huis. De man bleef stilstaan, starend naar wat er achter de hoed zat. Burris veranderde de uitdrukking op zijn gezicht niet. De man knipperde bij het zien van het onverwachte. Burris' bittere, verwrongen gelaat keek hem koel aan, en de man liep door. Zijn slaap zou die nacht getekend worden door nachtmerries. Maar dat was beter, dacht Burris, dan dat de nachtmerrie in je leven zelf was geslopen, zoals bij hem gebeurd was.

Er stond een auto klaar, precies achter het gebouw.

'Chalk houdt op dit uur gewoonlijk geen besprekingen,' babbelde Aoudad. 'Maar dit is iets bijzonders, zie je. Hij wil je alle aandacht schenken.'

'Schitterend,' bromde Burris.

Ze stapten in de auto. Het was alsof hij de ene schoot ruilde voor een andere, minder ruim maar uitnodigender.

Burris nestelde zich op een fauteuil waarop een paar mensen tegelijk konden zitten, maar kennelijk ontworpen om één stel enorme billen te bevatten. Aoudad zat naast hem op een zitplaats van normalere afmetingen. De auto startte en gleed soepel weg met brommende turbines. De apparatuur pikte de trillingen van de dichtstbijzijnde hoofdweg op, en al spoedig lieten ze de straten van de stad achter zich en snorden ze langs een route met beperkte toegang.

De vensters van het voertuig waren weldadig ondoorzichtig. Burris deed zijn hoed af. Hij wende zich er in korte stadia aan om zich aan andere mensen te vertonen. Aoudad, die zich naar 't scheen niet druk maakte om zijn verminkingen, was een goede persoon op wie hij

zich kon oefenen.

'Drinken?' vroeg Aoudad. 'Roken? Een stimulans?'

'Nee, dank je.'

'Kun je die dingen hebben — zoals je bent?'

Burris glimlachte grimmig. 'Mijn metabolisme is in wezen hetzelfde als dat van jou, zelfs nu. Het zit alleen anders in elkaar. Ik eet wat jij eet. Ik drink wat jij drinkt. Maar nu op dit moment even niet.'

'Ik vroeg het me af. Vergeef me mijn nieuwsgierigheid.'

'Natuurlijk.'

'En de lichaamsfuncties —'

'Ze hebben de uitscheiding verbeterd. Ik weet niet wat ze met de voortplanting hebben gedaan. De organen zitten er nog wel, maar of ze functioneren? Ik heb nog geen zin gehad om die proef te nemen.'

De spieren van Aoudad's linkerwang vertrokken zich als in een kramp. Die reactie ontging Burris niet. Waarom stelt hij zo'n belang in mijn seksleven? Normale nieuwsgierigheid? Zat er iets meer achter?'

'Je wilt me mijn nieuwsgierigheid toch vergeven,' zei Aoudad opnieuw.

'Dat heb ik al gedaan.' Burris leunde achterover en voelde dat zijn zetel vreemde dingen met hem uithaalde. Een massage misschien. Hij was ongetwijfeld gespannen en de arme stoel wilde daar iets aan doen. Maar de stoel was geprogrammeerd voor een omvangrijker iemand. Hij leek te gonzen alsof de spanning te hoog was. Werd hij in de war gebracht, alleen maar door die andere omvang, vroeg Burris zich af. Of veroorzaakten de veranderde contouren van zijn anatomie die verwarring?

Hij zei iets over de stoel tegen Aoudad, die hem uitschakelde. Met een glimlach complimenteerde Burris zich met zijn toestand van milde ontspannenheid. Hij had nog geen bitter woord gesproken sinds de komst van Aoudad. Hij was kalm, zonder woede, hing boven het dode punt. Goed. Goed. Hij had te lang alleen gezeten en zich door zijn ellende laten ondergraven. Die dwaas van een Aoudad was een engel van genade die hem uit zichzelf tilde. Ik ben dankbaar, zei Burris met voldoening tot zichzelf.

'Hier is 't. Hier is Chalk's kantoor.'

Het gebouw was betrekkelijk laag, niet meer dan drie of vier verdiepingen, maar het was goed afgescheiden van de torens die er omheen stonden. De grote oppervlakte die het besloeg compenseerde het gebrek aan hoogte. Stompe hoeken strekten zich naar links en naar rechts uit; Burris, die nuttig gebruik maakte van zijn toegenomen blikveld, keek zover als hij kon om de zijden van het gebouw en rekende uit dat het waarschijnlijk achthoekig was. De buitenmuur bestond uit een dof bruin metaal, mooi gepolijst, met een deukpatroon

als versiering. Er was binnen geen licht te zien, maar er waren dan ook geen ramen.

Eén muur gaapte plotseling voor hen open toen een verborgen toegangssleuf onhoorbaar vaneen ging. Het voertuig schoot naar binnen en kwam tot stilstand in het binnenste van het gebouw. Het portier sprong open. Burris werd zich bewust dat een kleine man met lichte ogen naar hem in de auto stond te kijken.

Hij ervoer een moment van schrik toen hij zich zo onverwacht bekeken voelde worden door een vreemde. Toen herstelde hij zich en staarde terug, keerde de stroomrichting om. De kleine man was ook waard om naar te kijken. Zelfs zonder de bemoeienissen van kwaadwillige chirurgen was hij opvallend lelijk. Praktisch nekloos; dik verward haar dat tot in zijn kraag afhing; grote flaporen; een smalle neus; ongelooflijk lange, dunne lippen die nu weerzinwekkend getuit waren. Geen schoonheid.

Aoudad zei: 'Minner Burris. Leontes d'Amore. Van de Chalk-staf.'

'Chalk is wakker. Hij wacht,' zei d'Amore. Zelfs zijn stem was lelijk.

Toch beweegt hij zich elke dag gewoon in de wereld, overpeinsde Burris.

Weer met zijn hoed op liet hij zich meevoeren door een netwerk van pneumatische liften tot hij zich voelde glijden in een immense grotachtige ruimte die gestoffeerd was met verscheidene soorten centra van activiteit. Op dit moment was er weinig activiteit; de bureaus waren leeg, de schermen zwegen. Een zachte gloed van lichtgevende zwammen verlichtte de ruimte. Zich langzaam omdraaiend liet Burris zijn blik door de ruimte dwalen, omhoog langs een reeks kristallen treden, tot zijn blik viel op een net onder het plafond bij de verste muur, als op een troon gezeten, omvangrijk individu.

Chalk. Natuurlijk.

Burris werd een moment in beslag genomen door die aanblik, en hij vergat even de miljoenvoudige stekende pijn die zijn constante metgezel was. Zo groot? Zo dik? De man had een heel legioen vee verorberd om die omvang te krijgen. Naast hem drong Aoudad hem zacht naar voren, zonder Burris' elleboog te durven aanraken.

'Laat me je bekijken,' zei Chalk. Zijn stem was zacht, innemend. 'Hierheen. Kom naar mij, Burris.'

Een ogenblik langer. Aangezicht tot aangezicht. Burris deed zijn hoed af en daarna zijn mantel. Laat hem maar kijken. Voor deze berg vlees hoef ik me niet te schamen.

Chalk's kalme uitdrukking veranderde niet.

Hij bestudeerde Burris nauwkeurig, met grote interesse en geen spoor van weerzin. Op een wenk van zijn dikke hand verdwenen

Aoudad en d'Amore. Burris en Chalk bleven alleen achter in de reusachtige, donkere kamer.

'Ze hebben je goed te pakken gehad,' merkte Chalk op. 'Heb je enig idee waarom ze het gedaan hebben?'

'Louter nieuwsgierigheid. Ook de wens om te verbeteren. Op hun onmenselijke manier zijn ze heel menselijk.'

'Hoe zien ze eruit?'

'Pokdalig. Lederachtig. Ik praat er liever niet over.'

'Okee.' Chalk was niet opgestaan. Burris stond voor hem, zijn handen gevouwen, de kleine buitenste tentakels ineengestrengeld en dan weer van elkaar. Hij voelde een stoel achter zich en ging ongenood zitten.

'Je hebt een aardige toestand hier,' zei hij.

Chalk glimlachte. Hij zei: 'Doet het pijn?'

'Wat?'

'Je veranderingen.'

'Ik heb heel wat ongemak te verduren. Aardse pijnstillende middelen helpen niet veel. Ze hebben iets gedaan met de zenuwkanalen en niemand hier weet eigenlijk waar ze moeten zijn om de pijn tegen te gaan. Maar het is te verdragen. Ze zeggen dat de ledematen van iemand die een amputatie heeft ondergaan nog jaren nadat ze zijn verwijderd kloppen. Dezelfde gewaarwording, denk ik.'

'Zijn er ledematen van je verwijderd?'

'Allemaal,' zei Burris. 'En weer op een andere manier aangezet. De medici die me onderzochten waren heel vergenoegd met mijn gewrichten. Ook over mijn pezen en gewrichtsbanden. Dit zijn mijn eigen handen, een beetje veranderd. Mijn voeten. Ik ben er niet echt zeker van hoeveel aan mij van mij is en hoeveel van hun.'

'En van binnen?'

'Allemaal anders. Chaos. Er wordt een rapport voorbereid. Ik ben nog niet lang op aarde terug. Ze hebben me even een tijdje bestudeerd, en toen kwam ik in opstand.'

'Waarom?'

'Ik werd een ding. Niet alleen voor hen, maar ook voor mezelf. Ik ben geen ding. Ik ben een menselijk wezen dat een andere vorm heeft gekregen. Van binnen ben ik nog steeds menselijk. Prik me en ik bloed. Wat kun je voor me doen, Chalk?'

Een vlezige hand maakte een gebaar. 'Geduld. Geduld. Ik wil meer over je weten. Je was ruimte-officier, niet?'

'Ja.'

'Met universiteit en alles?'

'Natuurlijk.'

'Je moet goed aangeschreven hebben gestaan. Ze gaven je een

behoorlijk moeilijke opdracht. De eerste landing op een wereld met intelligente wezens — nooit een akkefietje. Hoeveel in je team?'

'Drie. We zijn allemaal onder het mes gegaan. Prolisse stierf 't eerst, daarna Malcondotto. Geluksvogels.'

'Je vindt je lichaam in deze vorm niet zo leuk?'

'Het heeft zijn voordelen. De doktoren zeggen dat ik misschien wel vijfhonderd jaar leef. Maar 't is pijnlijk, en 't is ook vervelend. Ik was nooit geknipt voor monster.'

'Je bent niet zo lelijk als je misschien denkt,' merkte Chalk op. 'O ja, kinderen rennen gillend voor je weg en zo. Maar kinderen zijn conservatief. Ze vinden iets wat nieuw is nooit leuk. Ik vind dat gezicht van je heel aantrekkelijk op een bepaalde manier. Ik durf te zeggen dat een heleboel vrouwen zich aan je voeten zouden willen werpen.'

'Ik weet 't niet. Ik heb 't nooit geprobeerd.'

'Het groteske heeft zijn aantrekkingskracht, Burris. Ik woog bij mijn geboorte meer dan twintig pond. Mijn gewicht heeft me nooit gehinderd. Ik zie het als een waardevol bezit.'

'Jij hebt een heel leven gehad om te kunnen wennen aan je omvang,' zei Burris. 'Je past jezelf aan op duizend verschillende manieren. En bovendien verkoos je het om zo te zijn. Ik was het slachtoffer van een onbegrijpelijke gril. Het is verkrachting. Ik ben verkracht, Chalk.'

'Je wilt dat 't allemaal weer ongedaan gemaakt wordt?'

'Wat denk je?'

Chalk knikte. Zijn oogleden gleden naar beneden, en het zag er uit alsof hij op datzelfde moment in slaap gevallen was. Burris wachtte, verbijsterd, en er ging meer dan een minuut voorbij. Zonder zich te verroeren zei Chalk: 'Er zijn chirurgen hier op aarde die met succes hersens kunnen transplanteren van het ene lichaam in het andere.'

Burris voelde een schok, aangegrepen door een *grand mal* van koortsachtige opwinding. Een nieuw orgaan in zijn lichaam injecteerde krachtige stralen van het een of andere onbekende hormoon in de kom van vreemdheid naast zijn hart. Hij werd duizelig. Hij spartelde in de troebele branding, steeds opnieuw teruggeslagen op het schurende zand door de meedogenloze golven.

Chalk vervolgde kalm: 'Stel je belang in de technische kant van de zaak?'

De tentakels van Burris' handen wriemelden oncontroleerbaar.

Een woordenstroom: 'De hersenen moeten binnen de schedel chirurgisch worden geïsoleerd door het afsnijden van alle aanliggende weefsels. De schedel zelf wordt bewaard voor ondersteuning en bescherming. Natuurlijk moet er een absolute hemostase worden

gehandhaafd tijdens de lange periode van anti-coagulatie, en er bestaan technieken om de schedelbasis af te sluiten om bloedverlies te voorkomen. De hersenfuncties worden gecontroleerd met elektroden en thermosondes. De circulatie wordt gehandhaafd door de bovenkaaksbeen- en halsslagaders te koppelen. Lussen, begrijp je. Ik bespaar je de details waarmee het lichaam wordt weggeschaafd totdat uiteindelijk alleen de levende hersenen overblijven. Op 't laatst wordt het ruggenmerg doorgesneden en zijn de hersenen totaal geïsoleerd, gevoed door hun eigen vaatsysteem. Ondertussen is de ontvanger klaargemaakt. De halsslagader en de halsader worden weggesneden en de voornaamste draagspieren in het halsgebied worden losgesneden. De hersentransplantatie wordt verricht na onderdompeling in een antibiotische oplossing. De slagaders van de geïsoleerde hersenen worden door een siliconencanule verbonden met de overeenkomende slagader van de ontvanger. Een tweede canule wordt in de halsader van de ontvanger vastgezet. Dat alles wordt verricht bij enkele graden onder nul om beschadigingen te voorkomen. Als eenmaal de bloedvoorziening van de ingeplante hersenen is verbonden met die van de ontvanger, brengen we de temperatuur terug tot normaal en beginnen met de standaard postoperatieve technieken. Een lange periode van revalidatie is nodig voordat de getransplanteerde hersenen hun controle over het lichaam van de ontvanger hebben verkregen.'

'Opmerkelijk.'

'Niet zo'n erg grote prestatie vergeleken met wat ze bij jou gedaan hebben,' gaf Chalk toe. 'Maar die operatie is met succes verricht op hogere zoogdieren. Zelfs met mensapen.'

'Met mensen?'

'Nee.'

'Dan —'

'Er zijn stervende patiënten gebruikt. Hersenen overgeplant in pas gestorvenen. De kans op succes is hierbij echter nog niet groot. Maar er waren gevallen bij wie het bijna lukte. Nog drie jaar, Burris, en menselijke wezens ruilen net zo gemakkelijk van hersens als nu van armen en benen.'

Burris vond het gevoel van intense verwachting dat door hem heen joeg niet erg prettig. De temperatuur van zijn huid was onaangenaam hoog. Het hart klopte hem in de keel.

Chalk zei: 'We bouwen een plaatsvervanger voor jou, in zoveel mogelijk opzichten gelijk aan je vroegere uiterlijk. We stellen een golem samen, zie je, uit de bank voor losse onderdelen, maar we maken er geen hersens in. We transplanteren je hersens in die montage. Er zullen vanzelfsprekend verschillen blijven, maar je zult in wezen weer een geheel zijn. Geïnteresseerd?'

‘Martel me niet, Chalk.’

‘Ik geef je mijn woord dat ik ’t meen. Twee technische problemen staan ons nog in de weg. We moeten de techniek nog meester worden om een totale assemblage te maken van een ontvanger, en we moeten die in leven houden totdat we met succes de transplantatie kunnen verrichten. Ik heb al gezegd dat ’t drie jaar duurt voordat we het eerste kunnen bereiken. Zeg nog twee meer om de golem te bouwen. Vijf jaar, Burris, en je zult weer een volledig mens zijn.’

‘Wat zal dat kosten?’

‘Misschien honderd miljoen. Misschien meer.’

Burris lachte schril. Zijn tong — hoeveel leek die nu op die van een slang! — werd zichtbaar.

Chalk: ‘Ik ben bereid om de totale kosten van je herstel voor mijn rekening te nemen.’

‘Nu zit je te fantaseren.’

‘Ik verzoek je vertrouwen te hebben in mijn middelen. Ben je bereid om van je huidige lichaam te scheiden als ik iets kan verschaffen dat dichter bij de menselijke norm ligt?’

Dat was een vraag waarvan Burris nooit verwacht had dat iemand die aan hem zou stellen. Hij was verbijsterd dat hij aarzelde. Hij verachtte zijn lichaam en ging diep gebogen onder het gewicht van wat hem was aangedaan. Maar begon hij ondanks alles van zijn vreemdheid te houden?

Na een kort stilzwijgen zei hij: ‘Hoe vlugger ik dit ding kwijt kan raken, hoe beter.’

‘Goed. Nu is er het probleem van die vijf jaar of zo die ’t in beslag zal nemen. Ik stel voor dat we proberen om tenminste je gezicht een beetje te veranderen zodat je in staat zult zijn om je in de maatschappij te bewegen tot we de overschakeling kunnen maken. Heb je daar belangstelling voor?’

‘Dat gaat niet. Ik heb die gedachte al naar voren gebracht bij de doktoren die me na mijn terugkeer onderzocht hebben. Ik ben een hutspot van vreemde antistoffen, en ik stoot elke transplantatie af.’

‘Ben je van mening dat dit waar is? Of vertelden ze je alleen maar een gemakkelijk leugentje?’

‘Ik denk dat ’t waar is.’

‘Laat me je naar een ziekenhuis sturen,’ stelde Chalk voor. ‘We zullen een paar proeven doen om die uitspraak te verifiëren. Als ’t waar is, dan is er niets aan te doen. Als ’t niet zo is, dan kunnen we ’t leven een beetje gemakkelijker voor je maken. Akkoord?’

‘Waarom doe je dit, Chalk? Wat is het quid pro quo?’

De dikke man draaide zich om zijn as en leunde zwaar naar voren totdat zijn ogen nog maar centimeters van het gezicht van Burris verwijderd waren. Burris keek naar de vreemd delicate lippen, de fijne

neus, de immense wangen en gezwollen oogleden. Heel zacht mompelde Chalk: ‘De prijs is buitensporig hoog. Je zult er doodziek van worden. Je slaat de hele zaak af.’

‘Waar gaat ’t om?’

‘Ik ben leverancier van amusement aan de mensen. Ik krijg mijn investeringen in jou er zelfs niet bij benadering uit, maar ik wil terug hebben wat ik kan.’

‘De prijs?’

‘De volledige rechten van de commerciële exploitatie van je verhaal,’ zei Chalk. ‘Te beginnen met je gevangenschap door de vreemden, via je terugkeer naar de aarde en je moeilijke aanpassing aan je veranderde toestand, verder gaand met je toekomstige heraanpassingsperiode. De wereld weet al dat drie mannen een planeet genaamd Manipool hebben betreden, dat er twee gedood werden en dat een derde is teruggekomen als slachtoffer van chirurgische experimenten. Zoveel werd er bericht, en daarna verdween je uit het gezicht. Ik wil je weer voor het voetlicht terug. Ik wil je laten zien terwijl je je menselijkheid terugkrijgt, weer met andere mensen omgaat, omhoogklautert uit de hel, uiteindelijk triomfeert over je katastrofale ervaring en er gelouterd uitkomt. Het zal betekenen dat er veelvuldig inbreuk wordt gemaakt op je privacy, en ik ben er op voorbereid je te horen weigeren. Tenslotte zou je verwachten —’

‘Dit is een nieuwe vorm van marteling, niet?’

‘Iets van een beproeving wellicht,’ gaf Chalk toe. Zijn brede voorhoofd was met zweetdruppels bedekt. Hij zag er rood en opgewonden uit, alsof hij de een of andere innerlijke emotionele climax naderde.

‘Gelouterd,’ fluisterde Burris. ‘Je biedt me een vagevuur aan.’

‘Noem het dat.’

‘Ik verberg me wekenlang. Dan sta ik vijf jaar naakt voor het universum, hè?’

‘Kosten vergoed.’

‘Kosten vergoed,’ zei Burris. ‘Ja. Ja. Ik aanvaard de marteling. Ik ben je speelbal, Chalk. Alleen een menselijk wezen zou het aanbod afslaan. Maar ik neem ’t aan. Ik neem ’t aan!’

Tien
Een pond vlees

‘Hij ligt in ’t ziekenhuis,’ zei Aoudad. ‘Ze zijn begonnen hem te bestuderen.’ Hij plukte aan de kleren van de vrouw. ‘Doe ze uit, Elise.’

Elise Prolisse schoof de zoekende hand weg. ‘Zal Chalk hem echt weer in een menselijk lichaam brengen?’

‘Ik twijfel er niet aan.’

‘Als Marco dus levend was teruggekomen zou hij misschien ook een ander lichaam hebben gekregen.’

Aoudad was vaag. ‘Je zegt te vaak als. Marco is dood. Doe je jurk open, schat.’

‘Wacht. Mag ik Burris opzoeken in ’t ziekenhuis?’

‘Ik denk ’t wel. Wat wil je van hem?’

‘Alleen maar praten. Hij was de laatste die mijn man levend heeft gezien, vergeet dat niet. Hij kan me vertellen hoe Marco stierf.’

‘Dat wil je niet echt weten,’ zei Aoudad zacht. ‘Marco stierf toen ze van hem net zo’n creatuur wilden maken als Burris nu is. Als je Burris zag zou je beseffen dat ’t beter is voor Marco dat hij dood is.’

‘Hoe dan ook —’

‘Nee.’

‘Ik heb gevraagd of ik hem mocht zien,’ zei Elise dromerig, ‘zodra hij terug was. Ik wilde met hem over Marco praten. En die ander, Malcondotto — die laat ook een vrouw achter. Maar ze wilden ons niet bij hem toelaten. En daarna verdween Burris. Jij zou me naar hem toe kunnen brengen!’

‘Het is voor je eigen bestwil dat je bij hem vandaan blijft,’ zei Aoudad tegen haar. Zijn handen kropen omhoog langs haar lichaam, verwijlend bij de magnetische sluitingen en deze depolariserend. Haar kleding sprong open. De zware borsten kwamen tevoorschijn, dodelijk bleek, met aan het uiteinde cirkels van dieprood. Hij voelde een steek van verlangen in zich. Ze pakte zijn handen toen hij ze ernaar uitstrekte.

‘Je helpt me Burris zien?’ vroeg ze.

‘Ik —’

‘Je helpt me Burris zien.’ Geen vraag ditmaal.

‘Ja. Ja.’

De handen die de zijne blokkeerden gingen weg. Bevend trok Aoudad haar kleren af. Het was een mooie vrouw, voorbij haar eerste jeugd, vol, maar toch nog mooi. Die Italiaansen! Blanke huid, zwart haar. *Sensualissima!* Laat haar Burris maar opzoeken als ze dat wil. Zou Chalk er tegen zijn? Chalk had al ’t soort koppel aangewezen dat

hij verwachtte. Burris en het meisje Kelvin. Maar misschien eerst Burris met de weduwe van Prolisse? Aoudad's hoofd liep om.

Elise keek in aanbidding naar hem op toen zijn tanig, stevig lichaam zich over haar heen boog.

Haar laatste kledingstuk gaf zich over. Hij keek op landschappen van blankheid, eilanden van zwart en rood.

'Morgen maak je 't in orde,' zei ze.

'Ja. Morgen.'

Hij viel neer op haar naaktheid. Om het vlezige deel van haar linkerdij droeg ze een zwartfluwelen band. Een rouwband voor Marco Prolisse, onbegrijpelijk ter dood gebracht door onbegrijpelijke wezens op een onbegrijpelijke wereld. *Pover'uomo!* Haar vlees stond in gloed. Ze was laaiend. Een tropische vallei noodde hem. Aoudad ging binnen. Bijna tegelijkertijd klonk een gesmoorde kreet van extase.

Elf
Twee als het nacht is

Het ziekenhuis lag precies aan de rand van de woestijn. Het was een U-vormig gebouw, lang en laag, waarvan de vleugels naar 't oosten wezen. Bij zonsopgang kroop het licht erlangs totdat het spatte tegen de lange horizontale gevel die de twee parallel lopende verticale vleugels aaneenklonk. Het gebouw was opgetrokken uit grijze zandsteen met rood dooraderd. Even ten westen van het gebouw — dat wil zeggen, achter het hoofdgebouw — bevond zich een smalle strook tuin, en achter de tuin begon het gebied van de droge vaalbruine woestijn.

De woestijn was niet helemaal zonder leven. Sombere plukjes stekelige planten kwamen overal voor. Onder de vlekkige oppervlakte liepen de tunnels van knaagdieren. Wie geluk had kon 's nachts de kangoeroemuizen zien, en overdag de sprinkhanen. Cacteeën en euphorbia's en andere succulenten overdekten de aarde.

Iets van het overvloedige leven van de woestijn was ook het terrein van het ziekenhuis binnengedrongen. De tuin aan de achterkant was een woestijntuin, overwoekerd met de stekelige dingen van de droogte. Ook de binnenplaats tussen de twee poten van de U was met cacteeën beplant. Hier stond een saguaro van zesmaal manshoogte, met een ruige stam en vijf armen die naar de hemel wezen. Daar stonden als secondanten twee specimina van de bizarre variant, de kreeftscactus, stevige stam, twee kleine om hulp roepende armen, en een tros verwrongen en verdraaide groeisels aan de top. Verder het pad af stond als een boom zo hoog de groteske witte cholla. Er tegenover, gehurkt, gedrongen, de met doornen omgorde trommel van een watercactus. Stekelige stengels van een opuntia; platte grijsachtige kussentjes van de vijgedistel; de lussen beschrijvende lieflijkheid van een cereus. Op andere tijden van het jaar droegen deze geweldige, borstelige, onaangedane gargouilles tedere bloesems, geel en violet en roze, zacht en delicaat. Maar nu was 't winter. De lucht was droog, de hemel was blauw als metaal, wolkenloos, maar sneeuw viel hier nooit. Dit was een tijdloze plaats met een vochtigheidsgraad die bijna nul was. De wind kon ijzig zijn, onafhankelijk van het weer, dat aan een temperatuurschommeling van vijftig graden onderhevig was tussen de zomer en de winter, maar verder onveranderlijk bleef.

Dit was de plaats waar Lona Kelvin heen gebracht was in de zomer, nu zes maanden geleden, na haar poging tot zelfmoord. De meeste cacteeën waren toen al uitgebloeid. Nu was ze weer terug, en

ze was de bloei nogmaals misgelopen doordat ze nu drie maanden te vroeg was in plaats van drie maanden te laat. Het zou beter voor haar geweest zijn om haar zelfvernietigende impulsen preciezer te timen.

De doktoren stonden aan haar bed en spraken over haar alsof ze er helemaal niet bij was.

'Het zal ditmaal gemakkelijker zijn om haar te repareren. Geen botten te lijmen. Alleen maar een nieuw stuk long en ze is er weer bovenop.'

'Tot ze 't weer probeert.'

'Daarover hoef ik me geen zorgen te maken. Laat ze haar naar psychotherapie sturen. Alles wat ik doe is het kapotte lijf weer in orde brengen.'

'Nu niet alleen maar kapot. Alleen maar misbruikt.'

'Ze komt nog wel eens waar ze wezen wil. Een echt vastbesloten zelfmoordenaar slaagt altijd. Laat ze in een atoomsplitser stappen of zoiets permanents. Van de negentigste verdieping springen. We kunnen geen plas moleculen aan elkaar lijmen.'

'Ben je niet bang dat je haar op ideeën brengt?'

'Als ze luistert. Maar daar zou ze zelf aan gedacht kunnen hebben als ze dat wilde.'

'Daar zeg je iets. Misschien is ze helemaal niet zo'n vastberaden zelfvernietigster. Misschien wil ze alleen maar aandacht trekken.'

'Ik geloof dat ik 't daar mee eens ben. Twee zelfmoordpogingen binnen zes maanden en beide mislukt — en het enige wat ze hoefde te doen was 't raam openen en springen —'

'Hoe is haar pols?'

'Niet slecht.'

'Haar bloeddruk?'

'Gaat omhoog. De productie van het bijnierschorshormoon daalt. Ademhaling twee punten omhoog. Ze haalt 't wel.'

'Over drie dagen is ze zover dat ze een wandeling in de woestijn kan maken.'

'Ze heeft rust nodig. Iemand die met haar praat. Wat bezielt haar eigenlijk om dood te willen?'

'Wie weet? Ik zou niet zeggen dat ze intelligent genoeg was om zichzelf te willen doden.'

'Angst en beven. De ziekte tot de dood toe.'

'Anomie is toch eigenlijk meer voorbehouden aan meer complexe…'

Ze verwijderden zich van haar bed, doorpratend. Lona opende haar ogen niet. Ze kon niet eens zeggen hoeveel er over haar heen gebogen hadden gestaan. Drie, dacht ze. Meer dan twee, minder dan vier — zo leek 't. Maar hun stemmen leken ook zo op elkaar; ze stapelden gewoon de ene uitspraak op de andere en lijmden ze

zorgvuldig op hun plaats. Waarom hadden ze haar gered als ze zo min over haar dachten?

Deze keer was ze er zeker van geweest dat ze dood zou gaan.

Er zijn manieren en manieren om de dood te zoeken. Lona was slim genoeg om aan de meest betrouwbare te denken, maar toch had ze zichzelf op de een of andere manier niet toegestaan om die te proberen, niet omdat ze bang was voor de dood, maar omdat ze bang was voor datgene wat ze onderweg zou tegenkomen. Die andere keer had ze zich voor een vrachtwagen geworpen. Niet op een hoofdweg, waar de voertuigen die met een snelheid van honderdvijftig mijl per uur op haar afkwamen, haar vermorzeld zouden hebben, maar op straat in de stad, waar ze werd gegrepen, in de lucht werd geslingerd en tegen de grond werd gesmakt, gebroken, maar nog niet helemaal verbrijzeld, tegen de pui van een gebouw. Toen hadden ze haar botten weer in elkaar gezet, en binnen een maand liep ze weer, en ze had geen littekens van buiten.

En gisteren — het had haar zo eenvoudig geleken om naar de hal en naar de oplossingskamer te gaan en zorgvuldig de regels niet in acht nemen door de vuilnisschacht te openen, en haar hoofd er in te steken, en een diepe teug van de bijtende dampen in te ademen —

Keel en longen en hart hadden verteerd moeten zijn. Als haar een uur de tijd gegeven was, daar spartelend op de koude vloer, dan zou dat ook gebeurd zijn. Maar binnen enkele minuten bevond Lona zich in helpende handen. Dwongen haar de een of andere neutraliserende substantie door te slikken. Zetten haar in een auto. Het eerstehulp station. Daarna het ziekenhuis, duizend kilometer van huis.

Ze leefde.

Ze was gekwetst, vanzelf. Ze had de luchtgangen van haar neus verbrand, haar keel was beschadigd, en ze had een aanzienlijk stuk longweefsel verloren. Ze hadden de minder belangrijke beschadigingen gisteravond hersteld en haar neus en keel waren al aan het genezen. Over een paar dagen zouden haar longen ook weer heel zijn. De dood hield dit land niet meer in zijn greep.

Bleek zonlicht streelde haar wangen. Het was laat in de middag; de zon was al achter het ziekenhuis, op weg naar de Stille Oceaan. Lona's ogen gingen aarzelend open. Witte schorten, witte lakens, groene muren. Een paar boeken, een paar bandjes. Een uitstalling van medische uitrusting die nauwgezet verzegeld was achter een vlies doorzichtig plastic. Een privékamer! Wie betaalde dat? De laatste keer had het rijk betaald. Maar nu?

Door het raam kon ze de verwrongen, gekwelde, stekelige gedaanten zien van de cacteeën in de achtertuin. Met samengeknepen ogen zag ze twee gestalten tussen de rij stijve planten lopen. De ene, een behoorlijk lange man, droeg een gele ziekenhuisjas. Zijn

schouders waren ongewoon breed. Zijn gezicht en handen zaten in verband. Hij is verbrand, dacht Lona. Die arme kerel. Naast hem liep een kleinere man in confectiekleren, mager, rusteloos. De lange wees de ander een cactus aan. Hij vertelde hem er misschien iets van, onderwees hem iets van cactusbotanie. Nu strekte hij zijn gezwachtelde hand uit. Raakte de lange scherpe stekels aan. Kijk uit! Je doet je pijn! Hij steekt zijn hand precies in de stekels! Draait zich nu om naar de kleine. Wijst. De kleine schudt zijn hoofd — nee, hij wil zich niet aan de stekels prikken.

Die grote moet een beetje gek zijn, stelde Lona vast. Ze bleef kijken toen ze dichter bij haar raam kwamen. Ze zag de puntige oren en grijze kraaloogjes van de kleinste. Ze kon helemaal niets zien van het gezicht van de grootste. Alleen de kleinst mogelijke spleetjes verbraken de witte muur van verband. Lona stelde zich dadelijk de details van zijn verminking voor; de gerimpelde huid, het vlees afgebladderd en verwrongen door de vlammen, de lippen buitenwaarts getrokken in een permanente grijns. Maar ze konden daar wel wat aan doen. Ze konden hem hier vast en zeker een nieuw gezicht geven. Het komt wel met hem in orde.

Lona voelde een diepe afgunst. Ja, die man had pijn geleden, maar de dokters zouden dat allemaal weer heel maken. Zijn pijn zat alleen van buiten. Ze sturen hem weer naar huis, groot en sterk en weer knap, terug naar zijn vrouw, terug naar zijn…

…kinderen.

De deur ging open. Er kwam een verpleegster binnen, een menselijke, geen robot. Hoewel ze dat best geweest had kunnen zijn. De glimlach was nietszeggend, onpersoonlijk.

‘Zo, ben je wakker, liefje? Heb je goed geslapen? Probeer niet te spreken, knik alleen maar. Mooi zo! Ik kom je klaarmaken. We gaan je longen een beetje oplappen. Het wordt helemaal niet vervelend voor je — je hoeft alleen je ogen maar te sluiten, en als je weer wakker wordt, zul je weer helemaal gewoon kunnen ademen!’

Dat was gewoon waar, zoals altijd.

Toen ze haar naar haar kamer terugbrachten, was het ochtend, dus Lona wist dat ze verscheidene uren met haar bezig waren geweest en haar daarna in de postoperatiekamer hadden neergelegd. Nu zat ze zelf in verband. Ze hadden haar lichaam opengesneden, hadden haar een nieuw stuk long gegeven, en haar weer dichtgemaakt. Ze voelde geen pijn, nog niet. Het kloppen kwam later. Zou er een litteken blijven? Soms bleven er zelfs nu nog littekens na een operatie, maar gewoonlijk niet. Lona zag een getand rood spoor dat vanaf haar keelholte tot tussen haar borsten liep. Alsjeblieft, nee, geen litteken.

Ze had gehoopt dat ze op de operatietafel zou sterven. Het had haar de laatste kans geschenen. Nu zou ze weer naar huis moeten,

levend, onveranderd.

De lange man liep weer in de tuin te wandelen. Deze keer was hij alleen. En nu was het verband eraf. Hoewel hij met zijn rug naar haar toestond, zag Lona zijn naakte nek, een deel van zijn kaak. Hij was weer naar de cacteeën aan het kijken. Wat zag hij toch in die lelijke planten? Hij lag nu op zijn knieën, frommelde aan de stekels. Nu stond hij op. Draaide zich om.

O, die arme man!

Lona staarde geschokt en verbaasd naar zijn gezicht. Hij was te ver van haar verwijderd dat ze de details kon zien, maar het vreemde ervan was voor haar duidelijk zichtbaar.

Zo moesten ze hem hebben opgeknapt, dacht ze. Na de brand. Maar waarom hadden ze hem geen gewoon gezicht kunnen geven? Waarom hadden ze dat bij hem gedaan? Ze kon haar ogen niet van hem afhouden. De aanblik van die kunstmatige gelaatstrekken fascineerde haar. Hij slenterde naar het gebouw, met trage bewegingen, vol zelfvertrouwen. Een sterke man. Een man die kon lijden en het kon dragen. Ik heb zo'n medelijden met hem. Ik wou dat ik iets voor hem kon doen.

Ze zei tegen zichzelf dat ze niet zo dwaas moest doen. Hij had een gezin. Hij zou zich er wel doorheen slaan.

Twaalf
De hel kent geen vrede

Burris kreeg het slechte nieuws op de vijfde dag dat hij in 't ziekenhuis was.

Hij was in de tuin, zoals gewoonlijk. Aoudad kwam naar hem toe.

'Huidtransplantaties zijn niet mogelijk. De doktoren zeggen 't. Je lichaam zit vol met gekke antistoffen.'

'Dat wist ik wel.' Kalm.

'Zelfs je eigen huid stoot je huid af.'

'Ik kan hem dat nauwelijks kwalijk nemen,' zei Burris.

Ze liepen de saguaro voorbij. 'Je zou een soort masker kunnen dragen, het is wel een beetje ongemakkelijk, maar ze kunnen er tegenwoordig wat van. Het masker ademt praktisch. Poreus plastic, precies passend. Je went er in een week aan.'

'Ik zal erover denken,' beloofde Burris. Hij knielde naast een cactus. Convexe rijen stekels liepen in spiralen naar de top. Bloesemknoppen leken zich aan het ontwikkelen. Op het kleine lichtende plaatje in de aarde stond: *Echinocactus grusonii*. Burris las het hardop.

'Die cacteeën fascineren je erg,' zei Aoudad. 'Waarom? Wat zie je aan ze?'

'Schoonheid.'

'*Die?* Het zijn allemaal stekels!'

'Ik hou van cacteeën. Ik zou willen dat ik altijd in een cactustuin kon leven.' Zijn vingertop raakte een doorn aan. 'Weet je dat ze op Manipool bijna niets anders hebben dan stekelige succulenten? Ik zou ze geen cacteeën willen noemen, natuurlijk, maar het effect is hetzelfde, 't Is een droge wereld. Pluviale gordels rond de polen en een toenemende droogte naarmate je de equator nadert. Eens in de miljard jaar valt er regen aan de equator en iets vaker in de gematigde zones.'

'Heimwee?'

'Nauwelijks. Maar ik leerde daar de schoonheid van stekels.'

'Doornen? Ze prikken je.'

'Dat vormt een deel van hun schoonheid.'

'Nu lijk je Chalk wel,' mopperde Aoudad. 'Pijn is instructief, zegt hij. Pijn is fijn. En doornen zijn mooi. Geef mij maar een roos.'

'Rozenstruiken vind je ook niet zonder doornen,' merkte Burris rustig op.

Aoudad keek verongelijkt. 'Tulpen dan. Tulpen!'

Burris zei: 'De doorn is alleen maar een hoogontwikkelde vorm

van het blad. Een aanpassing aan een harde omgeving. cacteeën kunnen zich niet veroorloven om te transpireren zoals bladplanten. Dus ze passen zich aan. Het spijt me dat je een dergelijke elegante aanpassing lelijk vindt.'

'Ik geloof dat ik daar nooit veel over gedacht hebt. Kijk, Burris, Chalk zou graag willen dat je hier nog een week of twee blijft. Voor nog een paar proeven.'

'Maar plastische chirurgie is onmogelijk —'

'Ze willen je helemaal controleren. Met 't oog op een eventuele lichaamstransplantatie.'

'O ja.' Burris knikte even. Hij keerde zich naar de zon en liet de zwakke winterse stralen zijn veranderde gezicht strelen. 'Wat is 't fijn om weer in de zon te staan! Ik ben je dankbaar, Bart, weet je dat? Je hebt me uit die kamer gesleept. Die duistere nacht van de ziel. Ik voel nu alles in me ontluiken, losbreken, bewegen. Verwar ik nu mijn beeldspraak? Je ziet hoe veel minder star ik al ben.'

'Ben je flexibel genoeg om een bezoeker te onderhouden?'

'Wie?' Ogenblikkelijk wantrouwig.

'De weduwe van Marco Prolisse.'

'Elise? Ik dacht dat ze in Rome was!'

'Rome is een uur van hier. Ze wil je ontzettend graag zien. Ze zegt dat de autoriteiten je van haar hebben weggehouden. Ik wil je niet dwingen, maar ik ben van mening dat je haar bij je moet laten komen. Je kunt het verband misschien weer omdoen.'

'Nee. Geen verband, nooit meer. Wanneer is ze hier?'

'Ze is hier al. Je hoeft 't maar te zeggen en ik haal haar voor je.'

'Breng haar dan maar. Ik zie haar hier wel in de tuin. Het lijkt hier zoveel op Manipool.'

Aoudad was vreemd stil. Tenslotte zei hij: 'Ontvang haar op je kamer.'

Burris haalde zijn schouders op. 'Zoals je wilt.' Hij liefkoosde de stekels.

Verpleegsters, verplegers, doktoren, chirurgen, patiënten in rolstoelen, allemaal staarden ze hem aan toen hij het gebouw betrad. Zelfs twee werkrobots keken vreemd tegen hem aan en probeerden hem met hun geprogrammeerde kennis van menselijke lichaamsvormen in overeenstemming te brengen. Burris gaf er niets om. Zijn zelfbewustzijn werd snel weggevreten, bijna dagelijks. Het verband dat hij op zijn eerste dag hier had gedragen kwam hem nu voor als een absurde uitvinding. Het was alsof hij naakt door de menigte ging, dacht hij: in het begin leek het ondenkbaar, dan, na verloop van tijd werd het draaglijk, en tenslotte gewoon. Je moest er aan wennen.

Toch voelde hij zich niet op zijn gemak toen hij op Elise Prolisse

wachtte.

Hij zat bij het raam te kijken naar de tuin van de binnenplaats, toen er geklopt werd. De een of andere impuls op het laatste ogenblik (tact of vrees?) deed hem zitten zoals hij zat, met zijn rug naar haar toegekeerd, toen ze binnenkwam. De deur ging zachtjes dicht. Hij had haar in vijf jaar niet gezien, maar hij herinnerde zich haar als wellustig, ietwat opgeblazen, een mooie vrouw. Zijn versterkte gehoor vertelde hem dat ze alleen was binnengekomen, zonder Aoudad. Haar adem ging hortend en stotend. Hij hoorde haar de deur op slot doen.

'Minner?' zei ze zacht. 'Minner, draai je om en kijk me aan. Het is in orde. Ik kan 't wel verdragen.'

Dit was iets anders dan zich laten zien aan naamloos ziekenhuispersoneel. Tot zijn verrassing voelde Burris de schijnbaar duurzame kalmte van de laatste paar dagen snel oplossen. Hij werd door paniek bevangen. Hij verlangde ernaar zich te verbergen. Maar uit zijn ontsteltenis ontwikkelde zich wreedheid, een ijzige bereidheid om iemand pijn te doen. Hij draaide zich op zijn hielen om en gooide zijn lichaam naar voren om zijn uiterlijk tegen de grote zwarte ogen van Elise Prolisse te slingeren.

Het moet gezegd worden: ze kon tegen een stootje.

'O,' fluisterde ze. 'O Minner, het is —' een soepele overschakeling — 'niet zo afschuwelijk. Ik hoorde dat 't veel erger was.'

'Denk je dat ik knap ben?'

'Je maakt me niet bang. Ik dacht dat 't angstwekkend zou zijn.' Ze kwam naar hem toe. Ze droeg een nauwsluitende zwarte tuniek die waarschijnlijk met een spuitbus aangebracht was. Hoge borsten waren weer in de mode, en zo droeg Elise ook de hare, zowat oprijzend vanaf haar sleutelbeen en met een diepe spleet ertussen. Plastische chirurgie was het geheim. De geprononceerde heuvels van vlees werden geheel verborgen door de tuniek, maar wat voor dekking kon een micron verf eigenlijk verschaffen? Haar heupen welfden zich; haar dijen waren pilaren. Maar ze had wat gewicht verloren. In de afgelopen maanden van spanning had slapeloosheid ongetwijfeld een paar centimeter afgeschaafd van die continentale billen van haar. Ze stond nu heel dichtbij hem. Het een of andere duizelingwekkende parfum prikkelde hem en zonder enige bewuste inspanning maakte Burris zich er ongevoelig voor.

Zijn handen glipten tussen de hare.

Zijn ogen ontmoetten de hare. Als ze huiverde duurde dat maar een uiterst kort ogenblik.

'Stierf Marco dapper?' vroeg ze.

'Hij stierf als een man. Als de man die hij was.'

'Heb je 't zien gebeuren?'

‘Niet de laatste ogenblikken, nee. Ik zag dat ze hem wegdroegen. Terwijl we op onze beurt wachtten.’

‘Je dacht dat je ook ging sterven?’

‘Ik was er zeker van. Ik sprak de laatste woorden voor Malcondotto. Hij sprak ze voor mij. Maar ik ben teruggekomen.’

‘Minner, Minner, Minner, hoe verschrikkelijk moet het geweest zijn!’ Ze hield zijn hand nog steeds omklemd. Ze streelde zijn vingers… streelde zelfs die kleine grijpworm van vlees naast zijn pinken. Burris voelde een schok van verbazing toen ze dat weerzinwekkende ding aanraakte. Haar ogen stonden wijd open, plechtig, zonder tranen. Ze heeft twee kinderen, of was ’t drie? Maar nog steeds jong. Nog steeds vitaal. Hij wilde dat ze zijn hand losliet. Haar nabijheid was verwarrend. Hij voelde de warmte-uitstraling van haar dijen, laag genoeg op het elektromagnetische spectrum, maar toch aanwijsbaar. Hij zou op zijn lip gebeten hebben om de spanning in te slikken als zijn lippen nog tussen zijn tanden hadden kunnen komen.

‘Wanneer kreeg je het nieuws over ons?’ vroeg hij.

‘Toen het van het tussenstation op Ganymedes kwam. Ze hebben me goed voorbereid. Maar ik dacht verschrikkelijke dingen. Ik moet ze je bekennen. Ik wilde van God weten waarom Marco was gestorven en jij in leven was gebleven. Het spijt me, Minner.’

‘Dat hoeft je niet te spijten. Als ik de keus had gehad dan zou ik de dode geweest zijn en hij de levende. Marco en Malcondotto allebei. Geloof me, dat zijn niet alleen maar woorden, Elise. Ik zou geruild hebben.’

Hij voelde zich een huichelaar. Beter dood dan verminkt natuurlijk! Maar dat was niet de manier waarop ze zijn woorden zou begrijpen. Ze zou alleen maar het nobele daarin zien, de ongehuwde overlevende die zijn leven wou geven om de dode echtgenoten en vaders te sparen. Wat kon hij haar zeggen? Hij had het klagen afgezworen.

‘Vertel me hoe het was,’ zei ze terwijl ze nog steeds zijn hand vasthad en hem meetrok om met haar op de rand van het bed te gaan zitten. ‘Hoe ze jullie gevangen namen. Hoe ze jullie behandelden. Hoe het was. Ik moet ’t weten!’

‘Een normale landing,’ begon Burris te vertellen. ‘Standaardlanding en contactprocedures. Geen kwade wereld; droog; geef het de tijd en het ziet er zo uit als Mars. Nog een twee miljoen jaar. Nu is het Arizona, overgaande in Sonora, met een stevig brok Sahara. We ontmoetten hen. Zij ontmoetten ons.’

Zijn oogluikjes sloegen dicht. Hij voelde de verzengende hitte van de wind op Manipool. Hij zag de cactusachtige vormen, slangachtige vaalgrijze planten die zich zover ’t oog reikte over het zand

slingerden. Hij zag de voertuigen van de bewoners weer voor zijn geest.

'Ze waren beleefd tegen ons. Ze waren al eerder bezocht, kenden de hele contactroutine. Zelf geen ruimtevaart, maar alleen omdat ze daar niet in geïnteresseerd waren. Ze spraken enkele talen. Malcondotto kon met ze praten. Het talentalent; hij sprak een Siriaans dialekt, en zij konden hem volgen. Ze waren hartelijk, op een afstand… vreemd. Ze namen ons mee.'

Een dak over zijn hoofd met daarin groeiende wezens. Geen lagere wezens echter. Geen lichtgevende zwammen. Dit waren vertebraten die aan het gebogen dak ontsproten. Kuipjes gistende gelei met andere levende wezens groeiden in hen. Kleine roze gevorkte dingen met trappelende benen. Burris zei: 'Vreemde plek. Maar niet vijandig. Ze plukten aan ons, gaven ons zo nu en dan een por. We praatten. We verrichtten waarnemingen. Na een poosje kregen we in de gaten dat we hun gevangenen waren.'

Elise's ogen waren heel glanzend. Ze keken de woorden na die uit zijn mond rolden.

'Een geavanceerde wetenschappelijke cultuur, zonder enige twijfel. Bijna postwetenschappelijk. Zeker postindustrieel. Malcondotto dacht dat ze fusie-energie gebruikten, maar daar hebben we geen zekerheid over gekregen. Na de derde of vierde dag hadden we geen gelegenheid meer om dat te controleren.'

Ze was helemaal niet geïnteresseerd, besefte hij ineens. Ze luisterde nauwelijks. Waarom was ze dan gekomen? Waarom had ze dan dingen gevraagd? Het verhaal dat de kern van zijn bestaan raakte zou haar moeten aangaan, en toch stond ze daar maar, met een rimpel op haar voorhoofd, hem met grote ogen aanstarend, niet luisterend. Hij keek haar woedend aan. De deur zat op slot. Ze had geen andere keus dan te luisteren. *And thus spake on that ancient man, the bright-eyed Mariner*.

'Op de zesde dag kwamen ze Marcp ophalen.'

Een rimpeling van aandacht. Een scheurtje in die gladde spiegel van sensuele vriendelijkheid.

'We zagen hem niet meer levend terug. Maar we voelden dat ze met hem iets ergs gingen doen. Marco voelde het 't eerst. Hij was altijd al een beetje helderziende.'

'Ja. Ja, dat is zo. Een beetje.'

'Hij ging weg. Malcondotto en ik gaven ons over aan bespiegelingen. Er gingen een paar dagen voorbij en toen kwamen ze ook Malcondotto halen. Marco was niet teruggekomen. Malcondotto praatte met ze voordat ze hem meenamen. Hij kwam te weten dat ze een soort… experiment op Marco hadden uitgevoerd. Een mislukking. Ze begroeven hem zonder hem aan ons te laten zien. Toen gingen ze

zich met Malcondotto bezighouden.'

Ze is me weer ontglipt, besefte hij. Ze geeft er gewoon niets om. Een sprankje belangstelling toen ik haar vertelde hoe Prolisse stierf. En daarna… *nulla*.

Ze heeft geen andere keus dan te luisteren.

'Dagen. Ze kwamen mij halen. Ze lieten me Malcondotto zien, dood. Hij zag er zo uit… zo'n beetje zoals ik er nu uitzie. Anders. Erger. Ik begreep niet wat ze tegen me zeiden. Een drenzend gezoem, een snaterend en raspend geluid. Wat voor geluid zouden cacteeën maken als ze konden praten? Ze brachten me terug en lieten me nog even in mijn sop gaarkoken. Ik veronderstel dat ze hun eerste twee experimenten nog eens nagingen, dat ze probeerden te weten te komen waar ze fout waren gegaan, welke organen niet met zich lieten sollen. Ik wachtte een miljoen jaar tot ze weer kwamen. Ze kwamen. Ze legden me op de tafel, Elise. De rest zie je.'

'Ik hou van je,' zei ze.

'?'

'Ik verlang naar je, Minner. Ik brand.'

'Het was een eenzame tocht terug. Ze zetten me in mijn schip. Ik kon het nog bedienen, zo goed en zo kwaad als 't ging. Ze lieten me een soort revalidatie ondergaan. Ik ging op weg naar dit zonnestelsel. Het was een verschrikkelijke reis.'

'Maar je bent weer op Aarde.'

Hoe komt het dan dat je uit de hel bent?

Hoezo, dit is de hel, en ik ben er niet uit.

Hij zei: 'Ja, ik ben er gekomen. Ik zou je hebben opgezocht, Elise, nadat ik geland was, maar je moet begrijpen dat ik niet vrij was in mijn doen en laten. Eerst hadden ze me bij m'n keel. Toen lieten ze los en ik vluchtte. Je moet me vergeven.'

'Ik vergeef je. Ik hou van je.'

'Elise —'

Ze raakte iets aan bij haar keel. De gepolymeriseerde ketens van haar kleding gaven de geest. Zwarte flarden stof lagen aan haar voeten en ze stond naakt voor hem.

Zoveel vlees. Barstend van leven. De warmte die ze uitstraalde was overweldigend.

'Elise —'

'Raak me aan. Met dat vreemde lichaam van je. Met die handen. Ik wil dat kronkelende ding voelen dat je aan elke hand hebt. Ze voelen strelen.'

Haar schouders waren breed. Haar borsten zaten goed verankerd door die sterke pijlers en strakke kabels. De heupen van de Aardmoeder, de dijen van een courtisane. Ze stond heel dicht bij hem en ze huiverde van vurigheid, en vervolgens deed ze een stap

achteruit om zich ten volle aan hem te tonen.

‘Dit is niet goed, Elise.’

‘Maar ik hou van je! Voel je de kracht niet?’

‘Ja. Ja.’

‘Je bent alles wat ik heb. Marco is dood. Jij zag hem ’t laatst. Jij bent mijn schakel tot hem. En jij bent zo —’

Je bent Helena, dacht hij.

‘— mooi.’

‘Mooi? Ben ik mooi?’

Chalk had dat gezegd, Duncan de corpulente. Ik durf te beweren dat een heleboel vrouwen zich aan je voeten zouden willen werpen… het groteske heeft zijn aantrekkingskracht.

‘Alsjeblieft, Elise, bedek je.’

Nu was er razernij in de zachte warme ogen. ‘Je bent niet ziek! Je bent sterk genoeg!’

‘Misschien.’

‘Maar je wilt me weigeren?’ Ze wees naar zijn middel. ‘Die monsters — die hebben je niet vernietigd. Je bent nog steeds een… man.’

‘Misschien.’

‘Dus —’

‘Ik heb zoveel meegemaakt, Elise.’

‘Ik dan niet?’

‘Jij hebt je man verloren. Dat is zo oud als de wereld. Wat er met mij gebeurd is, is brandnieuw. Ik wil niet —’

‘Ben je bang?’

‘Nee.’

‘Laat me dan je lichaam zien. Doe je kamerjas uit. Daar is ’t bed!’

Hij aarzelde. Ze kende beslist zijn schuldig geheim; hij had haar jarenlang begeerd. Maar je gaat geen geintjes uithalen met de vrouw van een vriend en zij was Marco’s vrouw. Nu was Marco dood. Elise keek hem woedend aan, aan de ene kant smachtend van verlangen en aan de andere kant half frigide van woede.

Helena. Ze is Helena.

Ze wierp zich tegen hem aan.

De mollige heuvels huiverden in het intieme contact, de stevige buik perste zich tegen hem aan, haar handen omklemden zijn schouders. Ze had een behoorlijke lengte. Hij zag de flits van haar tanden. Ze begon hem te kussen waarbij ze zijn mond bijna verslond ondanks de starre onbeweeglijkheid daarvan.

Haar lippen zuigen mijn ziel naar boven: zie waar bij vliegt!

Zijn handen lagen op de satijnen zachtheid van haar rug. Zijn nagels sneden in haar vlees. De kleine tentakels bewogen zich in kleine cirkels. Ze duwde hem naar achteren, naar het bed, het

bidsprinkhaanwijfje dat haar man verslindt. *Kom, Helena, kom, geef me mijn ziel terug.*

Ze tuimelden op het bed. Haar zwarte haar plakte door het zweet tegen haar wangen. Haar borsten gingen wild op en neer; haar ogen hadden de glans van jade. Ze klauwde naar zijn kamerjas.

Er zijn vrouwen die gebochelden zoeken, vrouwen die geamputeerden zoeken, vrouwen die verlamden zoeken, de stervenden. Elise zocht hem. De hete vloed van sensualiteit spoelde over hem heen. Zijn jas ging uit en hij stond naakt voor haar.

Hij liet haar naar hem kijken zoals hij er nu uitzag.

Het was een test voor haar en hij bad dat ze hem niet zou doorstaan, maar ze doorstond hem wel, want zijn aanblik deed 't vuur in haar nog hoger oplaaien. Hij zag de opengesperde neusvleugels, haar gloeiende huid. Hij was haar gevangene, haar slachtoffer.

Zij wint. Maar ik zal er ook iets bij winnen. Zich naar haar omdraaiend greep hij haar bij haar schouders, dwong haar op de matras en ging bovenop haar liggen. Dit was haar definitieve triomf, de triomf van een vrouw, te verliezen op het moment van de overwinning, zich over te geven op het laatste ogenblik. Haar dijen verzwolgen hem. Zijn te gladde vlees omhelsde haar zijden lichaam. Met een plotselinge uitbarsting van demonische energie overmeesterde hij haar en spleet haar tot het merg.

Dertien
Met rose vingers de dageraad

Tom Nikolaides liep de kamer binnen. Het meisje lag wakker en keek door het raam naar buiten naar de tuin. Hij had een kleine cactus in een bloempot in zijn handen, een lelijke, meer grijs dan groen en gewapend met gemene naalden.

'Voel je je al iets beter?'

'Ja,' zei Lona. 'Veel beter. Moet ik naar huis?'

'Nog niet. Weet je wie ik ben?'

'Eigenlijk niet.'

'Tom Nikolaides. Noem me Nick. Ik zit in de public relations.'

Ze nam de inlichting gelijkmoedig op. Hij zette de cactus op het tafeltje naast haar bed.

'Ik weet alles van je, Lona. Ik had een klein beetje te maken met het baby-experiment van verleden jaar. Misschien ben je 't vergeten, maar ik heb je geïnterviewd. Ik werk voor Duncan Chalk. Weet je wie dat is?'

'Moet dat?'

'Een van de rijkste mannen ter wereld. Een van de machtigste. Hij bezit nieuwstapes… vidstations… Hij is eigenaar van de Arcade. Hij heeft veel belangstelling voor je.'

'Waarom heb je die plant voor me meegenomen?'

'Later. Ik —'

'Ik vind hem heel lelijk.'

Nikolaides glimlachte. 'Lona, hoe zou je 't vinden om een paar baby's te krijgen die uit jouw zaad geboren zijn?'

'Ik vind dat niet zo'n verschrikkelijk leuk grapje.'

Nikolaides keek hoe haar wangen geleidelijk kleur kregen en een gloed van verlangen in haar ogen verscheen. Hij voelde zich een ongelooflijke klootzak.

Hij zei: 'Chalk kan dat voor je regelen. Je *bent* tenslotte hun moeder, nietwaar? Hij kan je een jongetje en een meisje geven.'

'Ik geloof je niet.'

Vooroverleunend bracht Nikolaides de uitdrukking van intense oprechtheid op zijn gezicht. 'Je moet me geloven, Lona. Je bent een ongelukkig meisje, dat weet ik. En ik weet ook waarom je je ongelukkig voelt. Die baby's. Honderd kinderen die uit je lichaam zijn getrokken, die je afgenomen zijn. En daarna zetten ze je aan de kant, vergaten je. Alsof je niet meer was dan een ding, een robotbabymaker.'

Ze was nu geïnteresseerd. Maar nog steeds sceptisch.

Hij pakte de kleine cactus weer op en friemelde aan de glimmende pot en deed zijn vinger in en uit het afwateringsgaatje. ‘We kunnen twee baby’s voor je verzorgen,’ zei hij tegen haar open mond, ‘maar niet gemakkelijk. Chalk moet dan aan heel wat touwtjes trekken. Hij wil dat wel doen, maar wil van jou dat je iets voor hem terugdoet.’

‘Als hij zo rijk is, wat kan ik dan voor hem doen?’

‘Je zou een ander ongelukkig menselijk wezen kunnen helpen. Als een persoonlijke dienst aan meneer Chalk. En dan zal hij jou ook helpen.’

Haar gezicht was weer uitdrukkingsloos.

Nikolaides leunde naar haar over. ‘Er is hier een man in het ziekenhuis. Misschien heb je hem wel gezien. Misschien heb je wel iets over hem gehoord. Hij is ruimteman. Hij ging naar een vreemde planeet en werd gevangen genomen door monsters en die hebben hem toegetakeld. Ze hebben hem uit elkaar gehaald en op de verkeerde manier weer in elkaar gezet.’

‘Dat hebben ze met mij ook gedaan, en ze hebben me niet eens eerst uit elkaar gehaald.’

‘Goed. Hij wandelt in de tuin. Een grote man. Van een afstand kan je misschien niet zo goed zien dat er iets is aan hem, tot je zijn gezicht ziet. Hij heeft ogen die zo opengaan. Zijwaarts. En een mond — ik kan je niet laten zien wat zijn mond doet, maar ’t is niet menselijk. Van dichtbij is hij behoorlijk angstaanjagend. Maar van binnen is hij nog steeds menselijk en hij is een heel fijn iemand, alleen is hij heel kwaad over wat ze hem hebben gedaan natuurlijk. Chalk wil hem helpen. De manier waarop hij hem wil helpen is dat hij wil dat iemand aardig voor hem is. Jij. Jij weet wat ’t is om te lijden, Lona. Ontmoet die man. Wees goed voor hem. Laat hem zien dat hij nog steeds tot de mensen behoort, dat er nog steeds iemand van hem kan houden. En als je dat doet, zal Chalk er voor zorgen dat je je baby’s krijgt.’

‘Willen ze dat ik met hem naar bed ga?’

‘Ze willen dat je lief voor hem bent. Ik hoef je niet te vertellen wat dat betekent. Doe alles wat je kunt om hem gelukkig te maken. Wat, dat beoordeel je zelf. Neem alleen maar je eigen gevoelens, draai ze om, keer ze om. Je weet enigszins wat hij doormaakt.’

‘Omdat ze hem een buitenstaander hebben gemaakt. En van mij is er ook een buitenstaander gemaakt.’

Nikolaides kon geen tactische wijze bedenken om die uitspraak te beantwoorden.

Hij zei: ‘De naam van die man is Minner Burris. Zijn kamer ligt precies aan de andere kant van de hal tegenover de jouwe. Hij is toevallig erg geïnteresseerd in cacteeën, God weet waarom. Ik dacht dat je hem deze cactus zou kunnen sturen als presentje. Het is een

aardig gebaar. Het zou tot grotere dingen kunnen leiden. Ja?'

'Wat was de naam?'

'Nikolaides.'

'Niet de jouwe. De zijne.'

'Minner Burris. En o, je zou er een briefje bij kunnen doen. Typ hem niet, schrijf hem zelf. Ik zal hem dicteren en dan kan jij erin veranderen wat je wilt.' Zijn mond was droog. 'Hier. Hier is de pen…'

Veertien
Nog lang en gelukkig

Doordat twee van zijn naaste helpers naar het westen waren gegaan om daar een ingewikkelde pas de quatre uit te voeren met Lona en Burris was Chalk gedwongen om zich bijna uitsluitend te verlaten op de diensten van Leontes d'Amore. D'Amore was natuurlijk bekwaam, anders was hij nooit zover gekomen.

Maar toch miste hij Nikolaides' stabiele karakter en hij miste ook het verterende mengsel van ambitie en onzekerheid van Aoudad. D'Amore was slim maar grillig, een man van drijfzand.

Chalk was thuis, in zijn paleis aan een meer. Telexlinten en nieuwsbanden kronkelden overal om hem heen, maar hij schiftte ze zonder enige moeite. Met d'Amore achter zich werkte Chalk zich geduldig en snel door de zich opeenhopende stapel dagelijkse zaken. Keizer Ch'in Shih Huang Ti, zeiden ze, schreef honderdtwintig pond documenten per dag en had nog voldoende tijd om de Grote Muur te bouwen. Natuurlijk, de documenten werden geschreven op bamboematjes in die dagen, dus veel zwaarder dan minivelletjes.

Maar de oude Shih Huang Ti verdiende toch bewondering. Hij was een van Chalk's helden.

Hij zei: 'Hoe laat belde Aoudad dat rapport door?'

'Een uur voordat u wakker werd.'

'Ik had gewekt moeten worden. Dat weet je. Dat weet hij ook.'

D'Amore's lippen vormden een elegante boog van smart. 'Omdat er geen crisis was, dachten we —'

'Je had ongelijk.' Chalk draaide zich snel om en nagelde d'Amore vast met een snelle blik. D'Amore's ongemak vervulde tot op zekere hoogte Chalk's behoeften, maar niet voldoende. Het gekronkel van zijn ondergeschikten voedde hem niet meer dan een hap stro. Hij had rood vlees nodig.

Hij zei: 'Dus Burris en het meisje hebben kennis gemaakt.'

'Met veel succes.'

'Ik wou dat ik 't gezien had. Hoe gedroegen ze zich tegenover elkaar?'

'Ze zijn allebei een beetje stroef. Maar in wezen sympathiek. Aoudad denkt dat 't wel goed zal gaan.'

'Heb je al een reis voor ze gepland?'

'Dat is aan de gang. Luna Tivoli, Titan, de hele interplanetaire toer. Maar we laten ze beginnen in Antarctica. Accomodatie, details — alles is onder controle.'

'Goed. Een kosmische huwelijksreis. Misschien zelfs een bundeltje

vreugde om het verhaal wat op te fleuren. Dat zou iets zijn, als hij vruchtbaar blijkt te zijn! We weten dat *zij* 't is, bij God!'

D'Amore zei zorgelijk: 'Wat dat aangaat, de vrouw van Prolisse ondergaat op dit moment een test.'

'Dus je hebt haar te pakken gekregen. Prachtig, prachtig! Stribbelde ze tegen?'

'Er is een goede smoes gebruikt. Ze denkt dat ze wordt onderzocht op vreemde virussen. Tegen de tijd dat ze weer bijkomt hebben we de zaadanalyse en ons antwoord.'

Chalk knikte kort. D'Amore verliet hem en de omvangrijke man pakte de band van Elise's bezoek aan Burris uit het rek en deed hem in de projector om hem nog eens te zien.

Chalk was ertegen geweest, in het begin, dat ze hem een bezoek bracht, ondanks Aoudad's aandrang. Maar al na korte tijd was Chalk gaan begrijpen dat er wel voordelen inzaten. Burris had nog geen vrouw gehad sinds zijn terugkeer op aarde. Signora Prolisse had, volgens Aoudad (die het kon weten) een gepeperde honger naar het verwrongen lichaam van de metgezel van haar overleden echtgenoot. Laat ze dan maar bij elkaar, kijken wat Burris doet. Een prijsstier dient niet een hogelijk geadverteerde paring opgedrongen te krijgen zonder enige voorbereidende proefnemingen.

De tape liet aan duidelijkheid niets te wensen over. Drie verborgen camera's, slechts enkele moleculen in lensdiameter, hadden alles vastgelegd. Chalk had de gebeurtenis al driemaal afgedraaid, maar er waren steeds weer nieuwe nuances te ontdekken. Het gadeslaan van een nietsvermoedend paar bij de liefdesdaad gaf hem geen bijzondere emotie; hij kreeg zijn genot op meer verfijnde wijze, en de aanblik van het beest met twee ruggen was alleen interessant voor pubers. Maar het was nuttig om iets van Burris' verrichtingen te weten te komen.

Hij spoelde de tape door tot na de inleidende conversatie. Wat lijkt ze zich te vervelen wanneer hij haar zijn avonturen vertelt! Wat is hij ontsteld als ze hem haar lichaam laat zien! Waarom heeft hij zo'n angst? Hij is geen beginneling met vrouwen. Natuurlijk, dat was zijn oude leven. Misschien is hij bang dat ze zijn nieuwe lichaam afstotend zal vinden en zich op het beslissende moment van hem zou afkeren. Het ogenblik van de waarheid. Chalk overdacht het. De camera's konden Burris' gedachten niet openbaren, zelfs niet zijn emotionele toestand, en Chalk had zelf geen stappen ondernomen om zijn gevoelens af te tappen. Dus alles moest met logica worden opgelost.

Burris aarzelde. De dame was vastberaden.

Chalk bestudeerde de naakte tijgerin toen ze haar eis op tafel gooide.

Een ogenblik lang leek het alsof Burris haar zou afwijzen — niet

geïnteresseerd in seks, of in elk geval niet geïnteresseerd in Elise. Te nobel om op de vrouw van zijn vriend te liggen? Of nog steeds bang om zichzelf te vertonen aan haar, zelfs terwijl ze daar duidelijk naar snakte? Elise nog steeds vastbesloten. De doktoren die Burris bij zijn terugkeer hadden onderzocht, zeiden dat hij nog steeds in staat was de daad te verrichten — voor zover ze dat konden nagaan — en nu bleek wel dat ze helemaal gelijk hadden gehad.

Elise's armen en benen zwaaiden door de lucht. Chalk friemelde aan zijn onderkinnen toen de nietige figuurtjes op het scherm het ritueel verrichtten. Ja, Burris kon ook nu nog beminnen. Chalk verloor zijn belangstelling toen de paring naar zijn climax liep. De tape liep af na een laatste shot van uitgeputte gestalten naast elkaar op het doorwoelde bed. Hij kon beminnen, maar baby's maken? Chalk's mannen hadden Elise direct nadat ze de kamer van Burris verlaten had onderschept. Een paar uur geleden had de wulpse dame buiten kennis op een dokterstafel gelegen, de zware benen uit elkaar. Maar Chalk voelde dat hij deze keer een teleurstelling te verwerken zou krijgen. Vele dingen lagen binnen zijn macht, maar niet alle.

D'Amore was terug.

'Het rapport is binnen.'

'En?'

'Geen vruchtbaar sperma. Ze kunnen niet goed nagaan wat hij heeft, maar ze zweren dat hij zich niet kan voortplanten. De vreemden moeten ook hieraan iets veranderd hebben.'

'Jammer,' zuchtte Chalk. 'Dat is één benadering die we moeten doorstrepen. De toekomstige mevrouw Burris zal geen kinderen bij hem hebben.'

D'Amore lachte. 'Ze heeft al baby's genoeg, vind je niet?'

Vijftien
Het huwelijk van zuivere geesten

Voor Burris had het meisje maar weinig sensuele aantrekkingskracht, zo in het voetspoor van Elise Prolisse. Maar hij mocht haar wel. Het was een vriendelijk, pathetisch, fragiel kind. Ze bedoelde het goed. De gepotte cactus roerde hem. Het scheen een te nederig gebaar om iets anders te betekenen dan vriendelijkheid.

En ze werd niet afgestoten door zijn uiterlijk. Bewogen, ja. Een beetje in de war, ja. Maar ze keek hem recht in zijn ogen waarbij ze elke weerzin die er bij haar mocht opkomen, verborg.

Hij zei: 'Kom je hier uit de omgeving?'

'Nee. Ik kom uit het oosten. Ga zitten alsjeblieft. Je hoeft voor mij niet te blijven staan.'

'Dat geeft niets. Ik ben eigenlijk behoorlijk sterk, weet je.'

'Gaan ze hier iets voor je doen in het ziekenhuis?'

'Alleen maar proeven nemen. Ze hebben in hun hoofd dat ze me uit dit lichaam kunnen halen en me in een normaal menselijk lichaam kunnen stoppen.'

'Maar dat zou geweldig zijnl'

'Vertel 't aan niemand, maar ik vermoed dat 't niet zal lukken. De hele zaak is nog één groot luchtkasteel, en voordat het naar de aarde afdaalt…' Hij zette de cactus op het tafeltje naast het bed. 'Maar waarom ben jij in het ziekenhuis, Lona?'

'Ze moesten iets aan mijn longen doen. En ook aan mijn neus en mijn keel.'

'Hooikoorts?' vroeg hij.

'Ik heb mijn hoofd in een vuilnisschacht gestoken,' zei ze achteloos.

Onder Burris' voeten gaapte even een krater. Hij moest zich even schrap zetten om zijn evenwicht niet te verliezen. Wat hem schokte, buiten hetgeen ze gezegd had, was de toonloze manier waarop ze 't gezegd had. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld was om je bronchiën door zwavelzuur te laten vernietigen.

'Je probeerde jezelf te doden?' flapte hij eruit.

'Ja. Maar ze vonden me al heel gauw.'

'Maar — waarom? Op jouw leeftijd!' Vaderlijk, en hij haatte zichzelf om dat toontje. 'Je hebt alles om nog voor te leven!'

Haar ogen werden groot. Toch misten ze diepte; hij kon niet verhinderen dat hij ze vergeleek met de smeulende kolen in Elise's oogkassen. 'Jij weet niets over me?'

Burris grijnsde. ‘Ik ben bang van niet.’

‘Lona Kelvin. Misschien heb je nog nooit van die naam gehoord. Of misschien heb je die vergeten. Ik weet ‘t. Je zwierf nog in de ruimte toen ’t allemaal gebeurde.’

‘Twee zinnen geleden kon ik je al niet meer volgen.’

‘Ik heb aan een experiment meegedaan. Multiple-embryo ovatransplantatie noemen ze ‘t. Ze hebben een paar honderd eitjes uit me gehaald en ze bevrucht en ze laten groeien. Sommige in het lichaam van andere vrouwen, sommige in incubatiedingen. Er zijn ongeveer honderd baby’s uit geboren. Het duurde zes maanden. Verleden jaar, precies om deze tijd hebben ze dat experiment gedaan.’

Het laatste rif van valse veronderstellingen verkruimelde onder zijn voeten. Burris had een middelbareschoolmeisje gezien, beleefd, een leeghoofdje, tot op zekere hoogte meelevend met het vreemde creatuur in de kamer tegenover de hal, maar voornamelijk bezig met smaak en mode, of wat ook, van haar leeftijdgenoten. Misschien was ze hier om haar blinde darm weg te laten halen, of voor een pukkel op haar neus. Wie weet? Maar plotseling stortte dat beeld in elkaar en hij begon haar in een meer kosmisch licht te zien. Een slachtoffer van het universum.

‘Honderd baby’s? Ik heb daar nooit iets over gehoord, Lona!’

‘Je moet op reis zijn geweest. Ze hebben er heel wat drukte over gemaakt.’

‘Hoe oud ben je eigenlijk?’

‘Zeventien nu.’

‘Dus je hebt niet een van die baby’s zelf gedragen?’

‘Nee. Nee. Dat is ’t nu juist. Ze haalden de eitjes bij me weg en daarmee was de kous af, voor mij tenminste. Ik kreeg natuurlijk heel wat publiciteit. Te veel.’

Ze gluurde hem schuw aan. ‘Ik verveel je vast met al dat gepraat over mezelf.’

‘Maar ik wil het horen.’

‘Het is niet zo interessant. Ik ben een heleboel keer op de video geweest. En op de tapes. Ze lieten me niet met rust. Ik had niet veel te zeggen, omdat ik niets gedaan had, weet je. Alleen maar donor. Maar toen mijn naam uitlekte, kwamen ze allemaal op me af. De hele tijd verslaggevers. Nooit alleen, en toch altijd alleen, snap je? Toen kon ik ’t niet meer hebben. Alles wat ik wou — een paar baby’s uit mijn eigen lichaam, geen honderd baby’s uit machines. Dus toen heb ik geprobeerd mezelf te doden.’

‘Door je hoofd in een vuilnisschacht te steken.’

‘Nee, dat was de tweede keer. De eerste keer gooide ik me onder een vrachtwagen.’

‘Wanneer was dat?’ vroeg Burris.

‘Verleden zomer. Ze brachten me hier naar toe en lapten me op. Toen stuurden ze me weer terug naar ’t oosten. Ik woonde op een kamer. Ik was overal bang voor. Ik werd te angstig en op een keer liep ik door de hal naar de oploskamer en deed de vuilnisschacht open — nou, het lukte weer niet. Ik leef nog steeds.’

‘Wil je nog steeds zo graag dood, Lona?’

‘Ik weet ’t niet.’ De smalle handen maakten grijpende bewegingen in de lucht. ‘Als ik maar iets had om me aan vast te houden… Maar wacht, ik mag niet zoveel over mezelf praten. Ik wilde je alleen maar laten weten waarom ik hier ben. Jij bent degene die —’

‘Je mag niet zoveel over jezelf praten? Van wie niet?’

Er verschenen rode vlekken op haar ingevallen wangen. ‘O, dat weet ik niet, ik bedoel, ik ben niet zo erg belangrijk. Laten we over de ruimte praten, Kolonel Burris!’

‘Geen Kolonel. Minner.’

‘Daar in de ruimte —’

‘Zijn Dingen die je grijpen en je helemaal veranderen. Dat is de ruimte, Lona.’

‘Wat verschrikkelijk!’

‘Dat vind ik ook. Maar wakker mijn overtuiging niet aan.’

‘Ik kan je niet volgen.’

‘Ik heb verschrikkelijk veel medelijden met mezelf,’ zei Burris. ‘Als je me even de kans geeft, giet ik je oorschelpje vol met nare dingen. Ik zal je dan vertellen hoe onrechtvaardig ik ’t vind wat ze met me hebben gedaan. Ik zal dan doordrammen over de onrechtvaardigheid van het blinde universum. Ik zeg dan een heleboel stomme onzin.’

‘Maar je hebt *recht* om er kwaad over te zijn! Je kwam niet om ze kwaad te doen. Ze namen je gewoon gevangen en —’

‘Ja.’

‘Dat was niet fatsoenlijk van ze!’

‘Dat weet ik, Lona. Maar dat heb ik allemaal al eindeloos gezegd, meestal tegen mezelf maar ook tegen wie ook maar wou luisteren. Het is praktisch ’t enige wat ik zeg of denk. En zodoende heb ik een tweede transformatie onder gaan. Van mens tot monster; van monster tot een lopende belichaming van de onrechtvaardigheid.’

Ze zag er verward uit. Ik praat langs haar heen, zei hij tegen zichzelf.

Hij zei: ‘Wat ik bedoel is, ik ben geworden wat me is over komen. Ik ben een ding, een artikel, een morele gebeurtenis Andere mannen hebben ambities, verlangens, prestaties, re sultaten. Ik heb mijn verminking, en het vreet me op. *Heeft* me al opgevreten. Dus nu probeer ik om er aan te ontsnappen.’

‘Je bedoelt dat je liever niet praat over wat er met je gebeurd is?’

vroeg Lona.

‘Zoiets.’

Ze knikte. Hij zag haar neusvleugels trillen, zag haar lippen zich van opwinding krullen. Een glimlach brak door. ‘Weet je, Kol — Minner — zo is ’t met mij ook zo’n beetje. Ik bedoel, van dat slachtoffer zijn en zo, en dat je zo met jezelf begaan bent. Ze hebben mij ook iets heel ergs aangedaan en vanaf die tijd kan ik daar alleen nog maar aan denken en me kwaad over maken. Of ik word er ziek van. En wat ik eigenlijk zou moeten doen is de hele boel vergeten en me met iets anders bezighouden.’

‘Ja.’

‘Maar ik kan ’t niet. In plaats daarvan blijf ik maar proberen om mezelf van kant te maken omdat ik heb besloten; dat ik ’t niet kan verdragen.’ Haar ogen sloeg ze neer.l ‘Vind je ’t vervelend als ik je vraag — heb jij — heb jij ooit geprobeerd —’

Ze stokte.

‘Om mezelf te doden sinds het gebeurd is? Nee. Nee, Lona. Ik zit alleen maar te broeden. Langzame zelfmoord noemen ze dat.’

‘We zouden een afspraak met elkaar moeten maken,’ zei ze. ‘In plaats van dat ik medelijden met mezelf heb, en jij met jou, zou ik met jou begaan moeten zijn, en jij met mij. En we vertellen elkaar dan hoe hard de wereld geweest is voor de ander. Maar niet tegen onszelf. Ik zeg alles door elkaar, maar begrijp je wat ik bedoel?’

‘Een wederzijds sympathiegezelschap. Slachtoffers van het universum, verenigt u!’ Hij lachte. ‘Ja. Ik begrijp het. Een goed idee, Lona! ’t Is precies wat ik — wat wij nodig hebben. Ik bedoel, precies wat *jij* nodig hebt.’

‘En wat *jij* nodig hebt.’

Ze zag er voldaan over zichzelf uit. Ze glimlachte van oor tot oor en Burris was verrast door de verandering die over haar uiterlijk kwam toen die gloed van zelfingenomenheid verscheen. Ze leek een jaar of twee ouder te worden, aan kracht en persoonlijkheid te winnen. En zelfs aan vrouwlijkheid. Een moment lang was ze niet langer meer tenger en pathetisch. Maar toen verdween de gloed en ze was weer een klein meisje.

‘Hou je van kaarten?’

‘Ja.’ _

‘Ken je de Tien Planeten?’

‘Als je ’t me leert,’ zei Burris.

‘Ik ga de kaarten halen.’

Ze bolderde de kamer uit met haar kamerjas wapperend om haar tengere figuurtje. Toen ze een moment later terugkwam met een stel wasachtige kaarten, ging ze bij hem op liet bed zitten. Burris’ snelle blik was op haar gericht toen de middelste sluiting van haar pijama

zijn polariteit verloor en hij ving een glimp op van een kleine, stevige witte borst. Een ogenblik later ging ze met haar hand over de sluiting. Ze was niet helemaal een vrouw, zei Burris tegen zichzelf, maar ook geen kind. En toen schoot ’t hem weer te binnen: dit slanke meisje is moeder (?) van honderd baby’s.

‘Heb je ’t ooit gespeeld?’ vroeg ze.

‘Ben bang van niet.’

‘Het is heel eenvoudig. Eerst deel ik aan allebei tien kaarten uit —’

Zestien
De uil, al zijn veren ten spijt, was koud

Ze stonden naast elkaar bij de energiecentrale van het ziekenhuis, kijkend door de transparante muur. Daarbinnen zwiepte en draaide iets vezelachtigs terwijl het energie opnam van de dichtstbijzijnde mast en deze doorgaf aan de transformator. Burris was haar aan het uitleggen hoe de energie op die manier werd overgebracht, draadloos. Lona probeerde er naar te luisteren, maar het interesseerde haar eigenlijk niet genoeg om het te willen weten. Het was moeilijk om je op iets dergelijks te concentreren, iets wat zo ver van haar ervaringswereld aflag. Vooral met hem naast haar.

'Heel wat anders dan vroeger,' zei hij. 'Ik kan me nog een tijd herinneren toen de miljoen-kW draden over het land gespannen lagen, en ze er over aan 't praten waren om het voltage tot anderhalf miljoen op te voeren.'

'Je weet zoveel dingen. Hoe had je de tijd om dat van die elektriciteit allemaal te leren terwijl je ook nog ruimteman moest zijn?'

'Ik ben vreselijk oud,' zei hij.

'Ik wed dat je nog geen tachtig bent.'

Ze maakte een grapje, maar hij scheen dat niet te beseffen. Zijn gezicht vertrok zich op die vreemde manier, waarbij zijn lippen (kon je ze nog wel lippen noemen?) naar opzij gingen naar zijn wangen toe. 'Ik ben veertig jaar,' zei hij hol. 'Ik veronderstel dat veertig voor jou zoiets als tachtig betekent.'

'Niet helemaal.'

'Laten we naar de tuin gaan.'

'Naar al die scherpe puntige dingen?'

'Je vindt ze niet mooi,' zei hij.

'O nee, nee, nee,' drong Lona aan, zich snel herstellend. Hij houdt van cacteeën, hield ze zich voor. Ik moet geen aanmerkingen maken op dingen waar hij iets om geeft. Hij heeft iemand nodig die van dingen houdt waar hij van houdt. Zelfs als ze niet zo leuk zijn.

Ze slenterden naar de tuin. Het was midden op de dag en de bleke zon sneed scherpe schaduwen in de korst van droge aarde. Lona huiverde. Ze had een jas over haar ziekenhuispeignoir aan, maar zelfs dan, zelfs hier in de woestijn, was 't een koude dag. Burris, dun gekleed, scheen niet om de kilte te geven. Lona vroeg zich af of dat nieuwe lichaam van hem zich op de een of andere wijze aan de temperatuur aanpaste, als dat van een slang. Maar ze vroeg niets. Ze probeerde met hem niet over zijn lichaam te spreken. En hoe langer ze

erover dacht, hoe meer 't haar voorkwam dat de wijze waarop een slang zich aanpaste aan koud weer bestond uit ergens diep wegkruipen en slapen. Ze sprak er niet over.

Hij vertelde haar een heleboel over cacteeën.

Ze liepen de tuin op en neer door de lanen van stekelige planten. Geen blad, zelfs geen tak. Noch een bloem. Maar hier waren knoppen, vertelde hij haar. Deze heeft in juni een mooie rode, op een appel lijkende vrucht. Van die maken ze snoepgoed. Met doornen en al? O, nee, niet de doornen. Hij lachte. Zij lachte ook. Ze wilde hem bij de hand nemen. Hoe zou 't zijn om dat kronkelende extra ding tegen haar vingers te voelen?

Ze had verwacht dat ze bang voor hem zou zijn. Het verraste haar, maar ze voelde geen angst.

Ze wilde maar dat hij haar mee naar binnen nam. Hij wees naar een vage gedaante die boven een van de lelijkst uitziende cactusplanten hing. 'Kijk daar eens!'

'Een grote mot?'

'Een kolibrie, rare! Hij moet verdwaald zijn.' Burris liep naar voren, duidelijk opgewonden. Lona zag de dingen aan zijn hand wriemelen, zoals ze vaak deden als hij er niet op lette. Hij zat op één knie, kijkend naar de kolibrie. Ze keek hem aan van opzij, en ze zag zijn sterke kaak, het vlakke vlies van strakgespannen huid waar een oor hoorde te zitten. Toen, omdat hij wilde dat ze dat deed, keek ze naar de vogel. Ze zag een nietig lijfje en iets wat een lange, rechte snavel kon zijn. Een donkere wolk hing om het vogeltje heen. 'Zijn dat zijn vleugels?' vroeg ze.

'Ja. Ze gaan verschrikkelijk snel op en neer. Je kunt ze niet onderscheiden, hè?'

'Ik zie alleen maar een vlek.'

'Ik zie de afzonderlijke vleugeltjes. Lona, 't is ongelooflijk! Ik zie de vleugels! Met deze ogen!'

'Wat geweldig, Minner.'

'De vogel is verdwaald; hoort waarschijnlijk thuis in Mexico, zou misschien willen dat hij daar weer was. Hij sterft hier voordat hij een bloem vindt. Ik wou maar dat ik iets kon doen.'

'Hem vangen? Iemand hem naar Mexico laten brengen?'

Burris keek naar zijn handen alsof hij de mogelijkheid overwoog of hij de kolibrie in een bliksemsnelle beweging zou kunnen pakken. Toen schudde hij zijn hoofd. 'Zelfs nu zouden mijn handen niet snel genoeg zijn. Of ik zou hem verbrijzelen als ik hem zou vangen. Ik — daar gaat hij!'

En daar ging hij. Lona keek hoe de bruine vlek uit de tuin verdween. Hij gaat tenminste naar 't zuiden, dacht ze. Ze wendde zich tot Burris.

‘Zo af en toe doet het je plezier, hè?’ vroeg ze. ‘Je houdt ervan … een beetje.’

‘Waarvan?’

‘Van je nieuwe lichaam.’

Hij rilde een beetje. Ze wou dat ze ’t niet had gezegd.

Hij scheen zich in te houden. Toen zei hij: ‘Het heeft enkele voordelen, geef ik toe.’

‘Minner, ik heb ’t koud.’

‘Zullen we naar binnen gaan?’

‘Als je ’t niet erg vindt.’

‘Wat je wilt, Lona.’

Ze liepen naast elkaar naar de deur. Hun schaduwen huppelden met hen mee en maakten een scherpe hoek aan hun linkerzijde. Hij was veel langer dan zij, bijna een voet. En erg sterk. Ik wou. Dat hij. Me in zijn armen nam.

Ze was helemaal niet van haar stuk gebracht door zijn uiterlijk. Hij zou een reusachtig starend oog in het midden van zijn borstkas kunnen hebben. Of een mond onder elke arm. Een staart. Grote purperen vlekken. Maar terwijl die fantasieën door haar heengingen, trof het haar dat zelfs die uitvindingen eigenlijk niet angstaanjagend waren. Als ze wendde aan zijn gezicht en zijn handen, zoals ze zo snel had gedaan, wat deden andere dingen er dan nog toe? Hij had geen oren, zijn neus was geen neus, zijn ogen en lippen waren vreemd, zijn tong en zijn tanden waren iets uit een droom. En elke hand had een extra ding. Maar al heel vlug lette ze er niet meer op. Zijn stem was aangenaam en normaal, en hij was zo knap, zo boeiend. En hij scheen haar te mogen. Was hij getrouwd, vroeg ze zich af. Hoe moest ze dat vragen?

De deur van het ziekenhuis ging naar binnen open toen ze naderden.

‘Mijn kamer?’ vroeg hij. ‘Of de jouwe?’

‘Wat zullen we gaan doen?’

‘Zitten. Praten. Kaarten.’

‘Kaarten vond je vervelend.’

‘Heb ik dat gezegd?’ vroeg hij haar.

‘Je was te beleefd. Maar ik zag ‘t. Ik zag dat je ’t verborg. Het stond te lezen op je hele…’

Haar stem stierf weg. ‘Gezicht.’

Het blijft maar terugkomen, dacht ze.

‘Hier is mijn kamer,’ zei ze.

Naar welke kamer ze gingen deed er nauwelijks toe. Ze waren volkomen gelijk, de ene keek uit op de achtertuin waar ze net geweest waren en de andere keek uit op de binnenplaats. Een bed, een tafel, een verzameling medische instrumenten. Hij ging op de stoel zitten.

Zij op het bed. Ze wilde dat hij naar haar toekwam en haar lichaam aanraakte, haar verkilde vlees zou verwarmen, maar vanzelfsprekend durfde ze dat niet voor te stellen.

'Minner, hoe vlug ga je al uit het ziekenhuis weg?'

'Vlug. Over een paar dagen. En jij, Lona?'

'Ik denk dat ik elk moment weg kan gaan. Wat ga je doen als je eruit bent?'

'Ik weet 't nog niet. Reizen, denk ik. De wereld zien, mij aan de wereld laten zien.'

'Ik heb altijd willen reizen,' zei ze. Te duidelijk. 'Ik ben eigenlijk nooit ergens geweest.'

'Waarheen bijvoorbeeld?'

'Luna Tivoli,' zei ze. 'Of de Kristalplaneet. Of — nou, overal. China. Antarctica.'

'Het is niet zo moeilijk om daar te komen. Je stapt op het lijntoestel en weg ben je.' Een ogenblik lang verzegelde zijn gezicht zich, en ze wist niet wat ze moest denken; de lippen gleden opeen, de ogen klikten dicht. Ze dacht aan een schildpad. Toen opende Burris zich weer en zei tot haar verbazing: 'Wat zou je er van denken als we een paar van die plaatsen eens samen zouden bezoeken?'

Zeventien
Raap deze splinters op

Iets hoger dan de atmosfeer zweefde Chalk. Hij keek op zijn wereld en vond hem goed. De zeeën waren groen, neigend naar blauw, of blauw neigend naar groen en het leek hem alsof hij drijvende ijsbergen kon onderscheiden. Het land was bruin in de greep van de winter in het noorden; zomergroen lag beneden het gekromde midden.

Hij bracht veel van zijn tijd door op die hoogte in de ruimte. Het was de beste wijze, de esthetisch meest bevredigende wijze om aan de zwaartekracht te ontkomen. Misschien voelde de piloot zich onbehaaglijk, want Chalk stond niet toe dat er hier tegengravitronen werden gebruikt, niet eens centrifugatie om de illusie van gewicht te verschaffen. Maar zijn piloot werd goed genoeg betaald om dergelijke ongemakken te doorstaan, als 't ongemakken waren.

Voor Chalk was 't bij benadering geen ongemak om gewichtloos te zijn. Hij had zijn massa, zijn prachtige brontosaurusachtige massa, en toch ondervond hij niet één van de nadelen daarvan.

'Dit is een van de weinige ogenblikken,' zei hij tot Burris en het meisje, 'waarop je legitiem iets voor niets kan krijgen. Ga maar na: als we wegschieten laten we de acceleratiezwaartekracht afvloeien door middel van gravitronen, zodat de extra G's worden weggespoten en we comfortabel opstijgen. Het kost ons geen moeite om te komen waar we zijn, er hoeft geen prijs betaald te worden van extra gewicht voordat we gewichtloos kunnen worden. Als we landen behandelen we de snelheidsvermindering op dezelfde wijze. Normaal gewicht, gewichtloos, weer normaal, en op geen enkel moment word je geplet.'

'Maar is het gratis?' vroeg Lona. 'Ik bedoel, het moet een hoop kosten om de gravitronen te laten werken. Als je alles tegen elkaar wegstreept, de kosten van het starten en stoppen, dan heb je toch eigenlijk niet iets voor niets gekregen, vind je niet?'

Chalk, geamuseerd, keek naar Burris. 'Ze is zeer slim, heb je dat gemerkt?'

'Dat heb ik gemerkt.'

Lona kreeg een kleur. 'Jullie steken de draak met me.'

'Nee, dat doen we niet,' zei Burris. 'Je hebt helemaal uit jezelf de notie van het behoud van zwaartekracht geformuleerd, zie je dat niet? Maar je bent te streng met onze gastheer. Hij bekijkt de dingen vanuit zijn gezichtspunt. Als hij de opbouw van de G's zelf niet hoeft te voelen, kost het hem in de meest eigenlijke zin van het woord niets. Niet in termen van het doorstaan van een hoge G. De gravitronen

absorberen dat allemaal. Kijk, het is net zoiets als een misdaad begaan, Lona, en iemand anders betalen om de straf daarvoor te ondergaan. Zeker, het kost je geld om iemand te vinden die dat voor je doet. Maar je hebt je misdaad begaan, en hij neemt de straf over. Het equivalent aan geld —'

'Laat maar,' zei Lona. 'Hierboven is 't in elk geval fijn.'

'Vind je 't leuk, gewichtloosheid?' vroeg Chalk. 'Heb je 't ooit eerder meegemaakt?'

'Niet echt. Een paar korte reisjes.'

'En jij, Burris? Verlicht gewichtloosheid je ongemakken een beetje?'

'Een beetje, dank je. Er is geen druk op de organen die niet zijn waar ze horen te zijn. Ik voel niet die verdomde steken in mijn borst. Een kleine weldaad, maar ik ben er dankbaar voor.'

Niettemin was Burris nog steeds in een bad van pijn, merkte Chalk. Misschien iets minder, maar niet genoeg. Hoe zou 't zijn om constant fysiek ongemak te voelen? Chalk wist er wel iets van, eenvoudig door de moeilijkheden die hij ondervond als hij zijn lichaam in het gebied van de zwaartekracht rondzeulde. Maar hij was al zo lang opgeblazen. Hij was gewoon geraakt aan de voortdurende pijnlijke druk. Maar Burris? Het gevoel dat er nagels in zijn vlees werden geslagen? Hij protesteerde niet. Slechts zo nu en dan kwam de bittere rebellengeest aan de oppervlakte.

Burris ging vooruit, hij leerde zich aanpassen aan wat voor hem de menselijke conditie was. Chalk, sensitief als hij was, ving nog altijd de uitstralingen van pijn op. Niet alleen maar psychische pijn. Fysieke pijn ook. Burris was kalmer geworden, hij was uit de zwarte put van depressie gekomen waarin Aoudad hem eerst had gevonden, maar rozengeur en maneschijn was 't voor hem nog bij lange na niet.

Het meisje was er vergeleken met hem beter aan toe, concludeerde Chalk. Zij was lang niet zo'n gecompliceerd mechanisme.

Ze zagen er gelukkig uit zo samen, Burris en het meisje.

Dat zou wel veranderen naarmate de tijd verstreek.

'Zien jullie Hawaii?' vroeg Chalk. 'En daar, aan de rand van de wereld: China. De Grote Muur. We hebben hem laten restaureren, een groot stuk er van. Kijk, hij loopt landinwaarts vanuit de zee juist boven die inham. Ten noorden van Peking loopt hij omhoog die bergen in. Het middelste gedeelte is weg, het stuk in de Ordos-woestijn. Maar daar is het nooit veel geweest, niet meer dan een aarden wal. En daarachter, naar Sinkiang toe, zie je hem daar weer? We hebben verscheidene amusementscentra langs de Muur. Binnenkort gaat er weer een open aan de Mongoolse kant. Kublai Plezierpaleis.'

Chalk lachte.

‘Maar niet deftig. Allesbehalve deftig.’ Ze hielden elkaars handen vast, nam Chalk waar. Hij concentreerde zich erop hun emoties op te vangen. Tot nu toe niets bruikbaars. Van het meisje kwam een soort milde, doffe tevredenheid, een nietszeggend moederachtig soort iets. Ja, ze wou. En van Burris? Niet zo bar veel tot zover. Hij was ontspannen, meer ontspannen dan Chalk hem ooit had gezien. Burris mocht het meisje wel. Ze amuseerde hem klaarblijkelijk. Hij genoot van de aandacht die ze hem schonk. Maar hij koesterde geen sterke gevoelens ten opzichte van haar; hij had niet zo’n hoge dunk van haar als persoon. Spoedig zou ze hevig verliefd op hem zijn. Chalk vond het niet waarschijnlijk dat haar gevoelens beantwoord zouden worden. Uit dat verschil in voltage zou een interessante stroom kunnen voortkomen, vermoedde Chalk. Een thermokoppeleffect, om zo te zeggen. We zullen zien.

Het ruimteschip snorde westwaarts over China, een baan beschrijvend boven de Oude Zijderoute.

Chalk zei: ‘Ik begrijp dat jullie tweeën morgen op reis gaan. Dat vertelt Nick me tenminste.’

‘Dat is zo. De reis is geregeld,’ zei Burris.

‘Ik kan bijna niet wachten. Ik ben zo verschrikkelijk opgewonden!’ riep Lona.

Het schoolmeisjesgeblaat irriteerde Burris. Chalk, goed afgestemd op hun veranderende stemming, begroef zijn antennes in de flits van irritatie die van hem afsprong en schrokte die op. De uitbarsting van emotie was een plotselinge scheur in een naadloze fluwelen sluier. Een getande donkere streep over parelgrijze zachtheid. Een begin, dacht Chalk. Een begin.

‘Het moet een hele reis worden,’ zei hij. ‘Miljarden mensen wensen jullie het beste.’

Achttien
Naar de kermis

Je hoefde niet stil te zitten als je in handen was van Duncan Chalk. Chalk's volgelingen hadden hen in een ruk overgebracht van het ziekenhuis naar Chalk's privévliegveld; vervolgens, na hun vliegreis om de wereld, waren ze in snelle vaart naar het hotel vervoerd. Het was het schitterendste hotel dat het Westelijk Halfrond ooit had gekend, een feit dat Lona haar hoofd leek te doen verliezen en dat Burris vagelijk scheen te hinderen.

Bij het binnenkomen van de hal gleed hij uit en dreigde te vallen.

Dat gebeurde hem steeds vaker nu hij zich in het openbare leven bewoog. Hij had eigenlijk nooit echt zijn benen leren gebruiken. Zijn knieën waren een ingewikkelde constructie van kogelgewrichten, klaarblijkelijk met opzet niet aan wrijving onderhevig, maar op onvoorziene ogenblikken lieten ze hem in de steek. Dat gebeurde nu ook. Hij kreeg het gevoel alsof zijn linkerbeen langzaam uiteen viel en hij begon in de richting van het dikke gele tapijt te glijden.

Waakzame robotpiccolo's kwamen hem te hulp. Aoudad, wiens reflexen lang niet zo goed waren als die van hun, was al te laat om hem nog overeind te houden. Maar Lona stond het dichtste bij. Ze zette zich schrap en duwde haar schouders onder zijn borst en ondersteunde hem terwijl hij zijn evenwicht weer trachtte te vinden. Burris stond verbaasd hoe sterk ze was. Ze hield hem overeind totdat de anderen het overnamen.

'Gaat het?' vroeg ze ademloos.

'Min of meer.' Hij zwaaide zijn been heen en weer totdat hij er zeker van was dat alles weer op zijn plaats zat. Pijnscheuten voelde hij tot aan zijn heup. 'Je was sterk. Je hield me overeind.'

'Het gebeurde allemaal zo snel. Ik wist niet wat ik aan 't doen was. Ik deed gewoon iets en dat is alles.'

'Toch ben ik behoorlijk zwaar.'

Aoudad had hem bij zijn arm vast. Alsof hij zich dat langzaam realiseerde, liet hij hem los. 'Kan je 't weer alleen?' vroeg hij. 'Wat gebeurde er?'

'Ik vergat even hoe mijn benen werkten,' zei Burris. De pijn verblindde hem bijna. Hij slikte het in en ging terwijl hij Lona's hand greep langzaam de stoet voor naar de gravitronenlift. Nikolaides had het routinewerkje op zich genomen om hen in te schrijven. Ze zouden hier twee dagen blijven. Aoudad ging de dichtstbijzijnde liftschacht binnen en ze stegen op.

'Tweeëntachtig,' zei Aoudad in het monitorplaatje van de lift.

‘Is het een grote kamer?’ vroeg Lona.

‘Het is een suite,’ zei Aoudad. ‘Het zijn een heleboel kamers.’

Alles bij elkaar waren er zeven kamers. Een stel slaapkamers, een keuken, een zitkamer, en een grote conferentieruimte waar de vertegenwoordigers van de pers zich later zouden verzamelen. Op Burris’ heimelijke verzoek hadden ze hem en Lona aangrenzende slaapkamers gegeven. Er was nog niets lichamelijks tussen hen. Burris wist dat hoe langer hij wachtte, hoe moeilijker het werd, en toch deinsde hij er voor terug. Hij kon de diepte van haar gevoelens niet peilen en op dat punt had hij ernstige twijfels omtrent de zijne.

Chalk had kosten noch moeite gespaard om hen deze accomodatie te bezorgen. Het was een weelderige suite, behangen met buitenaardse draperieën die glinsterden en schitterden met een innerlijk licht. De ornamenten van gesponnen glas op de tafel, warm in de hand, zongen lieflijke melodieën. Ze waren kostbaar. De bedden waren groot genoeg om een heel regiment te bevatten. Dat van haar was rond en draaide als je op een knop drukte. Er zaten spiegels in het plafond van de slaapkamers. Je kon ze zo regelen dat ze nu eens tot diamantvlakken vervormden, dan weer tot een menigte splinters, of een andere keer verschaften ze een reflectie die groter en scherper was dan wat ze weerspiegelden. Ze konden ook verduisterd worden. Burris twijfelde er niet aan dat de kamers ook nog andere foefjes konden vertonen.

‘Het diner van vanavond wordt geserveerd in de Melkwegzaal,’ kondigde Aoudad aan. ‘Er is een persconferentie belegd om elf uur morgenochtend. Chalk heeft ’s middags een ontmoeting met jullie. De volgende ochtend vertrekken jullie naar de Pool.’

‘Prachtig.’ Burris ging zitten.

‘Zal ik een dokter halen om naar je been te kijken?’

‘Dat is niet nodig.’

‘Over anderhalf uur ben ik terug om jullie naar ’t diner te begeleiden. Kleren vind je in de kasten.’

Aoudad stond op en vertrok.

Lona’s ogen schitterden. Ze was in wonderland. Burris zelf, niet zo licht onder de indruk van luxe, koesterde wel interesse in de mate van comfort. Hij glimlachte naar haar. Haar gloed werd dieper. Hij knipoogde.

‘Laten we nog eens rondkijken,’ mompelde ze.

Ze liepen door de suite. Haar kamer, de zijne, de keuken. Ze voelde aan de programmaknop van de etenslift. ‘We zouden vanavond ook hier kunnen eten,’ stelde hij voor. ‘Als jij dat leuk vindt, tenminste; we kunnen alles krijgen wat we nodig hebben.’

‘Ik vind ’t leuker als we uitgaan.’

‘Natuurlijk.’

Hij hoefde zich niet te scheren, zelfs niet te wassen: kleine

weldaden van zijn nieuwe huid. Maar Lona was meer bijnamenselijk. Hij liet haar in haar kamer achter, starend naar de vibraspray, opgehangen in een cel. Het bedieningspaneel daarvan was bijna even ingewikkeld als dat van een ruimteschip. Nou, laat haar er maar mee spelen.

Hij inspecteerde zijn garderobe.

Ze hadden hem bevoorraad alsof hij de ster was in een driedimdrama. Op elke plank stonden zo'n twintig spraybussen, met op elke bus een duidelijke afbeelding van de inhoud. In deze zaten een groene smoking en een schitterende tuniek met purperen draden doorweven. In die een golvende mantel voorzien van een versiering van zelfgenererend licht. Hier, een opzichtig pronkstuk met epauletten en strepen. Zijn eigen smaak ging uit naar eenvoudiger ontwerpen, zelfs naar de meer conventionele stoffen. Linnen, katoen, de stoffen van vroeger. Maar zijn persoonlijke smaak telde in deze onderneming niet mee. Aan zijn eigen smaak overgelaten zou hij nu nog hokken in zijn schilferige kamer in de Martlet Torens, pratend met zijn eigen geest. Hier stond hij, een vrijwillige marionet dansend aan Chalks touwtjes, en hij diende de juiste danspassen te doen. Dit was zijn vagevuur. Hij koos de epauletten en de strepen.

Maar hoe zou de spray werken?

Zijn huid was eigenaardig wat poreusheid en andere fysieke eigenschappen betrof. Hij zou de kleding kunnen afstoten. Of — een nachtmerrie — de aan elkaar klevende moleculen zouden geleidelijk door zijn huid losgeweekt worden, zodat zijn kleding in een oogwenk in de Melkwegzaal zou verschrompelen, hem niet slechts naakt achterlatend in een mensenmenigte, maar bovendien al zijn andere abnormaliteiten blootleggend. Hij zou het risico nemen. Laat ze kijken. Laat ze alles zien. Er kwam een beeld voor zijn geest van Elise Prolisse die haar hand naar een geheime plaats bracht en haar zwarte sluier binnen een seconde van zich af liet glijden, haar blanke verleidingen ontblotend. Deze kleren waren onbetrouwbaar. Het zij zo. Burris kleedde zich uit en schoof de spuitbus in de houder. Hij ging eronder staan.

Vernuftig vormde de kleding zich naar zijn lichaam.

Het geheel nam niet meer dan vijf minuten in beslag. Toen hij zijn opzichtige dracht in de spiegel bekeek, was hij niet ontevreden over zichzelf. Lona zou trots op hem zijn. Hij wachtte op haar.

Er ging bijna een uur voorbij. Hij hoorde geen geluiden uit haar kamer komen. Ze moest nu toch wel klaar zijn.

'Lona?' riep hij, en kreeg geen antwoord.

Hij werd door paniek bevangen. Het meisje had zelfmoordneigingen. De pompeuze elegance van dit hotel zou juist genoeg kunnen zijn om haar over de schreef te jagen. Ze waren

duizend voet boven de aarde; ditmaal zou ze niet falen. Ik had haar nooit alleen mogen laten, zei Burris woedend tegen zichzelf.

'*Lona!*'

Hij liep haar kamer binnen. Op hetzelfde moment zag hij haar staan, sprakeloos van opluchting. Ze was in haar badkamer, naakt, met de rug naar hem toe. Smal om de schouders, nog smaller om haar heupen, zodat het contrast met haar smalle middel verloren ging. Haar ruggengraat rees op als een onderaardse gang, steil, beschaduwd. Haar billen waren als van een jongen. Hij betreurde het dat hij was binnengedrongen. 'Ik hoorde je niet,' zei hij. 'Ik maakte me zorgen, en toen je niet antwoordde —'

Ze draaide zich naar hem toe en Burris zag dat ze heel wat meer aan het hoofd had dan haar geschonden eerbaarheid. Haar ogen waren roodomrand, haar wangen betraand. Met een kuis gebaar bracht ze haar magere armen voor haar kleine borsten, maar die beweging was volkomen automatisch en verborg niets. Haar lippen beefden. Onderhuids voelde hij met een schok zijn reactie op haar lichaam en hij was verbaasd dat een zo schriele naaktheid hem op die manier raakte. Omdat, concludeerde hij, het achter een barrière had gelegen die nu was verbrijzeld.

'O, Minner, Minner, ik schaamde me zo om je te roepen! Ik sta hier al een half uur!'

'Wat is er aan de hand?'

'Ik heb niets om aan te trekken!'

Hij kwam dichterbij. Ze deed een stap opzij naar de deur van de badkamer en ging bij zijn elleboog staan, waarbij ze haar arm van haar borsten liet zakken. Hij keek in de badkamer. Tientallen spuitbussen lagen daar opgestapeld. Vijftig, honderd.

'En dat dan?'

'Ik kan *dat* toch niet aandoen!'

Hij pakte er een. Aan het plaatje op het etiket te zien was het iets van nacht en mist, elegant, kuis, schitterend.

'Waarom niet?'

'Ik wil iets eenvoudigs. Er is hier niets eenvoudigs.'

'Iets eenvoudigs? Voor de Melkwegzaal?'

'Ik ben bang, Minner.'

En dat was ze. Haar naakte huid was met kippenvel bedekt.

'Je kan ook zo'n kind zijn af en toe!' beet hij haar toe. De woorden sloegen als gloeiende spijkers in haar vlees. Ze deinsde terug, er naakter dan ooit uitziend, en de tranen begonnen opnieuw uit haar ogen te wellen. De hardheid van de woorden leek in de kamer te blijven hangen als een slijkachtig bezinksel nadat de woorden zelf vervlogen waren.

'Als ik zo'n kind ben,' zei ze hees, 'waarom ga ik dan naar de

Melkwegzaal?'

Haar in je armen nemen? Haar troosten? Burris zat gevangen in een wilde maalstroom van onzekerheid. Hij sloeg een toon aan die het midden hield tussen vaderlijke boosheid en valse bezorgdheid en zei: 'Wees geen dwaas, Lona. Je bent een belangrijk persoon. De hele wereld kijkt vanavond naar je en zegt hoe mooi je bent, wat een geluk je hebt. Doe iets aan wat Cleopatra mooi gevonden zou hebben. En zeg tegen jezelf dat je Cleopatra bent.'

'Zie ik eruit als Cleopatra?'

Zijn blik ging langs haar lichaam. Dat was, voelde hij, precies wat ze wilde. En hij moest toegeven dat ze niet zo erg weelderig gebouwd was. Hetgeen ze misschien ook van hem wilde horen. Toch was ze op haar bescheiden wijze aantrekkelijk. Vrouwelijk zelfs. Ze schommelde tussen schalkse meisjesachtigheid en neurotische vrouwelijkheid.

'Pak een van die dingen en doe 't aan,' zei hij. 'Je zult er van opbloeien. Maak je niet ongerust. Hier sta ik in dat krankzinnige kostuum en ik vind 't om je rot te lachen. Je moet aan mij gewaagd zijn. Kom op.'

'Dat is de andere moeilijkheid. Er zijn er zoveel. Ik kan niet kiezen!'

Daar zat iets in. Burris liet zijn blik door de badkamer gaan. De keus was overweldigend. Cleopatra zelf zou met de handen in 't haar hebben gezeten, en dit arme zwervertje was verbijsterd. Hij scharrelde er onhandig in rond, hopend dat hij op iets zou stuiten dat onmiddellijk zijn geschiktheid voor Lona te kennen zou geven. Maar niet één van deze kledingstukken was ontworpen voor dakloze kinderen, en zolang hij volhardde om zo over haar te denken, kon hij niet kiezen. Eindelijk kwam hij weer terecht bij wat hij bij toeval had gepakt, de elegante en kuise. 'Deze,' zei hij. 'Ik dacht dat die precies goed was.'

Ze keek vol twijfel naar het etiket. 'Ik voel me verlegen in zoiets sjieks.'

'Dat onderwerp hebben we al gehad, Lona. Doe hem aan.'

'Ik kan de machine niet bedienen. Ik weet niet hoe ik dat doen moet.'

'Dat is het meest simpele wat er bestaat!' barstte hij uit, en vervloekte zichzelf voor het gemak waarmee hij tegen haar in een snauwende toon verviel. 'De gebruiksaanwijzing staat gewoon op de bus. Je doet de bus in de gleuf —'

'Doe jij 't voor me.'

Hij deed het voor haar. Ze stond in de verstuivingszone, dun en bleek en naakt, terwijl de kledij te voorschijn spoot in een fijne nevel en zich om haar heen drapeerde. Burris begon te vermoeden dat hij gemanipuleerd was, en dat nog wel tamelijk onhandig. In één

reusachtige sprong hadden ze de barrière van naaktheid geslecht en nu vertoonde ze zich aan hem net zo terloops alsof ze al tientallen jaren zijn vrouw was. Zijn advies vragen over kleren. Hem dwingen om erbij te staan terwijl ze pirouettes maakte onder de verstuiver en zich met elegantie omhulde. Die kleine heks!

Hij bewonderde de techniek. De tranen, het ineengedoken naakte lijfje, de arme-kleine-meisjes aanpak. Of las hij in haar paniek veel meer dan er was te vinden? Misschien. Wellicht.

'Hoe zie ik er uit?' vroeg ze terwijl ze een stap voorwaarts deed.

'Magnifiek.' Hij meende het. 'Daar is de spiegel. Beslis zelf maar.'

Haar kleur van voldoening was verschillende kilowatt waard. Burris besloot dat hij 't helemaal bij 't verkeerde eind had gehad wat betreft haar motieven; ze was minder gecompliceerd dan dat, was echt beangst door het vooruitzicht van elegance, was nu echt opgetogen over het uiteindelijke effect.

Hetgeen schitterend was. De verstuiver had een japon uitgesproeid die niet geheel doorzichtig was, niet helemaal strak om haar huid zat. Hij hing aan haar als een wolk, haar schrale dijen en afhangende schouders verhullend en op inventieve wijze een weelderigheid suggererend die er helemaal niet was. Niemand droeg ondergoed met spraykleding, en zodoende lag het naakte lichaam net een fractie buiten het gezicht; maar de ontwerpers waren zeer listig en de losheid van deze japon vulde de draagster daarvan voorbeeldig aan. Ook de kleuren waren verrukkelijk. Door de een of andere moleculaire tovenarij waren de polymeren niet sterk gebonden aan één segment van het spectrum. Als Lona zich bewoog veranderde de japon steeds van tint, glijdend van het grijs van de dageraad tot het blauw van een zomerse hemel, en vandaar naar zwart, ijzerbruin, parelgrijs, mauve.

Lona nam de schijn van verfijning aan die de kleding haar schonk. Ze scheen groter, ouder, alerter, zekerder van zichzelf. Ze hield haar schouders recht, en haar borsten staken naar voren in een verrassende gedaanteverandering.

'Vind je het leuk?' vroeg ze zacht.

'Het is prachtig, Lona.'

'Ik voel me er zo vreemd in. Ik heb nog nooit zoiets gedragen. Plotseling ben ik Assepoester die naar het bal gaat!'

'Met Duncan Chalk als de goede fee?'

Ze lachten. 'Ik hoop dat hij in een meloen verandert om middernacht,' zei ze. Ze liep naar de spiegel. 'Minner, ik ben over vijf minuten klaar, goed?'

Hij ging terug naar zijn eigen kamer. Ze had geen vijf, maar vijftien minuten nodig om de tranensporen van haar gezicht te wissen, maar hij vergaf haar. Toen ze eindelijk tevoorschijn kwam kende hij

haar nauwelijks terug. Ze had haar gezicht opgemaakt tot iets betoverends dat haar werkelijk van aanzien deed veranderen. Haar ogen waren nu omrand met glanzend poeder, haar lippen glommen stralend op, gouden oorclips bedekten haar oren. Ze dreef als een sliert ochtendnevel zijn kamer binnen. 'We kunnen gaan,' zei ze met dichtgeknepen keel.

Burris was vergenoegd en geamuseerd. Aan de ene kant was het een klein meisje dat zich gekleed had om er als vrouw uit te zien. Aan de andere kant was het een vrouw die net begon te ontdekken dat ze niet langer meer kind was. Was de pop werkelijk al ontloken? In elk geval genoot hij van haar op die manier. Ze zag er beslist lief uit. Misschien zouden er minder mensen naar hem kijken en meer naar haar.

Ze liepen samen naar de lift.

Vlak voordat hij zijn kamer uitging liet hij Aoudad weten dat Lona en hij naar beneden kwamen voor het diner. Toen daalden ze af. Burris voelde een wilde golf van angst en grimmig onderdrukte hij die. Dit zou sinds zijn terugkeer op aarde de meest open en blote verschijning in het openbaar worden. Dineren in het restaurant der restaurants; zijn vreemde gezicht dat misschien de kaviaar zou bederven van duizend mededinerenden; ogen van alle kanten op hem gericht. Hij beschouwde het als een test. Op de ene of andere wijze putte hij kracht uit Lona en omhulde hij zich met een mantel van moed zoals zij zich de haar onbekende elegance had eigen gemaakt.

Toen ze bij de lobby aankwamen hoorde Burris de toeschouwers ingehouden zuchten slaken. Genot? Afschuw? De *frisson* van verrukte weerzin? Hij kon hun motieven niet horen uit hun sissende opname van lucht. Toch keken ze, en reageerden ze op het vreemde paar dat uit de lift was gekomen.

Burris, met Lona aan zijn arm, hield zijn gezicht in de plooi. Kijk maar eens goed naar ons, dacht hij vinnig. Het paar van de eeuw, dat zijn we. De verminkte ruimteman en de moedermaagd van de honderd baby's. De show van het jaar.

Ze keken inderdaad. Burris voelde hun blik langs zijn oorloze kaken gaan, over zijn klik-klik oogleden en zijn veranderde mond glijden. Hij stond verbaasd dat hij niet reageerde op hun vulgaire nieuwsgierigheid. Ze keken ook naar Lona, maar zij had hen minder te bieden omdat haar littekens van binnen zaten.

Plotseling ontstond er beroering aan Burris' linkerzijde.

Een ogenblik later brak Elise Prolisse door de menigte en vloog op hem af terwijl ze met krijsende stem schreeuwde: 'Minner! Minner!'

Ze zag eruit als een vrouwelijke viking. Haar gezicht was op bizarre wijze beschilderd in een woeste en monsterachtige parodie van versiering: blauwe strepen over haar wangen, rode banden over haar

ogen. Ze had de spray gemeden en droeg een jurk van de een of andere ruisende, verleidelijke natuurstof, laag uitgesneden om de melkwitte globes van haar borsten te onthullen. Haar handen, die aan de toppen uitgerust waren met glimmende klauwen, hield ze uitgestrekt.

'Ik heb de hele tijd geprobeerd je te bereiken,' klaagde ze. 'Ze wilden me niet bij je laten. Ze —'

Aoudad baande zich een weg naar hen toe. '*Elise* —'

Ze haalde haar nagels over zijn gezicht. Aoudad deinsde terug, vloekend, en Elise wendde zich tot Burris. Ze keek giftig naar Lona. Ze trok aan Burris' arm en zei: 'Kom met me mee. Nu ik je gevonden heb laat ik je niet meer gaan.'

'*Blijf van hem af!*' Lona. De lettergrepen kwamen als vlijmscherpe scheermessen.

De oudere vrouw loerde naar het meisje. De verbijsterde Burris dacht dat ze zouden gaan vechten. Elise woog minstens twintig kilo meer dan Lona en, zoals Burris heel goed wist, ze was zo sterk als een beer. Maar Lona bezat ook onvermoede krachten.

Een scène in de lobby, dacht hij met eigenaardige helderheid. Niets blijft ons bespaard.

'Ik hou van hem, kleine teef!' schreeuwde Elise hees.

Lona antwoordde niet. Maar haar hand maakte een snelle hakkende beweging naar Elise's uitgestrekte arm. De zijkant van de hand smakte op de vlezige onderarm met een snelle droge tik. Elise siste. Ze trok haar arm terug. Haar handen vormden zich weer tot klauwen. Lona, zich schrap zettend, hoog door haar knieën en stond klaar om toe te springen.

Dat alles had slechts een paar seconden geduurd. Toen kwamen de ontstelde omstanders in beweging. Burris zelf deed, na aanvankelijk als verlamd te hebben gestaan, een stap naar voren en beschermde Lona tegen de razernij van Elise. Aoudad greep Elise bij een arm. Ze probeerde zich los te rukken en haar naakte borsten wipten op en neer bij haar poging. Nikolaides kwam van de andere kant aanzetten. Elise krijste, sloeg, trok. Er had zich een cirkel van robotpiccolo's gevormd. Burris zag hoe ze Elise wegsleepten.

Lona leunde tegen een onyxpilaar. Haar gezicht was dieprood, maar verder had zelfs haar make-up niet geleden. Ze zag er meer verbijsterd uit dan bang.

'Wie was dat?' vroeg ze.

'Elise Prolisse. De weduwe van een van mijn kameraden.'

'Wat wilde ze?'

'Wie weet?' loog Burris.

Lona was niet gek. 'Ze zei dat ze van je hield.'

'Dat is haar zaak. Ik denk dat ze onder grote spanning heeft

geleefd de laatste tijd.'

'Ik zag haar in het ziekenhuis. Ze bezocht je.' Groene vlammen van jaloezie speelden over Lona's gezicht. 'Wat wil ze van je? Waarom maakte ze die scène?'

Aoudad kwam hem te hulp. Een zakdoek tegen zijn bebloede wang aanhoudend zei hij: 'We hebben haar een kalmerend middel gegeven. Ze zal jullie niet meer lastig vallen. Het spijt mij verschrikkelijk. Een dwaze, hysterische kip zonder kop.'

'Laten we naar boven gaan,' zei Lona. 'Ik heb nu geen zin meer om in de Melkwegzaal te dineren.'

'O nee,' zei Aoudad. 'Zeg 't niet af. Ik zal je een pil geven en je voelt je in een ommezien beter. Je moet een stompzinnig voorval als dit niet een mooie avond laten bederven.'

'Laten we tenminste uit de lobby gaan,' zei Burris kortaf.

Het kleine groepje haastte zich naar een helder verlichte kamer. Lona zonk op een divan neer. Burris, die nu knetterde van spanning achteraf, voelde pijnscheuten in zijn dijen, zijn polsen, zijn borst. Aoudad haalde een doosje uit zijn zak, nam zelf een pil en gaf er een aan Lona. Burris schoof de capsule van zich af omdat hij wist dat het middel geen effect op hem zou hebben. In minder dan geen tijd verscheen er weer een glimlach op Lona's gezicht.

Hij wist dat hij zich niet vergist had met die jaloezie in haar ogen. Elise was komen opdagen als een wervelstorm van vlees, die alles weg dreigde te vagen wat Lona bezat, en Lona vocht wild terug. Burris was zowel gevleid als verward. Hij kon niet ontkennen dat hij, net als elke man trouwens, het leuk vond om het onderwerp van een dergelijk gevecht te zijn. Maar juist dat onthullende moment had hem laten zien hoezeer Lona zich al in hem verstrikt had. Zelf voelde hij zich lang niet in zo'n grote mate met haar verbonden. Hij mocht haar, jawel, en was haar dankbaar voor het gezelschap, maar dat lag nog ver weg van op haar verliefd te zijn. Hij twijfelde zeer of hij ooit van haar zou houden, of van iemand anders. Maar zij had zelfs zonder dat een lichamelijke band hen samenklonk blijkbaar toch in haar fantasie een romance met hem gesponnen. De kiem van moeilijkheden lag daar al in opgesloten, wist Burris.

Lona, bij wie de spanning was weggeëbd door het middel van Aoudad, herstelde zich snel van de aanval van Elise. Ze stonden op en Aoudad straalde alweer ondanks zijn verwonding.

'Gaan jullie nu naar het diner?' vroeg hij.

'Ik voel me een stuk beter,' zei Lona. 'Het ging allemaal zo snel — het bracht me van mijn stuk.'

'Vijf minuten in de Melkwegzaal en je bent de hele zaak vergeten,' zei Burris. Hij gaf haar weer een arm. Aoudad begeleidde hen naar de speciale lift die alleen in de Melkwegzaal uitkwam. Ze

gingen op de zwaartekrachtplaat staan en werden snel naar boven gebracht. Het restaurant lag bovenin het hotel en gaf vanaf deze hooggelegen plaats zicht op het firmament als het een of ander privé-observatorium, een sybaritisch Uraniborg van voedsel. Burris, nog bevend van de onverwachte aanslag van Elise, voelde opnieuw de angst in zich omhoogkomen toen hij de hal van het restaurant binnenging. De uitdrukking op zijn gezicht bleef kalm, maar zou hij niet in paniek raken in de verheven glamour van de Melkwegzaal?

Hij was hier al eens eerder geweest, lang geleden. Maar dat was in een ander lichaam, en bovendien, het meisje was dood.

De lift stopte, en ze stapten uit in een bad van levend licht.

Aoudad zei gewichtig: ‘De Melkwegzaal! Jullie tafel wacht. Ik hoop dat jullie een prettige avond hebben.’

Hij verdween. Burris glimlachte gespannen naar Lona, die er verdoofd en verdwaasd uitzag van geluk en angst. De kristallen deuren gingen voor hen open. Ze liepen naar binnen.

Negentien
Le jardin des supplices

Een dergelijk restaurant had er nimmer bestaan aan deze zijde van Babylon. Rijen en rijen terrassen lagen boven elkaar tot de met sterren bezaaide koepel. Straalbreking was hier uitgebannen en de eetzaal leek open onder het firmament te liggen, maar in werkelijkheid werden de elegante bezoekers te allen tijde tegen de elementen beschermd. Een scherm zwart licht dat de voorgevel van het hotel bedekte, deed het effect van de stadsverlichting teniet, zodat er boven de Melkwegzaal altijd sterren blonken alsof ze boven een onbewoond woud stonden.

De verre werelden van het universum lagen zodoende slechts op korte afstand. De dingen van die werelden, de oogst van de sterren, gaven de zaal zijn pracht. De gewelfde wanden waren bezaaid met een reeks vreemde kunstproducten: helkleurige kiezels, potscherven, schilderingen, rinkelende toverbomen van vreemde alliages, zigzaggende constructies van levend licht, elk ingebed in zijn eigen nis in de wanden van de terrassen. De tafels leken uit de vloer te groeien, die was belegd met een niet geheel levenloos organisme dat op een van de werelden van Aldebaran was gevonden. Het tapijt verschilde, om het botweg te zeggen, niet zo heel veel van een aardse slijmschimmel, maar de leiding liet zich daar niet al te nadrukkelijk over uit en het effect dat ’t gaf was er een van extreme rijkdom.

Er groeiden andere dingen op uitgezochte plekken in de Melkwegzaal: struiken in bloembakken, zoetgeurende bloeiende planten, zelfs dwergboompjes, allemaal (dat werd er tenminste beweerd) geïmporteerd uit andere werelden. De kroonluchter zelf was een product van vreemde handen: een kolossale bloemenkrans van gouden tranen, gewonnen uit de op amber lijkende secretie van een plomp zeemonster dat aan de grijze kusten van een planeet van Centaurus leefde.

Het kost een onmetelijke som om in de Melkwegzaal te dineren. Elke tafel was bezet, elke avond. Je moest weken van tevoren reserveren. Degenen die het geluk hadden dat ze deze avond hadden uitgekozen, kregen onverwacht een blik op de ruimteman en het meisje met die vele baby’s, maar de gasten, waarvan er velen zelf beroemdheden waren, toonden slechts een vluchtige belangstelling voor het in de publiciteit staande paar. Een snelle blik en dan weer terug naar de wonderen op hun borden.

Lona klemde zich vast aan Burris’ arm toen ze de dikke

doorzichtige deuren doorgingen. Haar kleine vingers groeven zo diep dat ze wist dat ze hem pijn deed. Ze merkte dat ze op een smal verhoogd platform stond, uitkijkend op een enorme uitgestrektheid van leegte met daarboven een met laaiende sterren bezaaide hemel. Het centrum van het restaurantgewelf was hol en enkele honderden meters in doorsnede; de lagen van tafels hingen als schelpen tegen de buitenwand, waardoor iedereen een plaats aan het raam had.

Ze voelde zich alsof ze voorover ging vallen, zou tuimelen in de gapende leegte voor haar.

'O!' Scherp. Met trillende knieën en een droge keel zwaaide ze op haar benen en knipperde met haar ogen. Angst doorboorde haar op duizend plaatsen. Ze zou kunnen vallen en door de afgrond verzwolgen worden; of haar sprayjapon zou smelten en haar naakt te kijk zetten voor deze modieuze horde; of die heks met de reuzenuiers zou terugkomen en hen aanvallen terwijl ze zaten te eten; of ze zou een verschikkelijke blunder maken aan tafel; of ze zou plotseling door een hevige misselijkheid worden overvallen en het tapijt besmeuren met haar braaksel. Er kon van alles gebeuren. Dit restaurant was in een droom bedacht, maar niet noodzakelijk een fijne droom.

Een gesluierde stem uit het niets sprak zacht: 'Meneer Burris, Juffrouw Kelvin, welkom in de Melkwegzaal. Komt u naar voren alstublieft.'

'We gaan op die zwaartekrachtplaat,' zei Burris in haar oor.

De koperachtige plaat was een schijf van twee centimeter dik en twee meter in doorsnee, en kwam te voorschijn uit de rand van hun platform. Burris hielp haar erop en direct gleed hij uit zijn houder en begon te stijgen. Lona keek niet naar omlaag. De zwevende plaat nam hen mee naar de verste zijde van de grote zaal en kwam tot stilstand naast een vrije tafel die wankel stond op een uitstekende richel.

Bij het uitstappen hielp Burris Lona op de richel. De draagschijf zeilde weer weg naar zijn standplaats. Lona keek een ogenblik op zijn zijkant en zag dat hij een schitterende corona had van indirect licht.

De tafel, die op één poot stond, leek wel uit de richel te groeien. Lona ging opgelucht in haar stoel zitten, die zich onmiddelijk naar de contouren van haar rug en billen voegde. Er was iets obsceens aan die vertrouwelijke greep, maar het was ook geruststellend; die stoel, dacht ze, zou haar niet loslaten als ze duizelig werd en naar de steile afgrond aan haar linkerkant begon te vallen.

'Hoe vind je 't?' vroeg Burris terwijl hij haar in de ogen keek.

'Het is ongelofelijk. Ik had me nooit voorgesteld dat 't zo zou zijn.' Ze vertelde er niet bij dat ze er bijna misselijk van werd.

'We hebben een uitgelezen plaats. Het is waarschijnlijk de tafel die Chalk zelf gebruikt als hij hier komt eten.'

'Ik heb nooit geweten dat er zoveel sterren waren!' Ze keken naar

boven. Van de plaats waar ze zaten hadden ze een onbelemmerd uitzicht van bijna honderd vijf tig graden. Burris noemde haar de sterren en planeten.

'Mars,' zei hij. 'Dat is gemakkelijk: die grote oranje. Maar zie je ook Saturnus? De ringen zijn niet zichtbaar natuurlijk, maar…' Hij nam haar hand, richtte die en beschreef een boog langs het firmament totdat ze dacht dat ze zag welke hij bedoelde. 'Daar zitten we binnenkort, Lona. Titan is van hieraf niet zichtbaar, tenminste niet met het blote oog, maar over niet al te lange tijd lopen we er zelf. En dan zien we ook die ringen! Kijk, kijk daar: Orion. En Pegasus.' Hij somde de sterrenbeelden voor haar op. Hij noemde de sterren met een duidelijk plezier in de klank van hun namen: Sirius, Arcturus, Polaris, Bellatrix, Rigel, Algol, Antares, Betelgeuse, Aldebaran, Procyon, Markab, Deneb, Vega, Alphecca. 'Elk is een zon,' zei hij. 'De meeste hebben werelden. En ze liggen allemaal voor ons uitgespreid!'

'Heb je veel andere zonnen bezocht?'

'Elf. Negen met planeten.'

'Zitten daar degene die je net noemde bij? Ik vind die namen zo mooi.'

Hij schudde zijn hoofd. 'De zonnen waar ik heen ben gegaan hadden nummers, geen namen. Tenminste geen namen die door mensen van de Aarde waren gegeven. De meeste daarvan hadden andere namen. Sommige ben ik te weten gekomen.' Ze zag zijn mondhoeken opengaan en zich snel weer sluiten: een teken dat hij gespannen was, had Lona geleerd. Zou ik met hem wel over de sterren praten? Misschien wil hij er niet aan herinnerd worden.

Onder dit heldere gewelf kon ze het onderwerp toch niet met rust laten.

'Ga je daar ooit weer eens heen?' vroeg ze.

'Buiten dit stelsel? Ik betwijfel het. Ik ben nu uit dienst. En er zijn nog geen toeristische vluchten naar naburige sterren. Maar natuurlijk ga ik wel weer van de aarde af. Met jou: de planetentoer. Niet helemaal hetzelfde. Maar wel veiliger.'

'Kan je — kan je —' zei ze moeilijk, en sprak haastig verder — 'me de planeet aanwijzen waar je — gevangen werd genomen?'

Drie keer vertrok hij zijn mond, zeer snel. 'Het is een blauwachtige zon. Vanaf dit halfrond kun je hem niet zien. Met 't blote oog kun je hem ook van het andere niet zien. Zes planeten. Manipool is de vierde. Toen we er omheen cirkelden en zo'n beetje klaar waren om te dalen, voelde ik me vreemd opgewonden. Alsof mijn lot me naar deze plaats trok. Misschien heb ik wel een beetje een profetische gave in me, hè, Lona? Manipool heeft zeker een groot aandeel in mijn lot gehad. Maar ik kan wel zeggen dat ik geen ziener ben. Van tijd tot tijd word ik getroffen door een sterke overtuiging dat

ik er nog een keer naar terugga. En dat is absurd. Om *daar* weer naar terug te gaan… om Hen weer te ontmoeten…' Zijn hand sloot zich plotseling en balde zich met een krampachtige schok die zijn hele arm naar binnen trok. Een vaas met blauwe, leerachtige bloemen stortte bijna de diepte in. Lona ving hem op. Ze zag, toen hij zijn hand sloot, dat het kleine buitenste tentakel zich netjes over de rug van zijn vingers legde. Ze legde haar handen over de zijne en hield die bij de knokkels vast totdat de spanning wegebde en zijn vingers weer opengingen.

'Laten we niet over Manipool praten,' stelde ze voor. 'Maar de sterren zijn prachtig.'

'Ja. Ik heb er eigenlijk nooit in die zin over gedacht totdat ik van mijn eerste reis naar de aarde terugkeerde. We zien ze alleen maar als lichtgevende stippen van hieruit. Maar wanneer je daarboven gevangen bent in een kruisvuur van sterrenlicht, dan die en dan die kant uitspringend, dan is 't anders. Ze drukken hun stempel op je. Weet je, Lona, dat je uit deze zaal een uitzicht hebt op de sterren dat bijna even scherp is als wat je uit het venster van een ruimteschip ziet?'

'Hoe doen ze het? Ik heb nog nooit zoiets gezien.'

Hij probeerde haar uit te leggen hoe het gordijn van zwart licht werkte. Na de derde zin kon Lona hem al niet meer volgen, maar ze keek intens in zijn vreemde ogen, voorwendend dat ze luisterde en wetend dat ze hem niet mocht teleurstellen. Hij wist zoveel! En toch was hij bang in deze zaal van heerlijkheden, net zoals zij bang was. Zolang ze bleven praten wierp dit een barrière op tegen de angst.

Maar in de stilten die er vielen was Lona zich storend bewust van de honderden rijke en deftige mensen overal om zich heen, en van de overweldigende luxe van de zaal, en van de afgrond naast haar, en van haar eigen onwetendheid en onervarenheid. Ze voelde zich naakt onder het laaiende sterrenlicht. In de pauzes in het gesprek werd zelfs Burris weer vreemd voor haar; zijn vervormingen, die ze al bijna niet meer merkte, werden opeens weer zeer opvallend.

'Wil je iets drinken?' vroeg hij.

'Ja. Ja, alsjeblieft. Bestel jij maar. Ik weet niet wat ik moet nemen.'

Er was geen enkele kelner, mens of robot, in zicht en Lona zag er ook niet een bij andere tafels. Burris gaf de bestelling eenvoudig op door in een gouden rooster te spreken dat zich bij zijn linkerelleboog bevond. Zijn koele kennis van zaken boezemde haar ontzag in, en ze vermoedde zo half en half dat 't ook zo bedoeld was. Ze zei: 'Heb je hier vaak gegeten? Je schijnt te weten wat je moet doen.'

'Ik ben hier één keer geweest. Meer dan tien jaar geleden. Het is geen plek die je gemakkelijk vergeet.'

‘Was je toen al ruimteman?’

‘O ja, ik had al een paar reizen achter de rug. Ik was met verlof. Er was een meisje op wie ik indruk wilde maken —’

‘O.’

‘Ik maakte geen indruk op haar. Ze trouwde met iemand anders. Ze werden gedood toen het Wiel uit elkaar sprong, op hun huwelijksreis.’

Tien jaar of langer geleden, dacht Lona. Ze was toen nog geen zeven. Naast hem voelde ze zich klein van jeugdigheid. Ze was blij dat de drankjes arriveerden.

Ze kwamen over de afgrond aanscheren op een gravitronblad. Lona stond versteld dat geen van de dienbladen, die zeer talrijk waren zoals ze nu opmerkte, ooit met elkaar in botsing kwamen terwijl ze naar de tafels zoefden. Maar natuurlijk, het was niet zo verschrikkelijk moeilijk om elkaar niet kruisende banen te programmeren.

Haar drankje kwam in een kom van gepolijste zwarte steen, dik aanvoelend in de hand, maar zacht en dun tegen de lippen. Ze pakte de kom op en bracht hem automatisch naar haar mond; toen, terwijl ze even wachtte voor ze een slok nam, werd ze zich van haar vergissing bewust. Burris wachtte met een glimlach op de lippen, en zijn glas nog voor zich.

Hij lijkt zo verdomd schoolmeesterachtig als hij zo glimlacht, dacht ze. Me berispen zonder een woord te zeggen. Ik weet wat hij denkt: dat ik een onnozel zwervertje ben dat haar manieren niet kent.

Ze liet haar woede zakken. Ze was eigenlijk kwaad op zichzelf en niet op hem, besefte ze na een moment. Daarna ging het haar gemakkelijker af om haar kalmte te bewaren.

Ze keek naar zijn drankje.

Er zwom iets in.

Het glas was van doorschijnend kwarts. Het was voor drievijfde gevuld met een stroperige groene vloeistof. Daarin zwom vergeefs heen en weer een klein diertje, met de vorm van een traan, wiens violette huid een zwakke gloed achterliet terwijl het zwom.

‘Hoort dat daarin?’

Burris lachte.

‘Ik heb een Deneb-martini, zoals ze dat noemen. Het is een dwaze naam. Specialiteit van het huis.’

‘En daarin?’

‘Een kikkervisje eigenlijk. Een amfibieachtige levensvorm van een van de werelden van Aldebaran.’

‘En je drinkt hem op?’

‘Ja. Levend.’

‘Levend.’ Lona huiverde. ‘Waarom? Smaakt het dan zo goed?’

‘Het heeft helemaal geen smaak in feite. Het is pure decoratie. De

cirkel van de verfijning is weer gesloten, terug naar het barbarisme. Een slok en weg is het.'

'Maar het leeft! Hoe kan je 't doodmaken?'

'Heb je wel eens oesters gegeten, Lona?'

'Nee. Wat is een oester?'

'Een weekdier. Eens zeer populair, in de schelp geserveerd. Levend. Je besprenkelt hem met citroensap — citroenzuur, begrijp je — en hij krimpt ineen. Dan eet je hem. Het smaakt naar de zee. Het spijt me, Lona. Zo is 't nu eenmaal. Oesters weten niet wat er met ze gebeurt. Ze hebben geen hoop, angst en dromen. Dat creatuur hier evenmin.'

'Maar om het te doden —'

'We doden om te eten. Een ware voedselmoraal zou ons alleen maar toestaan om synthetisch voedsel te eten.' Burris glimlachte vriendelijk. 'Het spijt me. Ik zou 't niet hebben besteld als ik had geweten dat 't je zou kwetsen. Zal ik 't weg laten halen?'

'Nee, iemand anders zou 't drinken, denk ik. Het was eigenlijk niet mijn bedoeling om dat allemaal te zeggen. Ik was alleen maar een beetje ondersteboven, Minner. Maar het is jouw drankje. Geniet ervan.'

'Ik zal 't terugsturen.'

'Alsjeblieft.' Ze raakte de tentakel van zijn linkerhand aan. 'Weet je waarom ik bezwaar maak? Omdat het is alsof je jezelf tot een god maakt door een levend wezen te verslinden. Ik bedoel, hier sta je, reusachtig groot, en je vernietigt gewoon iets, en het zal nooit weten waarom. De manier —'

Ze stokte.

'De manier waarop vreemde Dingen een inferieur organisme kunnen oppakken en dat op de operatietafel leggen, zonder zich erom te bekommeren en zich verder iets af te vragen?' vroeg hij. 'De manier waarop doktoren een ingewikkeld experiment kunnen verrichten met de ova van een meisje zonder de latere psychologische gevolgen in aanmerking te nemen? God, Lona, we moeten die gedachten van ons afzetten, en er niet steeds weer op terugkomen!'

'Wat heb je voor mij besteld?' vroeg ze. 'Gaudax. Een aperitief van een Centaurusplaneet. Het is zacht en zoet. Je zult het lekker vinden. Proost, Lona.'

'Proost.'

Hij bewoog zijn glas in een baan om haar zwarte stenen kom in een groet aan haar en haar kom. Toen namen ze een slok. Het aperitief prikkelde haar tong; het was vaag olieachtig, maar delicaat, opwekkend. Ze voelde een rilling van genot. Na drie snelle teugen zette ze de kom neer.

Het kleine zwemmende wezentje was verdwenen uit Burris' glas.

‘Zou je de mijne eens willen proeven?’ vroeg hij.

‘Alsjeblieft, nee.’

Hij knikte. ‘Laten we dan maar het eten bestellen. Wil je me mijn gedachteloosheid vergeven?’ Twee donkergroene kubussen, met vlakken van tien centimeter elk, stonden naast elkaar op het midden van de tafel. Lona had gedacht dat ze uitsluitend ter versiering dienden, maar toen Burris er een naar haar toeschoof, realiseerde ze zich dat het menu’s waren. Toen ze het beetpakte flitste er een warm licht door het binnenste van de kubus en er verschenen verlichte letters, schijnbaar twee centimeter onder het gladde oppervlak. Ze draaide de kubus keer op keer om. Soepen, vleesgerechten, hors d’oeuvres, zoete nagerechten…

Ze herkende niets van het menu.

‘Ik hoor hier eigenlijk niet, Minner. Ik eet altijd hele gewone dingen. Dit is allemaal zo vreemd dat ik niet weet waar ik beginnen moet.’

‘Zal ik ’t voor je bestellen?’

‘Doe dat maar. Maar dingen die ik eigenlijk wil hebben, staan er niet op. Zoals een gehakte proteïnebiefstuk en een glas melk.’

‘Vergeet die gehakte proteïnebiefstuk. Zoek een paar meer zeldzame delicatessen uit.’

‘Maar het is zo onecht. Ik die pretendeer een lekkerbek te zijn.’

‘Pretendeer niets. Eet en geniet. Gehakte proteïnebiefstuk is niet het enige voedsel in het universum.’

Zijn kalmte deed haar goed, omhulde haar, maar sloeg niet helemaal op haar over. Hij bestelde voor allebei. Lona was trots op zijn vaardigheid. Het was maar een klein ding om wijs te kunnen worden uit een menu in een dergelijke gelegenheid; maar toch, hij wist zoveel. Hij was imponerend. Ze merkte opeens dat ze zat te denken: *had ik hem maar ontmoet voordat ze…* en brak die gedachte af. Geen enkele samenloop van omstandigheden was denkbaar die haar in contact gebracht zou hebben met de nog niet verminkte Minner Burris. Hij zou haar niet opgemerkt hebben; hij moest zich toen bezig gehouden hebben met vrouwen als die deinende oude Elise. Die hem nog steeds achterna liep, maar hem nu niet kon krijgen. Hij is van mij, dacht Lona fel. Hij is van mij! Ze schoven me een gebroken stukje mens toe, en ik help hem weer te maken, en niemand zal hem van me afnemen.

‘Wil je soep en hors d’oeuvres?’ vroeg hij. ‘Ik heb niet zo’n honger.’

‘Proef er in elk geval iets van.’

‘Ik zou ’t alleen maar laten staan.’

‘Niemand hier geeft iets om eten dat niet opgegeten wordt. En we betalen er tenslotte niet voor. Probeer ‘t.’

Er begonnen schalen te verschijnen. Elk daarvan was een specialiteit van een verre wereld, ofwel echt geïmporteerd, ofwel nagemaakt met de allergrootste omzichtigheid. Spoedig stond de tafel vol exotische gerechten. Schotels, schalen, kommen met rariteiten, geserveerd in verbijsterende overvloed. Burris noemde haar de namen en probeerde uit te leggen wat het allemaal was, maar ze was nu zo goed als verdoofd en nauwelijks in staat om ook maar iets te begrijpen. Wat was dit schilferende witte vlees? Die gouden bessen, gedoopt in honing? Die soep, bleek en besprenkeld met kruidige kaas? De aarde alleen al produceerde al zoveel keukens; om te kiezen uit een melkweg was een zo duizelingwekkende gedachte dat de eetlust haar verging.

Lona knabbelde. Ze raakte steeds meer in de war. Een hapje van dit, een slokje van dat. Ze verwachtte de hele tijd dat de volgende hap nog 't een of andere levende schepsel bevatte. Lang voordat de hoofdschotel was opgediend, was ze verzadigd. Er waren twee soorten wijn gebracht. Burris mengde ze en ze veranderden van kleur, turquoise en robijnrood smolten samen tot een onverwachte opalen tint. 'Katalytische respons,' zei hij. 'Ze calculeren zowel de esthetica van het oog als van de smaak. Hier.' Maar ze kon er maar een klein beetje van drinken.

Bewogen de sterren zich nu in warrige cirkels?

Ze hoorde overal om zich heen geroezemoes. Meer dan een uur lang was ze in staat geweest om te doen alsof Burris en zij geïsoleerd waren in hun privéhoekje, maar nu begon de aanwezigheid van de andere gasten er doorheen te breken. Ze keken. Gaven commentaar. Gaan en komen, van tafel tot tafel glijdend op hun gravitronplaat. Heb je 't gezien? Wat denk je ervan? Wat betoverend! Wat vreemd! Wat grotesk!

'Minner, laten we hier weggaan.'

'Maar we hebben ons dessert nog niet gehad.'

'Ik weet 't. Het kan me niet schelen.'

'Likeur van de Procyon-groep. Café Galactique.'

'Minner, nee.' Ze zag zijn ogen opengaan tot de volle luikbreedte en ze wist dat de een of andere uitdrukking op haar gezicht hem diep moest hebben geraakt. Ze stond op 't punt om misselijk te worden. Misschien was hem dat duidelijk.

'We gaan,' zei hij tegen haar. 'We komen een andere keer wel terug voor het dessert.'

'Het spijt me zo, Minner,' murmelde ze. 'Ik wilde het diner niet bederven. Maar hier… Ik voel me gewoon niet op mijn plaats in zo'n gelegenheid. Het maakt me bang. Al die vreemde gerechten. Die starende ogen. Ze zitten allemaal naar ons te kijken, nietwaar? Als we terug konden gaan naar de kamer, zou 't veel beter gaan.'

Hij ontbood de draagschijf. Haar stoel liet haar los uit zijn intieme greep. Haar benen waren wankel toen ze opstond. Ze wist niet hoe ze een stap moest doen zonder te vallen. Een vreemde, tunnelachtige helderheid van geest toonde haar geïsoleerde beelden terwijl ze aarzelde. De dikke met juwelen omhangen vrouw met een hele reeks onderkinnen. Het vergulde meisje in transparante kledij, niet veel ouder dan zij, maar oneindig veel zekerder van zichzelf. De tuin van kleine gevorkte bomen twee niveaus lager. De koorden van levend licht als guirlandes in de lucht. Een dienblad dat door de open ruimte scheerde met daarop drie kroezen donker glanzende onbekendheid. Lona zwaaide op haar benen. Burris hield haar vast en tilde haar praktisch op de schijf, hoewel het er voor een toeschouwer niet op leek dat hij haar zozeer ondersteunde.

Ze staarde recht voor zich uit toen ze de kloof naar het ingangsplatform overstaken.

Haar gezicht was hoogrood gekleurd en baadde in het zweet. In haar maag, leek het haar, waren de vreemde creaturen tot leven gekomen en zwommen ze geduldig rond in digestieve sausen. Op de een of andere manier kwamen Burris en zij langs de kristallen deuren. Omlaag naar de lobby met een snelle lift; dan weer naar boven, een andere schacht, naar hun suite. Ze ving een blik op van Aoudad die in de gang rondhing en snel achter een dikke pilaar verdween.

Burris morrelde aan de deur. Hij opende zich voor hen.

‘Ben je misselijk?’ vroeg hij.

‘Ik weet ’t niet. Ik ben blij dat ik daar weg ben. Het is hier zoveel rustiger. Heb je de deur op slot gedaan?’

‘Natuurlijk. Kan ik iets voor je doen, Lona?’

‘Laat me uitrusten. Een paar minuten, alleen.’ Hij bracht haar naar haar slaapkamer en vleide haar op het ronde bed. Daarna ging hij de kamer uit. Lona was verrast hoe snel ze haar evenwicht hervond nu ze uit het restaurant was. Op ’t eind had het geleken alsof de hemel zelf een reusachtig spiedend oog was geworden.

Nu ze wat gekalmeerd was stond ze op, vastbesloten om de rest van haar valse glamour af te werpen. Ze ging onder de vibraspray staan. Ogenblikkelijk verdween haar pompeuze jurk. Ze voelde zich tegelijkertijd kleiner en jonger. Ze stapte naakt in bed.

Ze deed een schemerlamp aan, schakelde de rest van de verlichting uit en gleed tussen de lakens. Ze voelden koel en aangenaam aan. Een bedieningspaneel regelde naar wens de bewegingen en vormen van het bed, maar Lona keek er niet naar om. Zachtjes zei ze door de intercom naast haar kussen: ‘Minner, wil je nu komen?’

Hij kwam meteen binnen. Hij droeg nog steeds zijn opzichtige dinerkostuum, met cape en al. De uitstaande ribachtige strepen waren

zo vreemd dat ze al het andere vreemde aan zijn lichaam bijna teniet deden.

Het diner was een ramp geweest, dacht ze. Het restaurant, zo flonkerend, was als een martelkamer voor haar geweest. Maar de avond kon nog gered worden.

'Houd me vast,' zei ze met een zwak stemmetje. 'Ik ben nog steeds een beetje rillerig, Minner.'

Burris liep op haar toe. Hij ging naast haar zitten en ze kwam iets overeind, waarbij ze het laken van zich af liet glijden zodat haar borsten zichtbaar werden. Hij strekte zich naar haar uit, maar de ribben van zijn kostuum vormden een onbuigzame barrière die alle contact verhinderde.

'Ik kan me beter van deze plunje ontdoen,' zei hij.

'De vibraspray is daar.'

'Zal ik het licht uitdoen?'

'Nee, nee.'

Haar blik liet hem niet los toen hij door de kamer liep. Hij ging op de verhoging van de vibraspray staan en schakelde hem in. De vibraspray was bedoeld om de huid te reinigen van alles wat er niet op hoorde te zitten en een spraykostuum zou natuurlijk het eerste weggewassen worden. Burris' buitennissige pak verdween.

Lona had nog nooit zijn lichaam gezien.

Vastberaden, voorbereid op elke mogelijke rampzalige onthulling, keek ze naar de naakte man tot hij zich naar haar omdraaide. Haar gezicht had een gefixeerde uitdrukking, net als het zijne, want dit was een dubbele test, die uit zou wijzen of ze de schok kon doorstaan als ze oog in oog met het onbekende kwam te staan, en die voor hem uit zou wijzen of hij de schok kon doorstaan van de reactie in haar ogen.

Ze had dit moment al dagenlang gevreesd. Maar nu was het aangebroken, en met stijgende verbazing ontdekte ze dat ze het gevreesde moment zonder kwalijke gevolgen doorleefde en had doorleefd. Hij was bij lange na niet zo angstaanjagend om te zien als ze tevoren had gedacht.

Natuurlijk, hij was wel vreemd. Zijn huid was net als die van zijn gezicht en armen glad en onwerkelijk, een naadloos omhulsel zoals nog nooit door een mens was gedragen. Hij had geen haargroei. Hij had geen tepels en geen navel, een feit dat Lona zich langzaam realiseerde terwijl ze zocht wat er aan hem mankeerde.

Zijn armen en benen zaten op een ongewone manier aan zijn romp vast en ook de plaatsen verschilden met enkele centimeters van de normale. Zijn borst leek te breed ten opzichte van zijn heupwijdte. Zijn knieën staken niet uit zoals normale knieën deden. Als hij zich bewoog rimpelden de spieren van zijn lichaam op een eigenaardige manier.

Maar dit waren minder belangrijke dingen en het waren ook geen echte misvormingen. Hij had geen afzichtelijke littekens, geen verborgen extra ledematen, geen onverwachte ogen of monden op zijn lichaam. De wezenlijke veranderingen zaten van binnen, en op zijn gezicht.

En het aspect waar Lona zich het meest bezorgd over had gemaakt draaide op een anticlimax uit. Tegen alle waarschijnlijkheid in scheen hij normaal mannelijk te zijn. Voor zover ze dat kon zien tenminste.

Burris kwam op het bed af. Ze stak haar armen omhoog. Een ogenblik later lag hij naast haar, met zijn huid tegen de hare. Het voelde vreemd aan maar toch niet onaangenaam. Hij leek juist nu eigenaardig schuw te zijn. Lona trok hem tegen zich aan. Haar ogen sloten zich. Ze wilde zijn veranderde gezicht op dit moment niet zien en buiten dat schenen haar ogen ineens zeer gevoelig te zijn, zelfs voor het zwakke licht van de lamp. Haar hand bewoog zich naar hem toe. Haar lippen ontmoetten de zijne.

Ze was niet vaak gekust. Maar zo was ze nog nooit gekust. Degenen die zijn lippen een nieuwe vorm hadden gegeven, hadden dat niet gedaan om ermee te kussen, en hij werd gedwongen om contact te maken op een minder verfijnde manier, mond op mond. Maar ook dit was niet onplezierig. En toen voelde Lona zijn vingers op haar huid, zes vingers aan elke hand. Zijn huid had een zoete prikkelende geur. Het licht ging uit.

Een veer binnenin haar lichaam spande zich strakker… strakker… strakker…

Een veer die al zeventien jaar lang steeds verder gespannen was… en die nu lossprong in één enkel moment van beroering.

Ze trok haar mond weg van de zijne. Haar kaken werden van elkaar gewrongen en een spierbundel trilde in haar keel. Een schroeiend beeld brandde zich in haar geest: zijzelf op een operatietafel, onder verdoving, haar lichaam open voor de onderzoekende blik van de mannen in ’t wit. Ze sloeg het beeld stuk met een bliksemschicht en het vergruizelde en verkruimelde.

Ze klemde zich aan hem vast.

Eindelijk! Eindelijk!

Hij zou haar geen baby’s geven. Dat voelde ze, maar het deed er niet toe.

‘Lona,’ zei hij met zijn gezicht tegen haar sleutelbeen, met een stem die gesmoord en onduidelijk klonk. ‘Lona, Lona, Lona…’

Een heldere flits, als een exploderende zon. Haar hand ging op en neer over zijn rug en net voordat ze zich verenigden kwam de gedachte bij haar op dat zijn huid droog was, dat hij helemaal niet transpireerde. Toen hijgde ze, voelde pijn en genot in één

krampachtige eenheid en luisterde met verbazing naar de schrille kreten van lust die als het ware onafhankelijk van haar uit haar samengeknepen keel opwelden.

Twintig
Na ons de woeste god

Het was een postapocalyptisch tijdperk. De verdoemenis waarvan de profeten hadden gesproken was nooit gekomen; of, als hij wel gekomen was, had de wereld hem overleefd en was in rustiger vaarwater gekomen. Ze hadden het ergste voorspeld, een Fimbulwinter van universele ontevredenheid. Een bijltijdperk, een zwaardtijdperk, een windtijdperk, een wolftijdperk voordat de wereld wankelt. Maar de schilden werden niet gekloven, en de duisternis viel niet. Wat was er gebeurd en waarom? Duncan Chalk, een van degenen die het meeste profijt trokken van het nieuwe tijdperk, overdacht deze aangename kwestie dikwijls.

De zwaarden waren nu ploegmessen.

De honger was verdreven.

De bevolkingsgroei werd geleid.

De mens vervuilde zijn eigen milieu niet langer met iedere dagelijkse daad. De lucht was betrekkelijk zuiver. De rivieren stroomden klaar. Er waren meren van kristalblauw, parken van frisgroen. Natuurlijk, het duizendjarige rijk was nog niet gearriveerd; er bestond nog misdaad, ziekte, honger op dit moment. Maar dat was in de duistere plaatsen. Voor de meesten was het een eeuw van rust. Degenen die een crisis zochten, zochten die daarin.

De communicatie in deze wereld was ogenblikkelijk. Het transport was aanmerkelijk langzamer dan dat, maar toch nog snel. De planeten van het eigen zonnestelsel, nog onbevolkt, werden geplunderd en beroofd van hun metalen, hun mineralen, en zelfs van hun gaswolken. De dichtstbijzijnde sterren waren bereikt. De aarde kende voorspoed. De ideologieën van de armoede verdorren pijnlijk in een tijd van overvloed.

Toch is overvloed relatief. Behoeften en verlangens blijven — de materialistische drang. De diepere, duisterder honger werd niet altijd bevredigd door overvloedige cheques alleen. Een tijdperk beslist voor zichzelf de kenmerkende vormen van amusement. Chalk was een van de scheppers geweest van deze vormen.

Zijn amusementsimperium strekte zich tot halverwege het zonnestelsel uit. Het bracht hem rijkdom, macht, de bevrediging van het ego, en — in de mate waarin hij die begeerde — roem. Het bracht hem indirect tot de vervulling van zijn innerlijke behoeften, die voortkwamen uit zijn eigen fysieke en psychische constellatie en die zwaar op hem gedrukt zouden hebben als hij in een andere tijd geboren was. Nu verkeerde hij tot zijn gemak in een positie waarin hij

stappen kon nemen die hem naar de positie voerden die hij begeerde.

Hij moest veelvuldig gevoed worden. En zijn voedsel bestond maar ten dele uit vlees en groente.

Van het centrum van zijn imperium volgde Chalk de lotgevallen van zijn door het noodlot achtervolgde liefdespaar. Ze waren op 't ogenblik onderweg naar Antarctica. Hij ontving regelmatig rapporten van Aoudad en Nikolaides, de gluurders aan het liefdesbed. Maar op dit moment had Chalk zijn loopjongens niet langer nodig om hem te vertellen wat er aan de hand was. Hij had zelf contact gemaakt en trok zijn eigen soort informatie uit de twee versplinterde wezens die hij bij elkaar had gebracht. Wat hij nu uit hen kreeg was een weldadige stroom van geluk. Nutteloos, voor Chalk. Maar hij speelde het spel geduldig. Wederzijdse sympathie had hen dicht bij elkaar gebracht, maar was sympathie een geschikte ondergrond voor een onsterfelijke liefde? Chalk dacht van niet. Hij was bereid om een fortuin in te zetten om dit punt te bewijzen. Ze zouden veranderen ten opzichte van elkaar. En Chalk zou er om zo te zeggen zijn winst uithalen.

Aoudad was nu op het net. 'We komen net aan, meneer. Ze worden naar het hotel vervoerd.'

'Goed. Goed. Zorg ervoor dat 't hun aan niets ontbreekt.'

'Vanzelfsprekend.'

'Maar breng niet al teveel tijd met ze door. Ze willen alleen zijn en niet achterna gelopen worden door chaperones. Volg je me, Aoudad?'

'Ze zullen de hele pool voor zichzelf hebben.'

Chalk glimlachte. Hun reis zou een liefdesdroom worden. Het was een elegant tijdperk en degenen met de juiste sleutel konden deur na deur van genot openen. Burris en Lona zouden zich wel vermaken.

De apocalyps kwam later wel.

Eenentwintig
En zuidwaarts vluchtten we

‘Ik begrijp ’t niet,’ zei Lona. ‘Hoe kan ’t hier zomer zijn? Toen we vertrokken was ’t winter!’

‘Op ’t noordelijk halfrond, ja.’ Burris zuchtte. ‘Maar nu zitten we ten zuiden van de evenaar. Zover als maar mogelijk is. De seizoenen zijn hier andersom. Als wij zomer hebben, hebben zij winter. En nu is ’t hier zomer.’

‘Ja, maar waarom?’

‘Het heeft te maken met de manier waarop de Aarde om zijn as draait. Terwijl hij een baan om de zon beschrijft ligt een deel van de planeet in een gunstige positie om door het zonlicht verwarmd te worden, en het andere deel niet. Als ik hier een globe had zou ik ’t je kunnen laten zien.’

‘Als ’t hier zomer is, waarom ligt er dan nog zoveel ijs?’

De zachte, zeurende toon van haar vragen ergerde Burris nog meer dan de vragen zelf. Burris werd plotseling door een duizeling overvallen. Hij kreeg kramp in zijn middenrif terwijl mysterieuze organen hun secreties van woede in zijn bloed spoten.

‘Verdomme, Lona, heb je nooit op school gezeten?’ beet hij haar toe.

Ze deinsde terug van hem. ‘Schreeuw niet tegen me, Minner. Alsjeblieft, schreeuw niet tegen me.’

‘Hebben ze je nooit iets geleerd?’

‘Ik ben al vroeg van school afgegaan. Ik was geen goede leerling.’

‘En ben ik nu je leraar?’

‘Je hoeft niet,’ zei Lona zacht. Haar ogen stonden nu te helder. ‘Je hoeft helemaal niets voor me te zijn als je dat niet wilt.’

Hij ging plotseling in de verdediging. ‘Ik wilde niet tegen je schreeuwen.’

‘Maar je schreeuwde.’

‘Ik verloor mijn geduld. Al die vragen —’

‘Al die *stomme* vragen — wilde je dat eigenlijk niet zeggen?’

‘Laten we ophouden, Lona, meteen. Het spijt me dat ik tegen je uitviel. Ik heb vannacht niet goed geslapen en ik ben geprikkeld. Laten we een wandeling maken. Ik zal je de wisseling van de seizoenen proberen uit te leggen.’

‘Ik ben ook weer niet zó geïnteresseerd in de seizoenen, Minner.’

‘Vergeet de seizoenen dan. Maar laten we gaan wandelen. Laten we proberen om wat kalmer te worden.’

‘Denk je dat *ik* vannacht goed geslapen heb?’

Hij vond de tijd gekomen om te glimlachen. ‘Ik denk eigenlijk van niet, nee.’

‘Maar schreeuw ik en klaag ik soms?’

‘In feite wel. Dus laten we hier maar ophouden en een ontspannende wandeling gaan maken. Ja?’

‘Goed,’ zei ze stuurs. ‘Een zomers wandelingetje.’

‘Een zomers wandelingetje, ja.’

Ze deden lichtgewicht thermische kleding aan, kappen, wanten. De temperatuur was zacht voor dit deel van de wereld: enkele graden boven het vriespunt. Antarctica maakte een hittegolf mee. Chalks poolhotel lag slechts enkele tientallen kilometers van de Pool zelf af, ten ‘noorden’ van de Pool, zoals alle dingen trouwens, en lag in de richting van de Ross ijsplaat. Het was een geodetische koepel, stevig genoeg om de verstijvende poolnachten te kunnen doorstaan, luchtig genoeg om de sfeer van Antarctica door te laten dringen.

Een dubbele uitgangshal was hun poort naar het rijk van ijs buiten. De koepel werd omgeven door een gordel van bruine, kale aarde van drie meter breed, door de bouwers neergelegd als een isolerende zone, en daarachter begon de witte vlakte. Onmiddellijk nadat Burris en het meisje de koepel verlaten hadden, kwam er een grijnzende, steviggebouwde gids op hen afstevenen.

‘Motorsleeritje, mensen? Brengt je in een kwartiertje naar de Pool! Het kamp van Amundsen, herbouwd. Het Scott Museum. Of de andere kant op naar de gletschers. U zegt het maar en —’

‘Nee.’

‘Ik begrijp ‘t. Uw eerste ochtend hier en u wilt alleen maar een eindje lopen. En als u vindt dat u gereed bent om een langer uitstapje te maken —’

‘Alstublieft,’ zei Burris, ‘mogen we erlangs?’

De gids wierp hem een vreemde blik toe en liet ze langs.

Lona stak haar arm door die van Burris en ze liepen het ijs op. Toen hij omkeek zag Burris een gestalte uit de koepel komen die de gids terzijde nam. Aoudad. Ze voerden een ernstig gesprek.

‘Wat is ’t hier prachtig!’ riep Lona.

‘Op een steriele manier wel, ja. De laatste grens. Bijna onbetreden, op een paar musea na hier en daar.’

‘En hotels.’

‘Dit is ’t enige. Chalk heeft het monopolie.’

De zon stond hoog boven hun hoofd, helder, maar klein. Zo dicht bij de Pool leek een zomerdag nooit te eindigen; twee maanden van ononderbroken zonlicht lagen er nog voor de boeg tot de lange onderdompeling in duisternis begon. Het licht schitterde verblindend op het ijsplateau. Alles was hier vlak, een kilometerdik laken van witheid begroef bergen en valleien. Het ijs voelde stevig aan als je er

op liep. In tien minuten hadden ze het hotel ver achter zich gelaten.

'Welke kant op ligt de Zuidpool?' vroeg Lona.

'Die kant op. Recht vooruit. We gaan er nog wel een keer naar toe.'

'En achter ons?'

'De Queen Maud Bergen. Ze dalen af naar de Rossplaat. Het is een grote deken van ijs, tweehonderd meter dik en groter dan Californië. De eerste ontdekkingsreizigers sloegen daar hun kamp op. Over een paar dagen brengen we een bezoek aan Klein-Amerika.'

'Wat is 't hier vlak. De weerkaatsing van de zon is zo fel.'

Lona boog zich voorover, pakte een handvol sneeuw en gooide het vrolijk de lucht in. 'Ik zou best een paar pinguins willen zien. Minner, vraag ik teveel? Klets ik?'

'Moet ik eerlijk zijn of tactvol?' 'Kan me niet schelen. Laten we gewoon lopen.'

Ze liepen. Hij vond het gladde oppervlak van het ijs bijzonder aangenaam om op te lopen. Bij elke stap die hij deed gaf het even mee en voegde zich naar de veranderde beengewrichten. Betonnen plaveisels waren niet zo vriendelijk. Burris, die een nacht van spanning en pijn had doorgemaakt, verwelkomde de verandering.

Hij betreurde het dat hij zo tegen Lona had gesnauwd.

Maar hij had zijn geduld verloren. Ze was vreselijk onwetend, maar dat had hij van het begin af aan al geweten. Wat hij niet had geweten was hoe snel haar onwetendheid ophield charmant te zijn en irriterend begon te werken.

Om met pijn en wanhoop wakker te worden en je te moeten blootstellen aan die zeurderige stroom van puberale vragen…

Kijk naar de andere kant, zei hij tot zichzelf. Hij was midden in de nacht wakker geworden. Hij had over Manipool gedroomd en ontwaakte natuurlijk schreeuwend uit zijn slaap. Dat was wel eerder gebeurd, maar nog nooit had er een warm en zacht wezen naast hem gelegen dat hem troostte. Dat had Lona gedaan. Ze was niet boos op hem geweest dat hij haar gewekt had. Ze had hem gestreeld en hem gekalmeerd totdat de nachtmerrie weer uit de werkelijkheid was verdwenen. Hij was haar daar dankbaar voor. Ze was zo teder, zo liefdevol. En zo dom.

'Heb je Antarctica wel eens vanuit de ruimte gezien?' vroeg Lona.

'Vaak.'

'Hoe ziet het eruit?'

'Net als op de kaart. Min of meer rond, met een uitstekende duim in de richting van Zuid-Amerika. En wit. Overal wit. Je zult het zien als we naar Titan gaan.'

Ze nestelde zich in de holte van zijn arm onder 't lopen. De holte van zijn arm was verstelbaar: hij rekte hem en maakte een

comfortabele haven voor haar. Dit lichaam had zijn voordelen.

Lona zei: ‘Op een dag wil ik hier weer terugkomen en alles zien — de Pool, de musea van de ontdekkingsreizigers, de gletschers. Maar dan wil ik met mijn kinderen komen.’

Er gleed een ijspegel door zijn keel.

‘Wat voor kinderen, Lona?’

‘Twee. Een jongen en een meisje. Over een jaar of acht, dan is ’t het goede moment om ze mee te nemen.’ Zijn oogleden gingen ongecontroleerd heen en weer binnen zijn thermische hoofdbedekking. Ze knarsten als de muren van de Symplegaden. Met zachte, tot het uiterste beheerste stem zei hij: ‘Je moet weten, Lona, dat ik je geen kinderen kan geven. De doktoren hebben geconstateerd dat dat uitgesloten is. De interne organen zijn gewoon —’

‘Ja, dat weet ik. Ik bedoelde ook niet de kinderen van ons tweeën, Minner.’

Hij voelde een ijzige greep om zijn ingewanden.

Ze ging vriendelijk verder: ‘Ik bedoel de baby’s die ik nu heb. Die uit mijn lichaam zijn gehaald. Ik krijg er twee terug — heb ik je dat niet verteld?’

Burris voelde zich merkwaardig opgelucht bij de wetenschap dat ze niet van plan was om hem te verlaten voor een biologisch volledige man. Tegelijkertijd was hij verrast door de diepte van zijn opluchting. Hoe vanzelfsprekend had hij aangenomen dat de kinderen die ze noemde kinderen zouden zijn die ze van hem hoopte te krijgen! Hoe verbijsterend was de gedachte dat ze kinderen van iemand anders kon hebben!

Maar ze had al een heel legioen kinderen. Hij was dat bijna vergeten.

Hij zei: ‘Nee, dat heb je me niet verteld. Je bedoelt dat ze goedvinden dat je een paar kinderen krijgt die je zelf mag grootbrengen?’

‘Min of meer.’

‘Wat houdt dat in?’

‘Ik geloof niet dat ’t al goedgevonden is. Maar Chalk zei dat hij ’t voor elkaar zou brengen. Hij heeft ’t me beloofd, hij heeft me zijn woord gegeven. En ik geloof dat hij belangrijk genoeg is om het te kunnen. Er zijn zoveel baby’s — ze kunnen er best een paar missen voor de echte moeder als die ze wil hebben. En dat wil ik. Dat wil ik. Chalk zei dat hij de kinderen voor me zou krijgen als ik — als ik —’

Ze zweeg. Haar mond stond een moment open en sloot zich toen krampachtig.

‘Als je wat, Lona?’

‘Niets.’

‘Je wou iets gaan zeggen.’

‘Ik zei dat hij de kinderen voor me zou krijgen als ik ze wilde.’

Hij keek haar aan. ‘Dat is niet wat je wilde zeggen. Wat heb je Chalk beloofd als tegenprestatie?’ Het spectrum van schuld verspreidde zich over haar gezicht.

‘Wat verberg je voor me?’ vroeg hij dringend. Ze schudde zwijgend het hoofd. Hij pakte haar hand beet, en zij trok hem terug. Hij stond over haar heen gebogen, haar nietig makend, en zoals altijd wanneer zijn emoties zich lieten gelden in zijn nieuwe lichaam klopte en trilde het vreemd in zijn binnenste.

‘Wat beloofde je hem?’ vroeg hij.

‘Minner, je ziet er zo vreemd uit. Je hebt allemaal vlekken op je gezicht. Rood en purper op je wangen…’

‘Wat was ‘t, Lona?’

‘Niets. Niets, ’t Enige wat ik tegen hem heb gezegd… ’t enige wat ik afgesproken heb was…’

‘Wat?’

‘Dat ik aardig voor je zou zijn.’ Met een dun stemmetje. ‘Ik beloofde hem dat ik je gelukkig zou maken. En hij zou een paar baby’s geven. Was dat verkeerd, Minner?’

Hij voelde lucht ontsnappen uit het gigantische lek in zijn borst. Chalk had dit geregeld? Chalk had haar gechanteerd om lief voor hem te zijn? Chalk? *Chalk?*

‘Minner, wat is er?’

Stormen bliezen door hem heen. De planeet kantelde om zijn as, kwam omhoog, verpletterde hem, de continenten braken los en gleden in een massieve waterval bovenop hem.

‘Kijk me niet zo aan,’ bedelde ze.

‘Als Chalk je die baby’s niet beloofd had, zou je me dan ooit hebben benaderd?’ vroeg hij gespannen. ‘Zou je me ooit hebben aangeraakt, Lona?’

Haar ogen waren nu gevuld met tranen. ‘Ik zag je in de tuin van het ziekenhuis. Ik voelde zo’n medelijden met je. Ik wist niet eens wie je was. Ik dacht dat je verbrand was of zoiets. Toen ontmoette ik je. Ik hou van je, Minner. Chalk kan me niet van je laten houden. Hij zou me alleen maar goed voor je kunnen laten zijn. Maar dat is geen liefde.’

Hij voelde zich dwaas, idioot, houterig, een hoop levenloze modder. Hij stond haar aan te gapen. Ze zag er uit alsof ze voor de gek gehouden was. Toen bukte ze zich, raapte een handvol sneeuw op, maakte er een bal van en gooide die lachend in zijn gezicht. ‘Hou ermee op om zo gek te kijken,’ zei ze. ‘Pak me, Minner. Pak me!’

Ze maakte zich uit de voeten. In een oogwenk was ze onverwacht ver weg van hem. Ze bleef staan, een donkere vlek op het wit, en pakte nog meer sneeuw. Hij keek hoe ze een sneeuwbal maakte. Ze

gooide hem onhandig, vanuit haar elleboog zoals een meisje doet, maar desondanks was 't een goede worp en de sneeuwbal kwam een tiental meters van zijn voeten op de grond neer.

Hij verbrak de verlamming waarin haar gedachteloos uitgesproken woorden hem hadden doen belanden. 'Je kan me niet pakken!' riep Lona schel en hij begon te rennen, voor de eerste keer te rennen sinds hij Manipool verlaten had, met lange glijdende passen over het sneeuwtapijt. Lona rende ook, met zwaaiende armen, met haar ellebogen de ijle vrieslucht doorklievend. Burris voelde de kracht door zijn ledematen vloeien. Zijn benen, die hem zo onmogelijk hadden geleken met hun veelvoudige gewrichten, bewogen zich nu in perfecte coördinatie en deden hem soepel en snel vooruitschieten. Zijn hart klopte nauwelijks. In een opwelling schoof hij zijn hoofdbedekking naar achteren en liet de lucht van bijna nul graden langs zijn wangen stromen.

Het kostte hem slechts een paar minuten hardlopen om haar te pakken. Lona, hijgend van 't lachen en buiten adem, draaide zich om toen hij dichtbij was en wierp zich in zijn armen. Door zijn vaart kon hij niet dadelijk stoppen en vijf passen verder vielen ze neer. Ze rolden over elkaar heen, gehandschoende handen sloegen in de sneeuw, en hij schoof haar hoofdbedekking ook weg en schraapte een handvol ijs los en gooide het in haar gezicht. Het ijswater drupte naar omlaag, langs haar keel, in haar schoot, onder haar kleren, langs haar borsten, haar buik. Ze gilde van wild plezier en verontwaardiging.

'Minner! Nee, Minner! Nee!'

Hij gooide nog meer sneeuw naar haar. En zij naar hem nu. Schuddend van het lachen wrong ze het onder zijn kraag. Het was zo koud dat het scheen te branden. Samen spartelden ze in de sneeuw. Toen lag ze in zijn armen, en hij hield haar stevig vast, nagelde haar op de vloer van het levenloze continent. Het duurde een hele tijd voordat ze opstonden.

Tweeëntwintig
Van nu af aan gehate melancholie

Die nacht werd hij weer schreeuwend wakker.

Lona had het verwacht. Het grootste deel van de nacht had ze zelf wakker gelegen, naast hem in 't donker, wachtend tot de onontkoombare demonen bezit van hem namen. Hij had die avond veel zitten piekeren.

De dag was heel plezierig verlopen — op dat nare moment na in het begin. Lona wilde dat ze de bekentenis die ze had gedaan kon terugnemen: dat het eigenlijk Chalk was geweest die haar had aangezet om hem te benaderen. Ze had tenminste het meest schandelijke gedeelte achtergehouden: dat Nikolaides haar de gedachte aan de hand had gedaan om de cactus cadeau te geven, dat Nikolaides haar zelfs het briefje had gedicteerd. Ze wist nu welk effect deze kennis op Burris zou hebben. Maar 't was dom geweest om zelfs Chalks belofte te vertellen dat hij haar een paar baby's zou teruggeven. Lona zag dat nu zeer helder in. Maar het was te laat om die woorden terug te nemen.

Hij had zich van dat gespannen moment hersteld en ze hadden plezier gehad daarna. Een sneeuwbalgevecht, een tocht door de ongebaande ijswildernis. Lona was angstig geweest toen ze zich plotseling realiseerde dat het hotel niet meer te zien was. Ze zag overal om zich heen een witte vlakte. Geen bomen die schaduwen wierpen, geen beweging van de zon waarop ze zich zou kunnen oriënteren en geen kompas.

Ze hadden kilometers gelopen door een onveranderlijk landschap. 'Zullen we teruggaan?' vroeg ze en hij knikte. 'Ik ben moe. Ik ga nu liever weer terug.' Eigenlijk was ze zo moe niet, maar de gedachte dat ze hier kon verdwalen joeg haar angst aan. Ze gingen terug, of Burris zei tenminste dat ze dat deden. De nieuwe richting zag er precies hetzelfde uit als de vorige. Er was ergens een donkere plek van enkele decimeters lang net onder het sneeuwoppervlak. Een dode pinguin, zei Burris tegen haar en ze huiverde, maar toen kwam het hotel op wonderbaarlijke wijze weer in zicht. Als de wereld hier toch plat was, hoe kwam het dan dat het hotel was verdwenen? En Burris legde uit, zoals hij zoveel dingen aan haar had uitgelegd (maar nu op geduldiger toon), dat de wereld hier niet echt vlak was, maar in feite net zo bol als waar ook, zodat ze maar een paar kilometer hoefden te lopen voor de vertrouwde merktekens in het landschap uit het gezicht verdwenen. Net zoals met het hotel was gebeurd.

Maar het hotel was teruggekomen, en ze hadden een enorme

eetlust, en ze hadden een stevige lunch gehad, weggespoeld met de ene fles bier na de andere. Hier dronk niemand groene cocktails met levende dingen erin. Bier, kaas, vlees — dat was het voedsel voor dit land van eeuwige winter.

Die middag hadden ze een tocht gemaakt met de motorslee. Eerst gingen ze naar de Zuidpool.

'Het ziet er hier precies hetzelfde uit als overal,' zei Lona.

'Wat had je dan verwacht?' vroeg hij. 'Een gestreepte paal in de sneeuw?'

Hij was dus weer sarcastisch. Ze zag de spijt in zijn ogen na zijn bijtende commentaar en ze zei bij zichzelf dat hij 't niet zo had bedoeld. Het was normaal voor hem, dat was alles. Misschien had hij zelf zo'n pijn — *echte* pijn — dat hij voortdurend zo van zich af moest slaan.

Maar in feite verschilde de Pool wel van de omliggende leegheid van het poolplateau. Er stonden hier gebouwen. Een cirkelvormig gebied rondom de bodem van de wereld met een diameter van zo'n twintig meter was heilig, onbetreden. Daar dichtbij stond de herstelde of nagemaakte tent van de Noor Roald Amundsen, die twee eeuwen geleden per hondenslee naar deze plaats was gekomen. Een gestreepte vlag wapperde boven de donkere tent. Ze keken naar binnen: niets.

Vlakbij stond een klein uit balken opgetrokken gebouwtje.

'Waarom balken?' vroeg Lona. 'Er zijn toch geen bomen op Antarctica?' Ditmaal had ze een slimme vraag gesteld.

Burris lachte.

Het gebouw was gewijd aan de nagedachtenis van Robert Falcon Scott, die Amundsen naar de Pool gevolgd was en die in tegenstelling tot Amundsen op de terugweg was gestorven. Erin lagen dagboeken, slaapzakken, de spullen van een ontdekkingsreiziger. Lona las het plakkaat. Scott en zijn mannen waren niet hier gestorven, maar kilometers verder, overvallen door vermoeidheid en winterstormen toen ze zich een weg baanden naar de basis. Dit alles stond er louter voor de show. De onechtheid daarvan zat Lona dwars en ze dacht dat 't Burris ook dwars zat.

Maar het was indrukwekkend om precies op de Zuidpool te staan.

'De hele wereld ligt nu ten noorden van ons,' vertelde Burris haar. 'We hangen aan de onderkant. Alles is boven ons, van hieruit. Maar we vallen er niet af.'

Ze lachte. De wereld zag er desondanks helemaal niet ongewoon uit voor haar. Het omliggende land strekte zich naar de zijkanten uit, en niet naar boven en naar beneden. Ze probeerde zich voor te stellen hoe de wereld er uit zou zien vanuit de ruimte, een bol die in de ruimte hing en zijzelf, kleiner dan een mier, staand op de onderkant met haar voeten naar het middelpunt en haar hoofd naar de sterren.

Op de een of andere manier leek ’t haar onlogisch.

Er stond een soort koek-en-zopie bij de Pool. Ze lieten er sneeuw op liggen om ’t er onopvallend uit te laten zien. Burris en Lona dronken kommen dampend hete chocolademelk.

Ze brachten geen bezoek aan de ondergrondse wetenschappelijke basis die een paar honderd meter verderop lag. Bezoekers waren welkom; geleerden met volle baarden woonden daar het hele jaar door en bestudeerden magnetisme en het weer en dergelijke. Maar Lona ging niet zo graag weer een laboratorium binnen. Ze wisselde een blik van verstandhouding met Burris en hij knikte, en de gids nam hen weer mee op zijn motorslee.

Het was al te laat om nog naar de Ross ijsplaat te gaan. Maar ze gleden meer dan een uur van de Pool naar ’t noordwesten, naar een bergketen die nooit dichterbij kwam, en kwamen aan een geheimzinnige warme plek waar geen sneeuw lag, alleen maar kale bruine aarde, roodbevlekt door een algenkorst en rotsen die bedekt waren met een dunne laag geelgroene korstmossen. Lona vroeg toen of ze pinguins kon zien en kreeg te horen dat er in dit jaargetijde geen pinguins in het binnenland waren, behalve misschien een paar verdwaalde. ‘Het zijn watervogels,’ zei de gids. ‘Ze blijven dicht bij de kust en komen alleen maar het land op als ’t tijd is om eieren te leggen.’

‘Maar ’t is hier zomer. Ze zouden nu eigenlijk moeten nestelen.’

‘Ze maken hun nest midden in de winter. De babypinguins komen in juni of juli uit het ei. De donkerste en koudste tijd van het jaar. Als je pinguïns wilt zien moet je inschrijven op de tocht naar het Adélieland. Dan zie je pinguïns.’

Burris scheen in een goed humeur te zijn tijdens de lange sleerit terug naar ’t hotel. Hij plaagde Lona op een luchthartige manier en op een bepaald punt moest de gids de slee stoppen zodat ze naar beneden konden glijden op een glasachtige, vlakke sneeuwbank. Maar toen ze het gebouw naderden merkte Lona dat er een verandering over hem kwam. Het was als het intreden van de schemering, maar in dit jaargetijde was er geen schemering aan de Pool. Burris versomberde. Zijn gezicht werd strak en hij lachte en plaagde niet meer. Toen ze door de dubbele deuren van het hotel gingen leek hij als uit ijs gehouwen.

‘Wat is er?’ vroeg ze.

‘Wie zei dat er wat was?’

‘Heb je zin om iets te gaan drinken?’

Ze gingen naar de cocktaillounge. Het was een grote ruimte met een houten betimmering en een echte open haard om het er twintigste-eeuws te laten uitzien. Zo om en nabij de twintig mensen zaten aan de zware eiken tafels te drinken en te praten. Allemaal

paren, merkte Lona op. Dit was bijna uitsluitend een huwelijksreishotel. Jonge stellen kwamen hier om hun leven te beginnen in de ijzige Antarctische puurheid. Ze zeiden dat je uitstekend kon skiën in de bergen van Marie Birdland.

Hoofden draaiden zich naar hen om toen Burris en Lona binnenkwamen. En wendden zich even vlug weer af in een snelle reflex van weerzin. O, het spijt me. Ik wilde je niet aanstaren. Een man met een gezicht als dat van jou vindt 't waarschijnlijk niet leuk om aangestaard te worden. We keken alleen maar of onze vrienden de Jansens al naar beneden waren gekomen om een drankje te nemen.

'De demon op het huwelijksfeest,' mompelde Burris.

Lona was er niet zeker van dat ze 't goed gehoord had. Ze vroeg hem niet om 't nog eens te herhalen. Een robotserveerster nam hun bestelling aan. Zij dronk bier, hij gefiltreerde rum. Ze zaten alleen aan een tafel aan de rand van de zaal. Ineens hadden ze elkaar niets te vertellen. Overal om hen heen scheen de conversatie onnatuurlijk luid te zijn. Gepraat over toekomstige vakanties, sport, over de vele trips die het hotel te bieden had.

Niemand kwam bij hun zitten.

Burris zat stijf rechtop, met zijn schouders omhoog in een houding waarvan Lona wist dat die hem pijn moest doen. Hij dronk zijn glas snel leeg en bestelde geen nieuw. Buiten weigerde de bleke zon onder te gaan.

' 't Zou zo leuk zijn als we een romantische zonsondergang kregen,' zei Lona. 'Blauwe en gouden strepen op het ijs. Maar die krijgen we niet, hè?'

Burris glimlachte. Hij gaf geen antwoord.

Er was een voortdurende stroom van binnenkomende en weggaande mensen. De stroom liep met een grote boog om hun tafel heen. Zij waren klippen in de stroom. Er werden handen geschud, kussen uitgewisseld. Lona hoorde dat mensen zich aan elkaar voorstelden. Het was het soort gelegenheid waar het ene stel gewoon naar een ander stel toe kon gaan, vreemden, en een warm onthaal kreeg. Niemand kwam bij hun.

'Ze weten wie we zijn,' zei Lona tegen Burris. 'Ze denken dat we beroemdheden zijn, zo belangrijk dat we niet gestoord willen worden. Daarom laten ze ons met rust. Ze willen niet opdringerig lijken.'

'Goed, Lona.'

'Waarom gaan wij niet naar iemand toe? Het ijs breken, laten zien dat we niet op een afstand zijn.'

'Laten we 't niet doen. Laten we hier gewoon blijven zitten.'

Ze dacht dat ze wist wat er aan hem knaagde. Hij was ervan overtuigd dat ze deze tafel meden omdat hij lelijk was, of tenminste vreemd. Niemand wilde hem recht in zijn gezicht aankijken. En je kon

niet goed een gesprek voeren met je blik de andere kant uit. Dus bleven de anderen weg. Zat dat hem dwars? Kwam zijn verlegenheid weer terug? Ze vroeg niets. Ze dacht dat ze er wel iets aan zou kunnen doen.

Ongeveer een uur voor het diner gingen ze naar hun kamer terug. Het was één grote ruimte waaraan een valse soberheid kleefde. De muren waren van gespleten balken gemaakt die ruw en oneffen waren, maar de temperatuur werd zorgvuldig geregeld en de kamer was van alle moderne gemakken voorzien. Hij ging stil zitten. Na een tijdje stond hij op en begon naar zijn benen te kijken, waarbij hij ze naar voren en achteren zwaaide. Zijn stemming was nu zo ver gezakt dat 't haar bang maakte.

Ze zei: 'Ik ga even vijf minuten weg als je 't niet erg vindt.'

'Waar ga je heen?'

'Even kijken welke trips ze morgen hebben.'

Hij liet haar gaan. Ze liep door de gang naar de grootste conversatiezaal. Midden in de zaal stond een reusachtig scherm opgesteld waarop voor een groep gasten het zuiderlicht getoond werd. Groene, rode en purperen vlekken schoten dramatisch over een neutrale grijze achtergrond. Het leek een scène uit het einde van de wereld.

In de lobby verzamelde Lona een handvol brochures over de tochten. Vervolgens ging ze terug naar de filmzaal. Ze zag een echtpaar dat in de cocktailzaal had gezeten. De vrouw was voor in de twintig, blond, met kunstige groene strepen van haar haarlijn omhoog. Ze had een koele blik. Haar echtgenoot, als hij haar echtgenoot was, was een oudere man, tegen de veertig, die een kostbaar uitziend kostuum droeg. Een perpetuum-mobile-ring afkomstig van een van de verre werelden wriemelde aan zijn linkerhand.

Gespannen ging Lona op ze toe. Ze glimlachte.

'Dag, ik ben Lona Kelvin. Misschien hebben jullie ons in de lounge gezien.'

Nerveuze, strakke glimlachjes speelden om hun monden. Ze dachten, wist ze, *wat wil ze van ons?*

Ze noemden hun naam. Lona verstond ze niet, maar dat deed niet ter zake.

Ze zei: 'Ik dacht dat 't misschien leuk zou zijn als wij vanavond met z'n vieren gingen dineren. Ik denk dat jullie Minner zeer boeiend zullen vinden. Hij is op een heleboel planeten geweest…'

Ze keken betrapt. De blonde vrouw was bijna in paniek. Beleefde echtgenoot kwam haar snel te hulp.

'We zouden het graag doen… andere afspraken… vrienden van thuis… misschien een andere avond…'

De tafels waren niet beperkt tot vier of zelfs zes mensen. Er was

altijd plaats voor meer aangenaam gezelschap. Lona, voor 't hoofd gestoten, wist nu wat Burris al uren tevoren had gevoeld. Ze waren niet gewenst. Hij was de man met het boze oog, die een domper op hun feestvreugde zette. Met de brochures in haar handen geklemd haastte Lona zich naar de kamer terug. Burris stond bij het raam, uitkijkend over de sneeuw.

'Kom ze eens met me doorkijken, Minner.' Haar stem was te hoog, te schel.

'Zijn er interessante bij?'

'Allemaal. Ik weet echt niet welke de beste is. Kies jij maar uit.'

Ze zaten op het bed en liepen de glanzende bundel door. Er was een tocht naar Adélieland, een halve dag, om de pinguins te zien. Een hele dag naar de Ross IJsplaat, daarbij inbegrepen een bezoek aan Klein-Amerika en aan de andere kampen van de ontdekkingsreizigers aan de McMurdo Sound. Een speciale stop om de werkende vulkaan, Mount Erebus, te zien. Of een langere tocht door het Antarctische Schiereiland om de zeehonden en zeeleeuwen te zien. Een skitocht naar Marie Birdland. De tocht door het kustgebergte van Victorialand naar de Glaciale Tong van Mertz. En nog tien andere. Ze kozen de pinguintocht en toen ze daarna naar beneden gingen om te dineren, zetten ze hun naam op de lijst.

Ze zaten alleen aan tafel.

Burris zei: 'Vertel iets over je kinderen, Lona. Heb je ze ooit gezien?'

'Eigenlijk niet. Niet zo dat ik ze kon aanraken, behalve één keer. Alleen maar op de film.'

'En Chalk geeft je er echt een paar om zelf groot te brengen?'

'Hij zei dat hij dat zou doen.'

'Geloof je hem?'

'Wat kan ik anders doen?' vroeg ze. Haar hand bedekte de zijne. 'Doen je benen pijn?'

'Niet erg.'

Ze aten beiden niet veel. Na het diner werden er films vertoond: levendige driedims van een Antarctische winter.

De duisternis was de duisternis van de dood, en een wind van de dood joeg over het plateau, tilde de bovenlaag van de sneeuw op als een miljoen messen. Lona zag de pinguins op hun eieren staan om ze warm te houden. En toen zag ze verfomfaaide pinguins die voor de storm werden uitgedreven, marcherend over het land terwijl een kosmische drum in de hemel dreunde en onzichtbare hellehonden op zachte kussentjes van piek tot piek sprongen. De film eindigde met een zonsopgang; het ijs bloedrood gevlekt in de dageraad van een zes maanden durende nacht; de bevroren oceaan barstte open, reusachtige vloedgolven die beukten en versplinterden. De meeste hotelgasten

gingen van de projectiezaal naar de lounge. Lona en Burris gingen naar bed. Ze vrijden niet met elkaar. Lona voelde dat de storm zich samenbalde in hem en ze wist dat hij zou losbarsten voordat de ochtend aanbrak.

Ze lagen gebed in de duisternis; het raam moest verduisterd worden om de onvermoeibare zon buiten te sluiten. Lona lag op haar rug naast hem, zacht ademend, met haar zij tegen hem aan. Op de een of andere manier doezelde ze weg en een onrustige en lichte slaap kwam over haar. Haar eigen spookbeelden bezochten haar na een tijdje. Ze werd wakker, badend in haar zweet, en merkte dat ze naakt in een vreemde kamer naast een vreemde man lag. Haar hart bonsde. Ze drukte haar handen op haar borsten en herinnerde zich waar ze was.

Burris woelde en kreunde.

Windvlagen rukten aan het gebouw. Dit was zomer, hield Lona zich voor. De kilte sijpelde in haar botten. Ze hoorde ergens van ver lachen. Maar ze week niet van zijn zijde en ze probeerde ook niet meer te slapen.

Haar aan het donker gewende ogen keken naar zijn gezicht. Zijn mond was expressief op zijn scharnierachtige wijze; hij gleed open, sloot zich, gleed weer open. Zijn ogen deden hetzelfde, maar zelfs wanneer zijn oogleden zijn ogen niet bedekten zag hij niets. Hij is weer op Manipool, besefte Lona. Ze zijn net geland, hij en… en die met die Italiaanse namen. En straks komen de Dingen hem halen.

Lona trachtte zich een beeld te vormen van Manipool. De gevlekte en roodachtige aarde, de verwrongen stekelige planten. Hoe zagen de steden eruit? Dat had Burris haar nooit verteld. Alles wat ze wist was dat ’t een droge wereld was, een oude wereld, een wereld waar de chirurgen heel knap waren.

En nu schreeuwde Burris.

Het geluid begon diep in zijn keel, een gorgelende, onsamenhangende kreet, en werd hoger van toon en harder naarmate het langer duurde. Lona draaide zich om en klemde hem tegen zich aan. Was zijn huid nat van ’t zweet? Nee; onmogelijk; dat moest haar eigen huid zijn. Hij sloeg en trapte en de deken belandde op de vloer. Ze voelde zijn spieren kronkelen en samentrekken onder zijn gladde huid. Hij kan me met één snelle klap in tweeën slaan, dacht ze.

‘Het is in orde, Minner. Ik ben hier. Ik ben hier. Het is in orde!’

‘De messen… Prolisse… goeie God, de messen!’

‘*Minner!*’

Ze liet hem niet los. Zijn linkerarm bungelde er nu slap bij, zo te zien aan de elleboog op de verkeerde manier gebogen. Hij kalmeerde. Zijn hortende adem was zo luid als hoefslagen. Lona bewoog haar hand over hem heen naar de schakelaar en deed het licht aan.

Zijn gezicht was weer gevlekt en gespikkeld. Hij knipperde drie of viermaal op die afschuwelijke zijwaartse manier van hem en bracht zijn hand naar zijn lippen. Ze liet hem los en leunde achterover, een beetje bevend. De explosie van vannacht was heviger geweest dan die van de vorige nacht.

'Een beetje water?' vroeg ze.

Hij knikte. Hij klemde de matras zo hard vast dat ze dacht dat hij hem stuk zou trekken.

Hij dronk. Zij zei: 'Was 't zo erg vannacht? Deden ze je pijn?'

'Ik droomde dat ik ze zag opereren. Eerst Prolisse, en die stierf. Toen sneden ze Malcondotto aan stukken. Hij stierf. En toen…'

'Jouw beurt?'

'Nee,' zei hij verbaasd. 'Nee, ze legden Elise op de tafel. Ze sneden haar open, precies tussen haar… borsten. En tilden een deel van haar borst omhoog, en ik zag de ribben en haar hart. En ze gingen daarin.'

'Arme Minner.' Ze moest hem onderbreken voordat hij al die vuiligheid over haar uitstortte. Waarom had hij van Elise gedroomd? Was 't een goed teken dat hij moest toekijken terwijl zij verminkt werd? Of zou 't beter zijn geweest, dacht ze, als hij over mij had gedroomd… dat ik in iets zoals hij veranderd werd?

Ze pakte zijn hand en liet hem rusten op de warmte van haar lichaam. Er was slechts één methode waaraan ze kon denken om zijn pijn te stillen, en die gebruikte ze goed. Hij reageerde, omhoogkomend, haar bedekkend. Ze bewogen zich ijverig en harmonieus.

Daarna leek hij in slaap te vallen. Lona, nerveus, kroop bij hem vandaan en wachtte totdat een lichte sluimering haar voor de tweede maal omhulde. Hij werd verstoord door bittere dromen. Het scheen dat een teruggekeerde ruimteman een afschuwelijk dier mee had teruggebracht, een soort plompe vampier, die op haar lichaam werd gezet en haar leegzoog… haar uitputte. Het was een nare droom, maar niet naar genoeg om haar te wekken en na een tijdje viel ze in een diepere slaap.

Toen ze ontwaakte, zaten er donkere kringen onder haar ogen en haar gezicht zag er bedrukt en hol uit. Burris vertoonde geen gevolgen van zijn gebroken nacht; zijn huid kon niet zo zichtbaar reageren op katabolische effecten van korte duur. Hij leek bijna vrolijk te zijn toen hij zich klaarmaakte voor de nieuwe dag.

'Verheug je je op de pinguins?' vroeg hij haar.

Had hij zijn duistere depressie van de vorige avond vergeten, en zijn angstschreeuw in de nacht? Of probeerde hij die net uit zijn gedachten te bannen?

Hoe menselijk is hij eigenlijk, vroeg Lona zich af?

'Ja,' zei ze koel. 'Het wordt vast een fijne dag, Minner. Ik kan

gewoon niet wachten tot ik ze zie.’

Drieëntwintig
De muziek van de sferen

‘Ze beginnen elkaar al te haten,’ zei Chalk met voldoening.

Hij was alleen, maar dat was voor hem geen reden om zijn gedachten niet hardop uit te spreken. Hij praatte vaak tegen zichzelf. Een arts had hem eens verteld dat hardop praten, zelfs als je alleen was, neuropsychisch een gunstig effect had.

Hij dreef in een bad van aromatische zouten. De kuip was drie meter diep, zes meter lang, zo’n vier meter breed: overvloedig ruim, zelfs voor de massa van Duncan Chalk. De marmeren zijkanten van de kuip werden geflankeerd door albasten randen en omgeven door tegels van glanzend bruinrood porselein, en de hele badkamer was overkapt met een dikke, doorzichtige koepel die Chalk een vrij uitzicht gaf op de hemel. Voor iemand die buiten stond was Chalk niet te zien; een ingenieuze optisch ingenieur had daarvoor gezorgd. Van buitenaf vertoonde de koepel een melkwit oppervlak met daar doorheen spiralen van lichtroze.

Chalk dreef lui in zijn bad, verlost van de zwaartekracht en denkend aan zijn gekwelde *amanti*. De avond was gevallen, maar er waren geen sterren, slechts een roodachtige damp van niet zichtbare wolken. Het sneeuwde weer eens. De vlokken vormden gecompliceerde arabesken terwijl ze neerspiraalden naar het oppervlak van de koepel.

‘Hij vindt haar vervelend,’ zei Chalk. ‘Zij is bang voor hem. Ze mist intensiteit, naar zijn smaak. Wat haar betreft is zijn voltage te hoog. Maar ze reizen samen. Ze eten samen. Ze slapen samen. En spoedig zullen ze elkaar in de haren zitten.’

De banden waren erg goed. Aoudad, Nikolaides, ze liepen allebei heimelijk achter ze aan en verzamelden vrolijke beelden van het paar om die naar een wachtend publiek over te seinen. Dat sneeuwbalgevecht: een meesterwerk. En die tocht met de motorslee. Minner en Lona aan de Zuidpool. Het publiek vrat het.

Op zijn eigen manier vrat ook Chalk het.

Hij sloot zijn ogen en verduisterde zijn koepel en dreef op zijn gemak rond in de warme geurige kuip. Versplinterde, fragmentarische gevoelens van onrust kwamen in hem op.

…gewrichten te hebben die zich niet gedragen zoals menselijke gewrichten…

…zich veracht te voelen, door de mensheid verworpen…

…kinderloos moederschap…

…felle pijnscheuten, fel als de lichtgevende zwammen die hun

gele gloed op de muren van zijn kantoor werpen…

…de smart van het lichaam en de smart van de ziel…

…alleen!

…onrein!

Chalk hijgde alsof er zwakstroom op zijn lichaam stond. Een vinger richtte zich in een vreemde hoek ten opzichte van zijn hand op en bleef even zo staan. Een hond met kwijlende kaken sprong door zijn voorhoofd. Onder de vleeskwabben op zijn borst spanden en ontspanden de dikke spierbundels zich met ritmische bewegingen.

…bezoek van demonen in hun slaap…

…een woud van starende ogen, gluiperig en glinsterend…

…een wereld van droogte… doorns… doorns…

…het krassen en ritselen van vreemde beesten in de muren… verdorring van de ziel… alle poëzie tot stof, alle lust tot roest…

…stenen ogen naar het universum opgeheven… en het universum kijkt terug…

In extase sloeg Chalk op het water zodat het opspatte. Met zijn vlakke hand geselde hij het oppervlak.

Genot verzwolg en verslond hem.

En dit, zei hij enkele minuten later vergenoegd tot zichzelf, was nog maar het begin.

Vierentwintig
In de hemel zoals op aarde

Op een dag van laaiend zonlicht vertrokken ze naar Luna Tivoli, waarmee ze het volgende stadium ingingen van hun reis langs Chalks nesten van plezier. De dag was helder, maar het was nog steeds winter; ze ontvluchtten de echte winter van het noorden en de winterse zomer van het zuiden voor de seizoenloze winter van de ruimte. Op de lanceerbasis kregen ze de volledige beroemdhedenbehandeling: joumaalflitsen in de vertrekhal, toen het stompneuzige voertuigje dat hen snel over het veld vervoerde terwijl het volk verbaasd toekeek, de notabelen vaag toejuichend, wie dat dan ook mochten wezen.

Burris haatte het. Iedere toevallige blik naar hem scheen een nieuwe kerf in zijn ziel te zijn.

'Waarom ben je er dan aan begonnen?' wilde Lona weten. 'Als je niet wilt dat de mensen je op die manier zien, waarom liet je Chalk jou dan op reis sturen?'

'Als boete. Als een vrijwillig gekozen boetedoening voor mijn terugtrekken uit de wereld. Ter wille van de discipline.'

De reeks abstracties vermocht haar niet te overtuigen. Misschien betekenden ze helemaal niets voor haar.

'Maar had je dan geen *reden*?'

'Dat waren mijn redenen.'

'Alleen maar woorden.'

'Spot nooit met woorden, Lona.'

Haar neusvleugels trilden even. 'Je houdt me weer voor de gek!'

'Het spijt me.' Gemeend. Het was zo gemakkelijk om haar te bespotten.

Ze zei: 'Ik weet wat 't is om aangestaard te worden. Het maakt me schuw. Maar ik moet 't wel doen als ik een paar baby's van Chalk wil krijgen.'

'Hij heeft mij ook iets beloofd.'

'Zie je wel! Ik wist dat je 't toe zou geven!'

'Een lichaamstransplantatie,' biechtte Burris op. 'Hij brengt me over in een gezond en normaal menselijk lichaam. Alles wat ik daarvoor hoef te doen is een paar maanden door de camera's achtervolgd te worden.'

'Kunnen ze zoiets werkelijk?'

'Lona, als ze honderd baby's kunnen maken van een meisje dat nog nooit door een man is aangeraakt, kunnen ze alles.'

'Maar… van lichaam verwisselen…'

Lusteloos zei hij: ‘Ze hebben de techniek nog niet geperfectioneerd. Dat kan nog een paar jaar duren. Ik zal moeten wachten.’

‘O, Minner, wat zou dat geweldig zijn! om je in een echt lichaam over te brengen!’

‘Dit is mijn echte lichaam.’

‘Een *ander* lichaam. Dat is niet zo verschillend. Dat doet je niet zo’n pijn. Als ze ’t maar konden!’

‘Als ze ’t maar konden, ja.’

Zij was meer opgewonden dan hij. Hij had weken met het idee geleefd, lang genoeg om eraan te twijfelen of ’t ooit mogelijk zou zijn. En nu had hij ’t voor haar heen en weer gezwaaid, een glanzend nieuw stuk speelgoed. Maar wat kon ’t haar schelen? Ze waren niet getrouwd. Ze zou van Chalk haar baby’s krijgen als beloning voor deze klucht en zou daarna weer in de anonimiteit verzinken, naar haar smaak bevredigd, blij die irriterende, pesterige en sarcastische metgezel kwijt te zijn. Hij zou ook zijn eigen weg gaan, misschien gedoemd om altijd in zijn groteske behuizing te blijven, misschien overgebracht in een glad standaardmodel lichaam.

Het voertuig gleed een talud op en ze waren in het ruimteschip. Het dak van het voertuig sprong open. Bart Aoudad stond naar ze te kijken.

‘Hoe gaat het met de parkietjes?’

Een in stilte verlopend uitstappen, geen glimlach. Aoudad, verward, fladderde om hen heen. ‘Iedereen vrolijk, ontspannen? Geen last van ruimteziekte, hè, Minner? Jij niet! Ha-ha-ha!’

‘Ha,’ zei Burris.

Ook Nikolaides was er, met documenten, boekjes, vrijkaartjes. Dante had alleen maar Vergilius nodig gehad om hem door de afdelingen van de hel te begeleiden, maar ik krijg er twee. We leven in inflatoire tijden. Burris gaf Lona een arm en ze liepen naar het binnenste van het ruimteschip. Haar vingers voelden stijf aan tegen zijn huid. Ze was zenuwachtig van de ruimtereis die haar stond te wachten, dacht Burris, of de ononderbroken spanning woog te zwaar op haar.

Het was een korte tocht: acht uur met lage, maar steeds toenemende versnelling om de 240.000 mijl te overbruggen. Ditzelfde schip had die afstand eens afgelegd met twee keer stoppen, eerst op een pleziersatelliet die op een afstand van 50.000 mijl een baan rond de aarde beschreef. Maar tien jaar geleden was de pleziersatelliet uit elkaar gesprongen, een van de zeldzame misrekeningen van een zo veilig tijdperk. Duizenden verloren het leven; de wrakstukken regenden nog een maand later op de aarde neer; kale ringen van de versplinterde globe draaiden als botten van een reus nog bijna drie

jaar om de aarde voordat de bergingsoperatie was voltooid.

Iemand waarvan Burris had gehouden was aan boord van het Wiel toen het verging. Ze was daar echter met iemand anders, genietend van de speeltafels, de zinnelijke shows, de haute cuisine, de sfeer van morgen-komt-nooit. Morgen was onverwacht gekomen.

Toen ze met hem brak had hij gedacht dat hem de rest van zijn leven nooit iets ergers kon overkomen. De romantische fantasie van een jonge man, want kort daarna was ze dood, en dat was veel erger voor hem dan toen ze hem weigerde. Nu ze dood was, was alle hoop om haar ooit nog eens te krijgen vervlogen en een tijdlang was ook hij dood, hoewel hij nog steeds rondliep. En daarna, heel merkwaardig, ebde de pijn weg totdat hij helemaal verdwenen was. Was het 't ergste dat je kon overkomen, een meisje kwijt raken aan een rivaal en haar dan in een katastrofe verliezen? Nauwelijks, nauwelijks. Tien jaar later had Burris zichzelf verloren. Nu dacht hij dat hij wist wat werkelijk erg was.

'Dames en heren, welkom aan boord van de *Aristarchus IV*. Uit naam van Kapitein Villeparisis wens ik u een plezierige reis. We moeten u verzoeken om op uw banken te blijven liggen totdat de periode van maximale versnelling voorbij is. Wanneer we buiten de aantrekkingskracht van de aarde zijn staat 't u vrij om uw benen te strekken en van het uitzicht te genieten.'

Het ruimteschip bevatte vierhonderd passagiers, vracht en post. Er waren twintig privécabines en één daarvan werd ingenomen door Burris en Lona. De anderen zaten naast elkaar bijeen en verdrongen zich om een glimp op te vangen uit de dichtstbijzijnde patrijspoort.

'Daar gaan we,' zei Burris zacht.

Hij voelde de jets de aarde ranselen en slaan, voelde de raketten aanslaan, voelde hoe het schip zich moeiteloos verhief. Een driedubbel gravitronschild beschermde de passagiers tegen de ergste effecten van de start, maar het was onmogelijk om de zwaartekracht geheel uit te bannen in zo'n groot schip, zoals Chalk kon doen in zijn kleine pleziertoestel.

De kleiner wordende aarde bungelde als een groene pruim net buiten de patrijspoort. Burris realiseerde zich dat Lona er niet naar keek, maar hem nauwlettend gadesloeg.

'Hoe voel je je?' vroeg ze.

'Best, best.'

'Je ziet er niet ontspannen uit.'

'Dat komt door de druk van de zwaartekracht. Denk je dat ik zenuwachtig ben omdat ik de ruimte in ga?'

Een schouderophalen. 'Het is de eerste keer sinds — sinds Manipool, hè?'

'Ik ben nog een keer meegeweest in dat schip van Chalk, weet je

nog?'

'Dat was iets anders. Dat was subatmosferisch.'

'Denk je dat ik verstijf van angst alleen omdat ik een ruimtereis maak?' vroeg hij. 'Veronderstel je dat ik denk dat dit een nonstop expres is naar Manipool?'

'Je verdraait m'n woorden.'

'Doe ik dat? Ik zei dat ik me best voelde. En jij begon een grote ingewikkelde fantasie op te bouwen dat ik me rot voelde. Jij —'

'Hou op, Minner.'

Haar ogen stonden kil. Haar woorden waren scherp geaccentueerd, bijtend. Hij drukte zijn schouders weer op de krib en trachtte de tentakels van zijn hand weer in bedwang te krijgen. Ze had het voor elkaar: hij was ontspannen, maar zij had hem gespannen gemaakt. Waarom moest ze hem op die manier bemoederen? Hij was niet kreupel. Hij hoefde niet gekalmeerd te worden bij een lancering. Hij werd al jaren voor ze geboren werd gelanceerd. Wat joeg hem dan nu zo'n angst aan? Hoe konden haar woorden zijn zelfvertrouwen zo gemakkelijk ondermijnen?

Ze stopten de woordenwisseling alsof ze een bandje doorsneden, maar de scherpe hoekjes bleven. Hij zei zo vriendelijk als hij kon: 'Laat je 't uitzicht niet ontgaan, Lona. Je hebt de aarde nog nooit van zo hoog gezien, is 't niet?'

De planeet was nu al ver van hen verwijderd. Je kon hem helemaal zien. Het westelijk halfrond was naar hen toegekeerd en lag onder een laaiende zon. Van Antarctica, waar ze nog maar een paar uur geleden geweest waren, was alleen de lange uitstekende vinger van het schiereiland te zien, gericht op Kaap Hoorn.

In een poging om niet belerend te klinken liet Burris haar zien hoe het zonlicht de planeet overdwars bescheen, in dit jaargetijde het zuiden verwarmde en het noorden nauwelijks verlichtte. Hij vertelde haar over de elliptische baan rond de zon, over de rotatie en de omwenteling van de planeet, over de wisseling van de seizoenen. Lona luisterde enstig, knikte vaak, maakte beleefde geluiden van instemming wanneer hij pauzeerde om die af te wachten. Hij vermoedde dat zij 't nog steeds niet begreep. Maar op dat punt was hij bereid genoegen te nemen met de schaduw van begrip als hij het werkelijke begrip niet kreeg, en ze gaf hem die schaduw.

Ze verlieten hun cabine en liepen het ruimteschip rond. Ze zagen de aarde vanuit verschillende hoeken. Ze kochten iets te drinken. Ze kregen te eten. Aoudad glimlachte tegen hen uit zijn zitplaats in de toeristenklasse. Er werd behoorlijk veel naar ze gestaard.

Weer terug in de cabine doezelden ze weg.

Ze sliepen tijdens het mystieke moment van de overgang, toen ze uiteindelijk van de greep van de aarde in die van de maan raakten.

Burris werd met een schok wakker en staarde naar het slapende meisje en knipperde tegen de duisternis. Het scheen hem alsof hij de verkoolde gordels van het versplinterde Wiel daarbuiten zag zweven. Nee, nee; onmogelijk. Maar hij had ze wel eens gezien, tijdens een reis tien jaar geleden. Er werd gezegd dat enkele lijken die van het Wiel waren geslingerd toen het uit elkaar sprong nog steeds in de ruimte zweefden, zich in brede parabolen rond de zon bewogen. Naar Burris wist had niemand ooit zo'n zwervend lichaam echt gezien; de meeste lijken, misschien wel allemaal, waren door de fakkelschepen fatsoenlijk geborgen en afgevoerd, en de overige, was hij geneigd te geloven, hadden nu wel hun weg naar de zon afgelegd voor de mooiste aller begrafenissen. Het was een oude persoonlijke angst van hem om haar verbrijzelde gezicht langs te zien zweven als hij door dit gebied kwam.

Het ruimteschip helde over en draaide zich kalm om en de geliefde witte, pokdalige trekken van de maan kwamen in zicht.

Burris raakte Lona's arm aan. Ze bewoog zich, knipperde, keek naar hem, en toen naar buiten. Hij bleef naar haar kijken en zag hoe een toenemende verbazing bezit van haar nam, terwijl ze toch met haar rug naar hem toezat.

Een half dozijn glanzende koepels werd nu zichtbaar op het maanoppervlak.

'Tivoli!' schreeuwde ze.

Burris twijfelde eraan dat het amusementspark zich echt in een van die koepels bevond. De maan was overdekt met koepelgebouwen die in de afgelopen tientallen jaren waren gebouwd om oorlogszuchtige, commerciële of wetenschappelijke redenen, en geen daarvan beantwoordde aan zijn beeld van Tivoli. Hij verbeterde haar echter niet. Hij was 't aan 't leren.

Het lijntoestel spiraalde met afnemende snelheid naar zijn landingsplaats.

Dit was een tijdperk van koepels en vele daarvan waren het werk van Duncan Chalk. Op aarde waren het meestal hangende geodetische koepels, maar niet altijd; hier, bij een geringere zwaartekracht waren ze gewoonlijk eenvoudiger van vorm, minder strakstaande koepels uit één stuk. Chalk's imperium van plezier werd begrensd en beperkt door koepels, te beginnen met die boven zijn privébadkuip, en vervolgens de koepel van de Melkwegzaal, het Antarcticahotel, de Tivoli-koepel, en verder, verder tot de sterren.

De landing verliep soepel.

'Laten we ons hier amuseren, Minner! Ik heb er altijd van gedroomd om nog eens hier te komen!'

'We vermaken ons wel,' beloofde hij.

Haar ogen glinsterden. Een kind — niet meer dan dat — was ze.

Onschuldig, enthousiast, simpel — hij stipte haar kwaliteiten aan. Maar ze was warm. Ze liefkoosde en voedde en bemoederde hem, te veel. Hij wist dat hij haar onderschatte. Haar leven had zo weinig plezier gekend dat ze nog niet blasé geworden was van kleine pleziertjes. Ze kon open en met haar gehele inzet reageren op de parken van Chalk. Ze was jong. Maar niet leeg, trachtte Burris zich te overtuigen. Ze had geleden, Ze droeg littekens, evenals hij.

De trap was uit. Ze rende het schip uit en de wachtkoepel binnen, en hij volgde haar en hij had even moeite om zijn benen te coördineren.

Vijfentwintig
Tranen van de maan

Lona keek ademloos toe hoe het kanon achteruitging en het vuurwerk omhooggleed, door de schacht, door de opening in de koepel en naar buiten de inktzwarte duisternis in.

Ze hield haar adem in.

De patroon explodeerde.

Kleuren bevlekten de nacht.

Er was geen lucht daarbuiten, niets om de kruitdeeltjes te steunen terwijl ze naar beneden zweefden. Ze zweefden zelfs niet, maar bleven min of meer waar ze waren. Het waren schitterende figuren. Ze lieten nu dieren zien. De vreemde vormen van buitenaardse wezens. Naast haar keek Burris even intens als alle anderen omhoog.

'Heb je zulke dingen ooit eerder gezien?' vroeg ze.

Het was een wezen met touwachtige haren, een eindeloos lange nek, afgeplatte peddels als poten. De een of andere moerassige wereld had hem voortgebracht.

'Nooit.'

Een tweede patroon schoot de lucht in. Maar dit was alleen maar een spons die de peddelpotige uitwiste en het hemelse bord leegmaakte voor het volgende beeld.

Nog een schot.

Nog een.

Nog een.

'Het is heel anders dan vuurwerk op aarde,' zei ze. 'Geen knal. Geen explosie. En alles bijft gewoon hangen. Als ze 't niet uitveegden, Minner, hoelang zou 't daar dan blijven?'

'Een paar minuten. Er is hier ook zwaartekracht. De deeltjes zouden naar omlaag getrokken worden. En uit elkaar geslagen worden door kosmisch afval. Allerlei rommel komt uit de ruimte vallen.'

Hij stond altijd klaar voor een vraag, had altijd een antwoord. In 't begin had die eigenschap haar ontzag ingeboezemd. Nu was het irritant. Ze wou dat ze hem kon vastzetten. Ze bleef 't proberen. Haar vragen, wist ze, vond hij precies even vervelend als zij zijn antwoorden.

Een fijn stel zijn we. Nog niet eens op huwelijksreis en dan al kleine vallen voor elkaar zetten!

Ze keken een half uur naar het geluidloze vuurwerk. Toen werd ze onrustig en ze verwijderden zich.

'Waar naartoe?' vroeg hij.

'Laten we gewoon een beetje lopen.'

Hij was gespannen en zenuwachtig. Ze voelde ‘t, voelde dat hij haar naar de keel zou springen als ze een blunder maakte. Hoezeer moest hij ’t haten om hier in dat stompzinnige amusementspark rond te lopen! Ze zaten hem behoorlijk aan te gapen. Haar ook, maar ze was interessant door wat er met haar gedaan was, niet door hoe ze eruitzag, en hun ogen bleven niet lang op haar gericht.

Ze gingen verder, door de ene corridor van kraampjes naar de andere.

Het was een kermis van het traditionele soort, volgens een patroon dat al eeuwen geleden was vastgelegd. De techniek was veranderd, maar het wezen niet. Hier waren behendigheidsspelletjes en de kermispoppen, goedkope restaurants die rommel verkochten; zweefmolens die elke derwish zouden passen; laag bij de grondse griezeltenten; dancings; goktenten; verduisterde theaters (Toegang alleen voor volwassenen!) waarin de afgezaagde mysteriën van het vlees werden vertoond; het vlooientheater en de sprekende hond; vuurwerk, hoe anders ook; schetterende muziek; helverlichte palen. Kilometers zwoel plezier, opgemaakt in de modernste trucage. Het meest kenmerkend verschil tussen Chalk’s Luna Tivoli en duizend kermissen van het verleden was de ligging, in de brede boezem van de Copernicuskrater, uitkijkend op de oostelijke boog van de ringmuur. Je ademde hier zuivere lucht in, maar je danste bij een zeer geringe zwaartekracht. Dit was Luna.

‘Draaikolk?’ vroeg een gladde stem. ‘De draaikolk, meneer, juffrouw?’

Lona ging glimlachend naar voren. Burris smeet wat munten neer en ze werden toegelaten. Een dozijn aluminium schelpen gaapten als de overblijfselen van reusachtige mosselen, drijvend op een meer van kwikzilver. Een steviggebouwde man met ontblote borst en een koperkleurige huid zei: ‘Schelp voor twee? Deze kant op, deze kant op!’

Burris hielp haar in een van de schelpen. Hij ging naast haar zitten. De bovenkant sloot zich. Binnenin was het donker, warm, benauwend. Er was net genoeg ruimte voor hun tweeën.

‘Prettige schootfantasieën,’ zei hij.

Ze pakte zijn hand en hield die stijf vast. Door het meer van kwikzilver kwam een vonk aandrijfkracht. Weg gingen ze, scherend over het onbekende. Door welke inktzwarte tunnels, door welke verborgen grotten? De schelp schommelde in een maalstroom. Lona gilde, weer, weer.

‘Ben je bang?’ vroeg hij.

‘Ik weet ’t niet. Het gaat zo snel!’

‘Er kan niets gebeuren.’

Het was alsof je dreef, alsof je vloog. Praktisch geen

zwaartekracht en geen wrijving om hun snelle vaart te belemmeren terwijl ze voortgleden over de paden en lanen van de rit. Verborgen klepjes gingen open en geuren verspreidden zich.

'Wat ruik jij?' vroeg ze hem.

'De woestijn. De geur van de hitte. En jij?'

'Bossen op een regenachtige dag. Rottende bladeren, Minner. Hoe kan dat?'

Misschien nemen zijn zintuigen de dingen niet waar zoals de mijne, zoals die van de mensen. Hoe kan hij de woestijn ruiken? Die volle zware geur van verrotting en vochtigheid! Ze kon rode paddenstoelen de grond uit zien schieten. Kleine wezens met vele poten kropen rond. Een glimmende worm. En hij: de woestijn?

De schelp leek te kantelen, plat op zijn dragende medium te belanden en zich dan weer op te richten. De geur was veranderd toen Lona er weer op ging letten. 'Nu is het de Arcade 's avonds,' zei ze. 'Popcorn… zweet… gelach. Hoe ruikt gelach, Minner? Waar ruikt 't volgens jou naar?'

'De brandstofkamer van een schip als de kern verwisseld wordt. Er brandde iets een paar uur geleden. Bradend vet. 't Is alsof er een spijker in je neusgaten wordt geslagen.'

'Hoe kan 't dat we niet dezelfde dingen ruiken?'

'Psychovariatie van de reukzin. We ruiken de dingen die onze geest ons voorschotelt. Ze geven ons niet een bepaalde geur, maar meer de grondstof. Wij werken ze uit.'

'Ik begrijp 't niet, Minner.'

Hij zweeg. Er kwamen nog meer geuren: ziekenhuisgeur, maanlichtgeur, staalgeur, sneeuwgeur. Ze vroeg hem niet naar zijn reacties op die gegeneraliseerde stimulansen. De ene keer hijgde hij, de andere keer rilde hij en begroef zijn vingers in haar dij.

Het spervuur van geuren stopte.

Nog steeds gleed de gladde schelp verder, minuut na minuut. Nu kwamen er geluiden: kleine tinkelende geluiden, grote orgelpijpdreunen, hamerslagen, een ritmisch schrapen van schril op schril. Er ontging hen hierbij niets van wat er bedoeld werd. Het binnenste van de schelp werd koud, en dan weer warm; de vochtigheid varieerde in een complexe cyclus. Nu eens zigde de schelp en dan zagde hij weer. Hij draaide duizelingwekkend, een laatste stuiptrekking, en plotseling waren ze weer veilig in de haven. Zijn hand verzwolg de hare toen hij haar omhoogtrok.

'Leuk?' vroeg hij zonder te glimlachen.

'Ik weet 't niet. In elk geval ongewoon.'

Hij kocht een suikerspin voor haar. Ze passeerden een kraam waar je kleine glazen bolletjes op gouden doelen op een bewegend scherm moest gooien. Raak de roos drie- of viermaal en je wint een

prijs. Mannen met aardse spieren worstelden met de zwaartekracht en misten, terwijl pruilende meisjes toekeken. Lona wees naar de prijzen: verfijnde, vreemde ontwerpen, abstracte rimpelige vormen uitgevoerd in donzig aanvoelende stof. 'Win er een voor me, Minner,' bedelde ze.

Hij stopte en keek hoe slecht de mannen wierpen. De meesten gooiden veel te hoog; sommigen, die het gemis aan zwaartekracht wilden compenseren, gooiden heel zacht en zagen hun knikkers vlak voor het doel langzaam naar beneden vallen. De menigte om de kraam heen stond dicht op elkaar toen hij zich ertussen wrong, maar de toeschouwers maakten plaats voor hem en schuifelden ongemakkelijk opzij. Lona merkte het en hoopte dat hij 't niet deed.

Burris legde geld neer en raapte zijn knikkers op. Zijn eerste worp miste het doel op zes centimeter.

'Goed geprobeerd, jongen! Geef hem de ruimte! Hier is iemand die het in zijn vingers heeft!' De man achter de toonbank van de kraam keek ongelovig naar Burris' gezicht. Lona werd rood. Waarom moeten ze hem zo aangapen? Ziet hij er dan zo vreemd uit?

Hij gooide weer. *Pang*. Toen: *pang*. *Pang*.

'Drie achter elkaar! Geef het mevrouwtje haar prijs!'

Lona klemde iets warms, bontachtigs, iets bijna levends tegen zich aan. Ze verwijderden zich van de tent, ontkomend aan een geroezemoes van stemmen. Burris zei: 'Sommige aspecten van dit weerzinwekkende lichaam moet je toch respecteren, Lona.'

Een tijdje later zette ze de prijs op de grond, en toen ze hem weer wou oprapen, was hij verdwenen. Hij bood aan om er nog een voor haar te winnen, maar ze zei hem dat dat niet nodig was.

Ze gingen niet binnen bij de vleesshows.

Toen ze bij het huis van de gedrochten kwamen, aarzelde Lona, die naar binnen wou gaan, maar het niet zo goed durfde voor te stellen. Die aarzeling was fataal. Drie van drank stinkende gezichten doken op, keken naar Burris, begonnen te bulderen van het lachen.

'Hé, daar staat er een die ontsnapt is!'

Lona herkende de vurige vlekken van woede op zijn wangen. Ze troonde hem haastig mee, maar de wond was al geslagen. Hoeveel weken eigenhandig herstel teniet gedaan in een enkel moment?

De avond draaide om dat punt. Tot dan toe was hij verdraagzaam geweest, vaag geamuseerd, slechts een ietsje verveeld. Nu werd hij vijandig. Ze zag zijn oogluiken zich tot het uiterste opensperren en de koude blik van de bloot-gekomen ogen zou als een bijtend zuur in dit speelland hebben gevreten als dat had gekund. Hij liep stram. Ieder volgend moment vervulde hem met grote tegenzin.

'Ik ben moe, Lona. Ik wil naar onze kamer.'

'Nog eventjes.'

'We kunnen morgenavond toch weer gaan.'

‘Maar het is nog zo vroeg, Minner!’

Zijn lippen bewogen zich vreemd. ‘Blijf hier dan alleen.’

‘Nee! ik ben bang! Ik bedoel — wat is er nou aan zonder jou?’

‘Ik vind er niets aan.’

‘Daarnet leek het alsof je…’

‘Dat was daarnet. Nu is het nu.’ Hij trok aan haar mouw. ‘Lona —’

‘Nee,’ zei ze. ‘Zo vlug neem je me niet mee. Er is in de kamer niets anders te doen dan slapen en seks bedrijven en naar de sterren kijken. Dit is Tivoli, Minner. Tivoli! Ik wil elke minuut ervan drinken!’

Hij zei iets wat ze niet verstond en ze liepen naar een ander deel van het park. Maar zijn rusteloosheid kreeg de over hand. Na een paar minuten vroeg hij opnieuw of ze teruggingen.

‘Probeer jezelf te vermaken, Minner.’

‘Het maakt me misselijk hier. Dat lawaai… die stank… die *ogen*.’

‘Niemand kijkt naar je.’

‘Heel grappig! Hoorde je wat ze zeiden toen —’

‘Die waren dronken.’ Hij bedelde om sympathie en ditmaal wou ze hem die niet geven. ‘O, ik weet ’t wel, je gevoelens zijn gekwetst. Je gevoelens worden zo vlug gekwetst. Nou, hou nu maar eens op met zo gauw medelijden met jezelf te hebben! Ik ben hier om me te amuseren, en dat ga jij niet bederven!’

‘Boosaardigheid!’

‘Niet erger dan egoïsme!’ beet ze hem toe.

Boven hun hoofd spatte vuurwerk uit elkaar. Een bonte slang met zeven staarten kronkelde door de hemel.

‘Hoelang wil je nog blijven?’ Onbuigzaam nu.

‘Ik weet ’t niet. Een half uur. Een uur.’

‘Een kwartier?’

‘Laten we er geen handeltje van maken. We hebben nog geen tiende gezien van wat er is.’

‘Er komen nog andere avonden.’

‘We zijn er weer. Minner, hou op! Ik wil niet met je bekvechten, maar ik geef je niet je zin. Ik geef je gewoon je zin niet.’

Hij maakte een hoffelijke buiging, dieper dan iemand met een menselijk skelet bij machte was. ‘Tot uw dienst, Mevrouw.’ Giftige woorden. Lona negeerde het gif en nam hem mee langs het lawaaierige pad. Het was de ergste woordenwisseling die ze tot nog toe hadden gehad. Bij vorige wrijvingen waren ze koel, bits, sarcastisch, beheerst geweest. Maar nooit hadden ze recht tegenover elkaar gestaan, uitvarend tegen elkaar. Ze hadden zelfs een klein publiek getrokken: Jan Klaassen en Katrijn die tegen elkaar stonden te schreeuwen ten vermake van geboeide toeschouwers. Wat was er aan de hand? Waarom kibbelden ze? Waarom, zo vroeg ze zich af, leek het soms alsof hij haar haatte? Waarom voelde ze op zulke momenten dat

het heel gemakkelijk was om hem ook te haten?

Ze zouden elkaar steun moeten geven. Zo was ’t in ’t begin geweest. Een band van wederzijdse sympathie had hen verbonden, want ze hadden allebei geleden. Wat was daar mee gebeurd? Zoveel bitterheid had zich nu tussen hun genesteld. Beschuldigingen, verwijten, spanningen.

Voor hen verrichtten drie in elkaar grijpende wielen een ingewikkelde vuurdans. Trillend licht sprong en flikkerde. Hoog op een pilaar verscheen een naakt meisje, gedrapeerd in een levende gloed. Ze wenkte, smeekte, een muezzin die de gelovigen riep naar het huis der lusten. Haar lichaam was onwaarschijnlijk vrouwelijk; haar borsten waren vooruitpriemende heuvels, haar billen reusachtige globes. Niemand werd zo geboren. Ze moest veranderd zijn door doktoren…

Een lid van onze club, dacht Lona. Toch geeft ze er niets om. Ze zit daar voor iedereen te kijk en heeft er plezier in om haar steentje bij te dragen. Hoe vindt ze het zo, om vier uur in de ochtend? Kan het haar schelen?

Burris stond gefixeerd naar het meisje te staren.

‘Het is gewoon maar vlees,’ zei Lona. ‘Waarom ben je zo gefascineerd?’

‘Dat is Elise daarboven!’

‘Je vergist je, Minner. Ze kan niet hier zijn, en zeker niet daarboven.’

‘Ik zeg je dat ’t Elise is. Mijn ogen zijn scherper dan de jouwe. Je weet nauwelijks hoe ze eruit ziet. Ze hebben iets met haar lichaam gedaan, ze hebben haar op de een of andere manier opgevuld, maar ik weet dat ’t Elise is!’

‘Ga dan naar haar toe.’

Hij stond op zijn plaats vastgenageld. ‘Ik zei niet dat ik dat wilde.’

‘Je dacht ’t alleen maar.’

‘Nu ben je jaloers op een naakt meisje op een pilaar?’

‘Je hield van haar voordat je me kende.’

‘Ik heb nooit van haar gehouden,’ schreeuwde hij en de leugen spreidde zich uit op zijn voorhoofd.

Uit duizend luidsprekers klonk een lofzang op het meisje, op het park, op de bezoekers. Al het geluid smolt samen tot één enkele vormloze brei. Het meisje was nu aan het dansen, gooide haar benen omhoog, wild zwaaiend. Haar naakte lichaam glom. Het opgezwollen vlees trilde en schudde. Ze was een en al vleselijkheid.

‘Het is Elise niet,’ zei Burris ineens, en de betovering brak.

Hij liep weg terwijl zijn gezicht steeds somberder werd; hij Stond stil. Overal om hen heen stroomden de bezoekers naar de pilaar, nu het centrale punt van het park, maar Lona en Burris bewogen zich

niet. Ze stonden met hun rug naar de danseres toe. Burris schokte alsof hij getroffen was en vouwde zijn armen over zijn borst. Hij zonk neer op een bank, met zijn hoofd gebogen.

Dit was geen aanstellerij of vervelendheid. Hij was ziek, besefte ze.

'Ik voel me zo moe,' zei hij hees. 'Alle kracht is uit me weg. Ik voel me duizend jaar, Lona!'

Ze hoestte toen ze zich naar hem overboog. Plotseling stroomden de tranen uit haar ogen. Ze viel naast hem neer op de bank, snakkend naar adem. 'Ik voel me hetzelfde. Uitgewrongen.'

'Wat gebeurt er?'

'Iets dat we inademden met die rit? Iets dat we gegeten hebben, Minner?'

'Nee. Kijk naar mijn handen.'

Ze beefden. De kleine tentakels hingen er slap bij. Zijn gezicht zag grijs.

En zij: het was alsof ze vanavond honderd kilometer had gelopen. Of honderd baby's had gebaard.

Toen hij ditmaal voorstelde om het amusementspark te verlaten, bekvechtte ze niet met hem.

Zesentwintig
Vorst te middernacht

Op Titan gingen ze uit elkaar en zij verliet hem. Burris had het al dagen aan zien komen en was totaal niet verrast. Het kwam als een soort opluchting voor hem.

De spanning was sinds de Zuidpool alleen maar toegenomen. Hij wist niet goed waarom, behalve dat ze niet bij elkaar pasten. Maar ze waren elkaar voortdurend naar de keel gevlogen, eerst op een heimelijke manier, later openlijk maar overdrachtelijk en uiteindelijk letterlijk. Dus ze ging van hem weg.

Ze brachten zes dagen door op Luna Tivoli. Iedere dag was hetzelfde ingedeeld. Laat opstaan, een copieus ontbijt, wat rondkijken op de maan en vervolgens naar het park. Het terrein was zo groot dat er steeds nieuwe ontdekkingen gedaan konden worden, maar op de derde dag vond Burris dat ze dwangmatig op hun schreden terugkeerden en op de vijfde was hij volkomen ziek van Tivoli. Hij probeerde verdraagzaam te zijn omdat Lona zo'n zichtbaar plezier had. Maar geleidelijk werd zijn geduld minder en ze maakten ruzie. Elke nacht was de ruzie heviger dan die van de nacht daarvoor. Soms losten ze het conflict op met een hevige, zwetende passie en soms in slapeloze nachten vol gepieker.

En altijd, tijdens of net na de ruzie, kwam dat gevoel van vermoeidheid, dat ziekmakende, destructieve verlies van weerstand. Zoiets was Burris nog nooit overkomen. Het feit dat het meisje tegelijkertijd door die schokken werd aangegrepen maakte het dubbel vreemd. Ze zeiden niets tegen Aoudad en Nikolaides, die zij zo nu en dan aan de rand van de menigte zagen staan.

Burris wist dat de hevige woordenwisselingen een steeds breder wordende wig tussen hen indreven. In minder stormachtige momenten betreurde hij dat, want Lona was teder en lief en hij stelde haar warmte op prijs. Dat alles vergat hij echter in zijn woede-uitbarstingen. Dan scheen ze hem leeg en nutteloos en gekmakend toe, een last die nog bij al zijn andere lasten kwam, een onnozel en onwetend en vervelend kind. Hij zei haar dat allemaal, eerst zijn bedoelingen verbergend achter verzachtende metaforen, later de naakte woorden in haar gezicht slingerend.

Er moest wel een breuk komen. Ze putten zichzelf uit, vermorsten hun levenssappen in deze veldslagen. De momenten van liefde lagen nu verder uiteen. Veel vaker ontstond bitterheid.

Op de willekeurig bepaalde ochtend van hun willekeurig bepaalde zesde dag op Luna Tivoli zei Lona: 'Laten we de rest

afzeggen en nu naar Titan gaan.'

'We worden verondersteld hier nog vijf dagen te blijven.'

'Wil je dat dan echt?'

'Nou, om eerlijk te zijn… nee.'

Hij was bang dat dit weer een fontein van boze woorden tevoorschijn zou roepen en het was nog te vroeg op de dag om daaraan te beginnen. Maar nee, dit was haar ochtend van opofferende gebaren. Ze zei: 'Ik geloof dat ik er genoeg van heb en 't is geen geheim dat jij dat hebt. Dus waarom zouden we dan nog blijven? Titan is waarschijnlijk veel opwindender.'

'Waarschijnlijk wel.'

'En we zijn hier zo lelijk tegen elkaar geweest. Een verandering van omgeving zou moeten helpen.'

Dat zou 't zeker. Elke barbaar met een dikke portemonnee kon zich veroorloven een kaartje naar Luna Tivoli te kopen, en het zat er vol met boerenkinkels, dronkaards en rauwdauwen. Het trok een publiek dat veel omvangrijker was dan de managersklasse van de Aarde. Maar Titan was selecter. Alleen de welgestelde elite behoorde tot haar clientèle, degenen voor wie het uitgeven van tweemaal het jaarloon van een arbeider aan een korte reis triviaal was. Dergelijke mensen zouden tenminste de hoffelijkheid hebben om met hem om te gaan alsof zijn vervormingen niet bestonden. De huwelijksreizigers van Antarctica sloten hun ogen voor alles wat hen problematisch voorkwam en hadden gewoon gedaan alsof hij niet bestond. De klanten van Luna Tivoli hadden hem in zijn gezicht uitgelachen en zijn anderszijn bespot. Maar op Titan zouden aangeboren goede manieren een koele onverschilligheid voor zijn verschijning dicteren. Kijk neer op de vreemde man, glimlach, babbel elegant, maar toon nooit met woord of daad dat je je bewust bent dat hij vreemd is: dat was stijl. Van de drie wreedheden dacht Burris dat hij die laatste prefereerde.

Hij nam Aoudad terzijde bij de gloed van vuurwerk en zei: 'We hebben er hier genoeg van. Boek ons voor Titan.'

'Maar jullie hebben —'

'— nog vijf dagen. Die willen we niet. Zie dat we hier wegkomen naar Titan.'

'Ik zal zien wat ik kan doen,' beloofde Aoudad.

Aoudad had ze zien ruziemaken. Burris voelde zich er bedrukt door, en wel om redenen die hij verachtelijk vond. Aoudad en Nikolaides waren Cupido's voor hun geweest en op de een of andere manier voelde Burris zich verantwoordelijk om zich te allen tijde te gedragen als een betoverende minnaar. Vaag had hij 't gevoel dat hij Aoudad tekort deed wanneer hij tegen Lona snauwde. Wat kan 't me verdomme schelen dat ik Aoudad tekort doe? Aoudad beklaagt zich

niet over de ruzies. Hij biedt niet aan om te bemiddelen. Hij zegt geen woord.

Zoals Burris wel verwachtte, kreeg Aoudad zonder moeite kaartjes naar Titan. Hij verwittigde het hotel dat ze enkele dagen eerder zouden komen dan gepland was. En weg gingen ze.

Een lancering op de maan leek niet op een vertrek van de aarde. Met niet meer dan een zesde van de zwaartekracht was er slechts een klein duwtje nodig om het schip de ruimte in te sturen. Dit was een bedrijvige ruimtehaven met dagelijkse afvaarten naar Mars, Venus, Titan, Ganymedes en de aarde, om de drie dagen naar de verste planeten en eenmaal in de week naar Mercurius. Er vertrokken van de maan geen interstellaire ruimteschepen; er was verordend dat sterrenschepen alleen vanaf de aarde mochten vertrekken, waarbij ze stap voor stap werden gecontroleerd voordat ze hun sprong maakten in de ruimte voorbij de baan van Pluto. De meeste van de schepen die op weg waren naar Titan stopten eerst bij het belangrijke mijnbouwcentrum op Ganymedes en in hun oorspronkelijke reisschema was een plaatsje ingeruimd voor één daarvan. Maar het schip van vandaag was nonstop. Lona zou Ganymedes missen, maar dat was haar eigen schuld. Zij had de vroege landing voorgesteld, niet hij. Misschien konden ze op Ganymedes stoppen wanneer ze terugkeerden naar de aarde.

Er zat een geforceerde vrolijkheid aan Lona's gebabbel toen ze de golf van duisternis ingleden. Ze wilde alles weten over Titan, precies zoals ze alles had willen weten over de Zuidpool, de wisseling van de seizoenen, de groei van de cactus en vele andere dingen; maar die vragen had ze uit een naïeve nieuwsgierigheid gesteld en deze werden gesteld in de hoop het contact weer te herstellen, wat voor contact dan ook, tussen haar en hem.

Het zou niet gaan, wist Burris.

'Het is de grootste maan van het hele zonnestelsel. Hij is zelfs nog groter dan Mercurius, en Mercurius is een planeet.'

'Maar Mercurius draait om de zon en Titan draait om Saturnus.'

'Dat is zo. Titan is veel groter dan onze eigen maan. Hij ligt op een afstand van ongeveer zevenhonderdvijftigduizend mijl van Saturnus. Je kunt de ringen van daar goed zien. Hij heeft een atmosfeer: methaan, ammoniak, niet erg best voor de longen. Bevroren. Ze zeggen dat het pittoresk is. Ik ben er nooit geweest.'

'Hoe komt dat?'

'Toen ik jong was, kon ik 't niet betalen. Later was ik te druk bezig in andere delen van het heelal.'

Het schip gleed verder door de ruimte. Lona staarde met grote ogen toen ze boven de asteroïdengordel vlogen, kreeg een goed gezicht op Jupiter die niet te ver van hen af zijn baan beschreef, en ze

vlogen verder.

Ze kwamen op Titan aan.

Weer een koepel, natuurlijk.

Een somber en kaal landingsterrein op een somber en kaal plateau. Dit was een wereld van ijs, maar heel anders dan het dodelijke Antarctica. Elke centimeter van Titan was vreemd en vijandig, terwijl op Antarctica alles al spoedig grimmig vertrouwd werd. Dit was geen simpel oord van kou en wind en witheid.

Saturnus bijvoorbeeld. De geringde planeet hing laag aan de hemel, aanmerkelijk groter dan de aarde vanaf de maan gezien. Er was juist voldoende methaan-ammoniak in de atmosfeer om de hemel van Titan een blauwachtige tint te geven, fungerend als een prachtige achterwand voor de stralende en gouden Saturnus met zijn dikke, donkere atmosferische strook en zijn Midgardslang van kleine gruisdeeltjes.

'Wat is de ring dun,' klaagde Lona. 'Zo op zijn kant kan ik hem nauwelijks zien!'

'Hij is dun omdat Saturnus zo groot is. Morgen kunnen we hem beter zien. Dan zal je zien dat het niet één ring is, maar meerdere. De binnenste ringen bewegen zich sneller dan de buitenste.'

Zolang hij het gesprek op dit sobere niveau hield ging alles goed. Maar hij aarzelde om buiten het onpersoonlijke te gaan, en zij eveneens. Hun zenuwen waren nog te gespannen. Ze stonden dicht bij de afgrond na hun recente ruzies.

Ze logeerden in een van de mooiste kamers in het luxueuze hotel. Overal rondom hen waren de welgestelden, de hoogste kaste van de aarde, degenen die een fortuin hadden gemaakt met de planetaire ontwikkeling of met ruimtetransport of met energiesystemen. Iedereen scheen iedereen te kennen. De vrouwen, van welke leeftijd ook, waren slank, snel, alert. De mannen waren vaak gezet, maar ze bewogen zich krachtig en energiek. Niemand maakte ruwe opmerkingen over Burris of over Lona. Niemand staarde. Ze waren allemaal beminnelijk, op hun koele manier.

Bij het diner op de eerste avond kwam er een industrieel met grote bezittingen op Mars aan hun tafel zitten. Hij was ver in de zeventig, met een tanig en gegroefd gezicht en kleine donkere ogen. Zijn vrouw kon niet ouder dan dertig zijn. Ze spraken meest over de commerciële exploitatie van extrasolaire planeten.

Lona daarna:

'Ze heeft een oogje op jou!'

'Ze liet me dat anders niet merken.'

'Het was verschrikkelijk duidelijk. Ik wed dat ze je voet onder de tafel heeft aangeraakt.'

Hij voelde dat er weer een ruzie op til was. Haastig nam hij Lona

mee naar een patrijspoort in de koepel. ‘Ik zal je eens wat zeggen,’ zei hij. ‘Als zij mij verleidt, dan heb jij mijn toestemming om haar man te verleiden.’

‘Erg leuk.’

‘Wat is er verkeerd aan? Hij heeft geld.’

‘Ik ben nog geen halve dag hier en ik haat ’t al.’

‘Hou op, Lona. Je laat je teveel door je fantasie meeslepen. Die vrouw zou me niet aanraken. De gedachte alleen al zou haar een maand lang van streek brengen, geloof me. Kijk, kijk daar.’

Er was storm op til. Snijdende winden beukten op de koepel. Saturnus was bijna vol vannacht en het weerspiegelde licht daarvan trok een glinsterend spoor door de sneeuw en ontmoette en vermengde zich met de witte gloed van de verlichte ramen van de koepel. De scherpe naaldpunten van de sterren lagen verstrooid langs het hemelgewelf, en zagen er bijna net zo scherp uit als ze vanuit de ruimte te zien waren.

Het begon te sneeuwen.

Ze keken een poosje hoe de wind de sneeuw opjoeg. Toen hoorden ze muziek en gingen er op af. De meeste gasten bewogen zich in dezelfde richting.

‘Wil je dansen?’ vroeg Lona.

Er was een orkest in avondkleding uit het niets verschenen. De rinkelende, meeslepende tonen werden luider. Snaarinstrumenten, koper, wat slagwerk, een sausje van vreemde instrumenten die op dit moment zo populair waren bij de grote orkesten. De elegante gasten bewogen zich in een gracieus ritme over de glanzende vloer.

Houterig nam Burris Lona in zijn armen en ging de dansvloer op.

Hij had nooit veel gedanst daarvoor, en helemaal niet meer sinds zijn terugkeer van Manipool. De gedachte aan dansen alleen al in een gelegenheid zoals deze zou slechts een paar maanden geleden nog absurd zijn geweest. Maar hij was verrast hoe goed zijn veranderde lichaam het ritme te pakken kreeg. Hij begon een beetje gratie te krijgen in die ingewikkelde nieuwe botten van hem. Om en om en om…

Lona bleef hem strak aankijken. Ze glimlachte niet. Ze scheen bang te zijn voor iets.

Boven hun hoofden was nog een doorzichtige koepel. De Duncan Chalk school van architectuur: laat ze de sterren zien, maar hou ze warm. Windvlagen joegen sneeuwvlokken op de top van de koepel en voerden ze even vlug weer mee. Lona’s hand voelde koud aan in de zijne. Het tempo van de dans werd sneller. De thermische regulators in hem die de zweetklieren hadden vervangen, werkten op volle toeren. Kon hij een dergelijke duizelingwekkende snelheid bijhouden? Zou hij struikelen?

De muziek stopte.

Het paar van het diner kwam naar ze toe. De vrouw glimlachte. Lona keek woedend.

Met de zelfverzekerdheid van de zeer welgestelden zei de vrouw: ‘Mag ik deze dans van u?’

Hij had getracht dit te vermijden. Nu was er geen tactvolle manier meer om te weigeren, en Lona’s jaloezie zou nog meer brandstof krijgen. De ijle, rietachtige tonen van de hobo nodigden de dansers op de vloer. Burris nam de vrouw bij de arm en liet Lona star achter met de grootindustrieel op leeftijd.

De vrouw kon er wat van. Ze scheen over de vloer te vliegen. Ze spoorde Burris aan tot demonische inspanningen en ze bewogen zich praktisch zwevend aan de buitenkant van de zaal. Bij deze snelheid lieten zelfs zijn alles afzonderlijk waarnemende ogen hem in de steek en hij kon Lona niet vinden. De muziek verdoofde hem. De vrouw glimlachte te breed.

‘Je bent een geweldige partner,’ zei ze hem. ‘Er is iets sterks in je… een gevoel voor ritme…’

‘Ik was niet zo’n grote danser voor Manipool.’

‘Manipool?’

‘De planeet waar ik… waar ze…’

Ze wist er niets vanaf. Hij had aangenomen dat iedereen hier met zijn verhaal vertrouwd was. Maar misschien schonken deze rijken geen aandacht aan de actuele vidprogramma’s. Ze hadden zijn ongelukkige avonturen niet gevolgd. Heel waarschijnlijk had zij zijn uiterlijk zo grondig als feit aanvaard dat ’t niet bij haar opkwam om zich af te vragen hoe hij zo was geworden. Tact kon ook overdreven worden; ze was minder in hem geïnteresseerd dan hij had gedacht.

‘Doet er niet toe,’ zei hij.

Toen zij nog een ronde maakten over de vloer ving hij eindelijk een glimp op van Lona: ze ging de zaal uit. De industrieel stond alleen, zichtbaar verbijsterd. Ogenblikkelijk stopte Burris. Zijn partner keek hem vragend aan.

‘Neem me niet kwalijk. Misschien is ze ziek.’

Niet ziek, alleen maar mokkend. Hij vond haar in de kamer, voorover liggend op bed. Toen hij zijn hand op haar naakte rug legde, huiverde ze en rolde van hem weg. Hij kon niets tegen haar zeggen. Ze sliepen ver uit elkaar en toen zijn droom over Manipool kwam speelde hij het klaar om zijn geschreeuw in te slikken voordat het begon en ging hij rechtop zitten, stram, totdat de angst voorbij was.

Geen van beiden begon ’s morgens over het voorval. Ze gingen een ritje maken per motorslee. Titan’s hotel-ruimtehavencomplex lag ongeveer in het midden van een smal plateau omringd door immense bergen. Net als op de maan waren er ook hier talrijke bergen die de

Mount Everest in de schaduw stelden. Het leek onlogisch dat zulke kleine werelden zulke geweldige bergketens konden hebben, maar toch was ’t zo. Ongeveer een mijl of honderd ten westen van het hotel lag de Martinelli-gletsjer, een enorme kruipende rivier van ijs die zich over een lengte van honderden mijlen vanuit het hart van de plaatselijke Himalaya kronkelde. De gletsjer eindigde, hoe onwaarschijnlijk het ook klonk, in de door het hele zonnestelsel beroemde Bevroren Waterval. Die geen enkele bezoeker van Titan mocht missen en waaraan Burris en Lona dan ook een bezoek brachten.

Er waren onderweg minder beroemde dingen te zien die Burris niettemin veel indrukwekkender vond. De wervelende methaanwolken en toefjes bevroren ammoniak die de kale bergen versierden bijvoorbeeld, waardoor ze er als bergen op een Soeng-rol uitzagen. Of het donkere methaanmeer dat per slee een half uur verwijderd lag van de koepel. In de wasachtige diepten daarvan huisden de kleine, taaie levende wezens van Titan, wezens die min of meer weekdieren en geleedpotigen waren, maar eerder min dan meer. Ze waren uitgerust voor het ademen en drinken van methaan. Omdat leven in welke vorm dan ook zeer schaars was in dit zonnestelsel, vond Burris het fascinerend om deze zeldzaamheden in hun oorspronkelijke habitat aan te treffen. Om de rand van het meer zag hij hun voedsel: Titankruid, vezelachtige glibberige planten, doodsbleek van kleur, in staat om dit helse klimaat in perfecte conditie te doorstaan.

De slee gleed verder naar de Bevroren Waterval.

Daar was hij: blauw-wit, glinsterend in het Saturnuslicht, hangend boven een enorme afgrond. De toeschouwers slaakten de obligate kreten en zuchten. Niemand verliet de slee, want de wind kon hier lelijk tekeer gaan en de zuurstofpakken kon men niet geheel vertrouwen in dit verterende klimaat.

Ze reden om de waterval heen en kregen van drie kanten een gezicht op de vonkende zuil van ijs. Toen kwam het slechte nieuws van hun gids door: ‘Er komt storm. We gaan snel terug.’

De storm kwam, lang voordat ze het comfort van de koepel hadden bereikt. Eerst viel er regen, een natte sneeuwachtige bui van ammoniak die op het dak van hun slee neerkletterde en daarna wolken ammoniakkristallen, voortgejaagd door de wind. De slee baande zich met moeite een weg. Burris had nog nooit sneeuw zo hevig en snel zien vallen. De wind wervelde het omhoog en joeg het op en stapelde het in kathedralen en wouden. Met moeite ontweek de slee pasgevormde sneeuwduinen en stuitte op onverwachte barricaden. De meeste passagiers zagen er onverstoorbaar uit. Ze prezen de schoonheid van de storm. Burris, die wist hoe dicht ze allemaal bij een levende begrafenis waren, was in somber gepeins

verzonken. De dood zou eindelijk vrede kunnen brengen, maar als hij zijn dood kon kiezen zou hij niet die van een levende begrafenis kiezen. Hij kon de bijtende vuiligheid al proeven toen de lucht opraakte en de motoren hun uitlaatgassen in de passagiersafdeling spuiden. Verbeelding, meer niet. Hij probeerde van de pracht van de storm te genieten.

Het was niettemin tot zijn grote opluchting dat hij de warmte en veiligheid van de koepel weer om zich heen had.

Lona en hij maakten al spoedig na hun terugkomst weer ruzie. Voor deze ruzie was er nog minder reden dan voor een van de andere. Maar al heel snel mondde hij uit in echte boosaardigheid.

'Je hebt me de hele weg niet aangekeken, Minner!'

'Ik keek naar het landschap. Daarom zijn we hier.'

'Je had mijn hand kunnen pakken. Je had kunnen glimlachen.'

'Ik —'

'Ben ik dan zo vervelend?'

Hij had er genoeg van om zich in te houden. 'Om je de waarheid te zeggen: ja, dat ben je! Je bent een saai, zeurderig, onnozel klein kind! Alles hier is aan jou verspild! Alles! Je kan geen waardering opbrengen voor eten, kleren, seks, reizen…'

'En wat ben jij? Gewoon een afstotelijk monster!'

'Dat zijn er dan twee.'

'Ben ik een monster?' krijste ze. 'Dat zie je tenminste niet. Ik ben tenminste een menselijk wezen. En wat ben jij?'

Op dat moment sprong hij haar naar de keel.

Zijn zachte vingers sloten zich om haar keel. Ze timmerde op hem los, beukte op hem met haar vuisten, klauwde naar zijn wangen met haar scherpe nagels. Maar ze kon zijn huid niet kapotkrijgen en dat deed haar in razende woede ontsteken. Hij greep haar stevig vast en schudde haar heen en weer, waarbij haar hoofd op en neer rolde en onder tussen sloeg en hamerde ze op hem los. Door zijn aderen joegen al de bijprodukten van woede.

Ik zou haar makkelijk kunnen doden, dacht hij.

Maar het feit dat hij even stopte om een coherente gedachte door zich heen te laten gaan kalmeerde hem. Hij liet haar los. Hij staarde naar zijn handen, zij naar hem. Er zaten vlekken op haar hals die bijna hetzelfde waren als de vlekken die er net op zijn gezicht waren verschenen. Hijgend deed ze een paar stappen terug. Ze zei niets. Haar hand, bevend, wees naar hem.

Vermoeidheid bracht hem op zijn knieën.

Al zijn krachten verlieten hem plotseling. Zijn gewrichten gaven het op en hij gleed slap op de grond en was zelfs niet in staat om op zijn handen te steunen. Hij lag languit en riep om haar. Hij had zich nog nooit zo zwak gevoeld, zelfs niet toen hij herstelde van hetgeen ze

op Manipool met hem hadden gedaan.

Zo is 't dus om uitgezogen te worden, zei hij bij zichzelf. De bloedzuigers hebben zich aan me tegoed gedaan! God, zal ik ooit nog kunnen opstaan? 'Help!' riep hij geluidloos. 'Lona, waar ben je?' Toen hij sterk genoeg was om zijn hoofd op te richten ontdekte hij dat ze weggegaan was. Hij wist niet hoeveel tijd er voorbijgegaan was. Nog zwak trok hij zich centimeter voor centimeter omhoog en ging op de rand van het bed zitten totdat de ergste zwakte voorbij was. Was het een straf voor hem omdat hij haar te lijf was gegaan? Steeds wanneer ze ruzie hadden gemaakt voelde hij zich misselijk en ziek worden.

'Lona?'

Hij liep naar de hal, dicht langs de wand. Waarschijnlijk leek het voor de welverzorgde vrouwen die langs hem heen zeilden alsof hij dronken was. Ze glimlachten. Hij probeerde hun glimlach te beantwoorden.

Hij vond haar niet.

Uren later vond hij op de een of andere manier Aoudad. De kleine man keek begrijpend.

'Heb je haar gezien?' kraste Burris.

'Halverwege Ganymedes op dit moment. Ze ging weg met de avondvlucht.'

'*Ging weg?*'

Aoudad knikte. 'Nick is met haar mee. Ze gaan terug naar de aarde. Wat heb je gedaan — haar een paar tikken verkocht?'

'Jij hebt haar laten gaan?' mompelde Burris. 'Jij hebt haar toestemming gegeven om weg te lopen? Wat zal Chalk hier van zeggen?'

'Chalk weet het. Dacht je dat we 't niet eerst met hem hadden opgenomen? Best, zei hij, als ze naar huis wil, laat haar dan maar naar huis gaan. Zet haar op het eerstvolgende ruimteschip. Dat hebben we gedaan. Hé, je ziet bleek, Burris. Ik dacht dat je met die huid van jou niet bleek kon worden!'

'Wanneer vertrekt het volgende schip?'

'Morgenavond. Je gaat haar toch niet achterna?'

'Wat anders?'

Grinnikend zei Aoudad: 'Op die manier zal je nooit iets bereiken. Laat haar toch gaan. Er zijn hier zat vrouwen die maar wat graag haar plaats willen overnemen. Je zou er verbaasd van staan hoeveel. Een paar weten dat ik bij je hoor en die komen naar mij toe om zo met jou in contact te komen. Het is je gezicht, Minner, het fascineert ze.'

Burris keerde zich van hem af.

Aoudad zei: 'Je bent in de war. Luister, laten we iets gaan drinken!'

Zonder om te kijken antwoordde Burris: 'Ik ben moe. Ik ga

uitrusten.’

‘Moet ik over een tijdje een van die vrouwen naar je toesturen?’

‘Is dat jouw idee van rust?’

‘Nou, ja, eigenlijk wel, ja.’ Hij lachte met voldoening. ‘Ik heb geen bezwaar om ze zelf bezig te houden, begrijp me goed, maar ze willen jou. Jou.’

‘Kan ik naar Ganymedes bellen? Misschien kan ik met haar praten als er brandstof getankt wordt.’

Aoudad kwam naast hem staan. ‘Ze is weg, Burris. Je moet haar vergeten. Wat had ze behalve haar problemen? Een mager kind, dat was ze! Je kon niet eens goed met haar opschieten. Dat weet ik. Dat zag ik. Alles wat jullie deden was tegen elkaar schreeuwen. Waar heb je haar voor nodig? Laat ik je eens iets vertellen —’

‘Heb je kalmeerpillen bij je?’

‘Je weet toch dat ze jou niet helpen.’

Burris stak toch zijn hand uit. Aoudad haalde zijn schouders op en legde er een pil in. Burris bracht de capsule naar zijn huid. De illusie van rust en kalmte kon op dit moment bijna evenveel waard zijn als echte kalmte. Hij bedankte Aoudad en liep stram naar zijn kamer, alleen.

Onderweg passeerde hij een vrouw met haar van gesponnen roze glas en ogen van amethist. Haar kleding was op een kuise manier onbescheiden. Haar stem, vederlicht, streelde zijn oorloze wangen. Hij liep snel langs haar heen, bevend, en betrad zijn kamer.

Zevenentwintig
De trouwe bewaker van de graal

'Het bedierf een lieflijke romance,' zei Tom Nikolaides.

Lona glimlachte niet. 'Niets lieflijks aan. Ik was blij dat ik weg kon.'

'Omdat hij je probeerde te wurgen?'

'Dat was pas op het laatst. Het was al lang daarvoor slecht. Je hoeft niet op die manier pijn gedaan te worden om pijn gedaan te worden.'

Nikolaides keek haar diep in de ogen. Hij begreep het, of deed alsof. 'Dat is waar wat je zegt. Jammer, maar we wisten allemaal dat 't niet lang kon duren.'

'Ook Chalk?'

'Vooral Chalk. Hij voorspelde de breuk. Het is opmerkelijk hoeveel post we erover hebben gehad. Het ganse heelal schijnt van mening te zijn dat 't afschuwelijk is dat jullie uit elkaar zijn gegaan.'

Op Lona's gezicht verscheen een snel, leeg glimlachje. Ze liep met grote houterige passen de kamer op en neer. De metalen blokjes die aan haar hakken waren bevestigd klikten op de gepolijste vloer.

'Komt Chalk vlug?' vroeg ze.

'Vlug. Hij is een druk bezet man. Maar zodra hij in het gebouw is, zullen we je bij hem brengen.'

'Zeg Nick, zal hij me mijn baby's echt geven?'

'Laten we het hopen.'

Ze kwam op hem af. Woedend greep ze zijn pols vast.

'*Hopen? Hopen?* Hij heeft ze me beloofd!' 'Maar je bent van Burris weggegaan.'

'Je hebt zelf gezegd dat Chalk dat verwachtte. De romance kon niet eeuwig voortduren. Nu is hij voorbij en ik heb mij aan mijn deel van de afspraak gehouden en Chalk moet zich aan de zijne houden.'

Ze voelde de spieren in haar dij trillen. Die modieuze schoenen ook; moeilijk om er op te staan. Maar ze deden haar groter lijken, ouder ook. Het was belangrijk om er van buiten zo uit te zien als ze van binnen geworden was. Die reis met Burris had haar vijf jaar ouder gemaakt in even zovele weken. Die constante spanning… het gekibbel…

En bovenal, de verschrikkelijke uitputting na elke ruzie…

Ze zou de dikke man recht in zijn gezicht kijken. Als hij zich uit zijn belofte zou proberen te draaien, dan zou ze hem 't leven zuur maken. Ongeacht hoe machtig hij was, hij zou haar niet bedriegen! Ze had lang genoeg kindermeisje gespeeld voor die rare vluchteling van

een vreemde planeet om als beloning recht te hebben op haar eigen baby's. Ze —

Dat was niet juist, wees ze zichzelf ineens terecht. *Ik moet niet de draak met hem steken. Hij heeft niet om zijn moeilijkheden gevraagd. En ik heb vrijwillig aangeboden ze te delen.*

Nikolaides maakte gebruik van die plotselinge stilte. 'Wat zijn je plannen, Lona, nu je op aarde terug bent?'

'Eerst dat met de kinderen regelen. Daarna wil ik voorgoed uit de publiciteit. Ik heb nu twee ronden publiciteit gehad, eerst toen de baby's van me afgenomen werden en daarna toen ik met Minner samen was. Dat is voldoende.'

'Waar ga je heen? Ga je de aarde verlaten?'

'Ik betwijfel het. Ik blijf hier denk ik. Misschien schrijf ik een boek.' Ze glimlachte. 'Nee, dat is niet zo'n goed plan.

Nog meer publiciteit. Ik wil rustig leven. Wat denk je van Patagonië?' Ze keek hem aan. 'Heb je enig idee waar *hij* op 't ogenblik is?'

'Chalk?'

'Minner,' zei ze.

'Nog op Titan voor zover ik weet. Aoudad is bij hem.'

'Dan zijn ze er nu al drie weken. Ik denk dat ze zich wel amuseren.' Haar lippen krulden zich woedend.

'Aoudad wel, dat weet ik,' zei Nikolaides. 'Geef hem een overvloed van vrouwen en hij heeft overal plezier. Maar wat Burris betreft durf ik mijn hand niet in 't vuur te steken. Alles wat ik weet is dat ze nog geen aanstalten hebben gemaakt om terug te komen. Nog steeds geïnteresseerd, hè?'

'*Nee!*'

Nikolaides stopte zijn vingers in zijn oren. 'Okee. Okee. Ik geloof je. Maar alleen —'

De deur in het verste eind van de kamer ging open. Een kleine, lelijke man met grote dunne lippen kwam er doorheen. Lona herkende hem: het was d'Amore, een van Chalks mannen. Ze zei meteen: 'Heeft Chalk zich al laten zien? Ik moet met hem praten!'

D'Amore's onprettige mond produceerde de breedste glimlach die ze ooit had gezien. 'Je laat je wel gelden de laatste tijd, dame! Niet meer zo spichtig en schuw, hè? Maar nee: Chalk is er nog niet. Ik wacht zelf ook op hem.' Hij kwam verder de kamer binnen en Lona merkte dat er iemand achter hem stond: een man van middelbare leeftijd, met een bleek gezicht, zachte ogen, volledig op zijn gemak, met een vreemde glimlach op de lippen. D'Amore zei: 'Lona, dit is David Melangio. Hij kent een paar trucs. Geef hem de datum wanneer je geboren bent en het jaar; hij vertelt je welke dag van de week dat was.'

Lona vertelde het hem.

'Woensdag,' zei Melangio ogenblikkelijk.

'Hoe doet hij dat?'

'Het is zijn gave. Noem een rij cijfers voor hem, zo snel als je kunt, maar wel duidelijk.'

Lona noemde een tiental cijfers. Melangio herhaalde ze.

'Goed?' vroeg d'Amore stralend.

'Ik weet 't niet zeker,' zei ze. 'Ik ben ze zelf vergeten.' Ze liep naar de idioot-savant toe, die haar zonder enige belangstelling bekeek. In zijn ogen kijkend besefte Lona dat Melangio ook een gedrocht was, een en al truc, geen ziel. Ze vroeg zich huiverend af of ze een nieuwe liefdesaffaire voor haar in petto hadden.

Nikolaides zei: 'Waarom heb je hem weer meegenomen? Ik dacht dat Chalk zijn optie heeft laten vervallen.'

'Chalk dacht dat Juffrouw Kelvin wel met hem zou willen praten,' antwoordde d'Amore. 'Hij vroeg me om Melangio mee te brengen.'

'Wat moet ik tegen hem zeggen?' vroeg Lona.

D'Amore glimlachte. 'Hoe zou ik dat weten?'

Ze nam de langlippige man terzijde en fluisterde: 'Hij is niet goed bij zijn hoofd, niet?'

'Ik zou zeggen dat hij daar iets miste, ja.'

'Dus Chalk heeft nog een project voor me. Word ik verondersteld nu *zijn* hand vast te houden?'

Het was alsof ze tegen een muur praatte. D'Amore zei alleen maar: 'Neem hem mee naar binnen, ga zitten, en praat. Chalk zal hier waarschijnlijk het eerste uur nog niet zijn.'

Er was een aangrenzende kamer met een zwevende glazen tafel en enkele fauteuils. Melangio en zij gingen daar naar binnen en de deur sloot zich alsof het een celdeur was.

Stilte. Starende ogen.

Hij zei: 'Vraag me alles over data. Alles.'

Hij schommelde ritmisch heen en weer. Zijn glimlach week geen moment van zijn gezicht. Mentaal was hij niet ouder dan zeven jaar, dacht Lona.

'Vraag me wanneer George Washington stierf. Vraag 't me. Of iemand anders. Een belangrijk iemand.'

'Abraham Lincoln?' zuchtte ze.

'15 april 1865. Weet je hoe oud hij zou zijn als hij nu nog leefde?' Hij vertelde het haar, ogenblikkelijk, op de dag af. Het leek wel te kloppen. Hij zag er voldaan uit.

'Hoe doe je dat?'

'Ik weet 't niet. Ik kan 't gewoon. Ik heb 't altijd gekund. Ik kan het weer en alle jaartallen onthouden.' Hij giechelde. 'Benijd je me?'

'Niet erg.'

‘Sommige mensen wel. Ze wilden dat ze ’t konden leren. Meneer Chalk zou ook wel willen weten hoe ik dat doe. Hij wil dat je met me trouwt, weet je.’

Lona rilde. Proberend om niet wreed te zijn zei ze: ‘Vertelde hij je dat?’

‘O nee. Niet met woorden. Maar ik weet ‘t. Hij wil ons samenbrengen. Net zoals jij toen met die man met dat grappige gezicht. Chalk genoot ervan. Vooral wanneer jullie ruzie hadden. Ik was op een keer bij Meneer Chalk en toen werd hij rood in zijn gezicht en joeg me de kamer uit en later riep hij me weer binnen. Dat moest geweest zijn toen jij en die andere met elkaar vochten.’

Lona probeerde het allemaal te begrijpen. ‘Kan jij gedachten lezen, David?’

‘Nee.’

‘Kan Chalk het?’

‘Nee. Niet *lezen*. Het komt niet in woorden. Het komt in gevoelens. Hij leest gevoelens. Dat kan ik zien. En hij houdt van ongelukkige gevoelens. Hij wil dat we samen ongelukkig zijn omdat dat hem gelukkig maakt.’

Perplex leunde Lona tegen Melangio en zei: ‘Vind je vrouwen aardig, David?’

‘Ik vind mijn moeder aardig. Soms vind ik mijn zuster aardig. Zelfs ondanks dat ze me veel pijn gedaan heeft toen ik klein was.’

‘Heb je ooit wel eens willen trouwen?’

‘O nee! Trouwen is voor grote mensen!’

‘En hoe oud ben je?’

‘Veertig jaar, acht maanden, drie weken en twee dagen. Ik weet niet hoeveel uur. Ze willen me niet vertellen hoe laat ik geboren ben.’

‘Arme stakker.’

‘Je hebt medelijden met me omdat ze me niet willen vertellen hoe laat ik geboren ben.’

‘Ik heb medelijden met je. Punt uit,’ zei ze. ‘Maar ik kan niets voor je doen, David. Ik heb al mijn liefheid opgebruikt. Nu moeten de mensen lief tegen mij gaan doen.’

‘Ik ben aardig tegen je.’

‘Ja, dat ben je ook. Je bent heel aardig.’ Impulsief nam ze zijn hand in de hare. Zijn huid was glad en koel. Maar niet zo glad als die van Burris, en ook niet zo koel. Melangio huiverde bij het contact, maar liet haar in zijn hand knijpen. Na een ogenblik liet ze los en ging naar de muur en voelde met haar handen langs de zijkant van de kamer totdat de deur openging. Ze liep er doorheen en zag Niko-laides en d’Amore met elkaar smoezen.

‘Chalk wil je nu zien,’ zei d’Amore. ‘Genoot je van je onderonsje met David?’

‘Hij is charmant. Waar is Chalk?’

Chalk zat in zijn troonzaal, hoog tegen de wand. Lona klom de kristallen treden op. Naarmate ze de dikke man naderde, voelde ze haar oude verlegenheid weer terugkomen. Ze had de laatste tijd geleerd hoe ze met mensen moest omgaan, maar omgaan met Chalk was misschien iets dat boven haar macht ging.

Hij schommelde in zijn reusachtige zetel. Zijn brede gezicht vertrok tot iets waarvan ze aannam dat ’t een glimlach moest voorstellen.

‘Leuk om je terug te zien. Heb je genoten van je reis?’

‘Heel interessant. En nu, mijn baby’s —’

‘Alsjeblief Lona, niet zo haastig. Heb je David ontmoet?’

‘Ja.’

‘Zo’n stakker. Zo hard hulp nodig. Wat denk je van zijn gave?’

‘We hadden een afspraak,’ zei Lona. ‘Ik zorgde voor Minner, en jij zou me een paar baby’s bezorgen. Ik wil niet praten over Melangio.’

‘Je ging eerder van Burris weg dan ik had verwacht,’ zei Chalk. ‘Ik heb nog niet alle regelingen getroffen aangaande jouw kinderen.’

‘Je krijgt ze toch voor me?’

‘Over een tijdje. Maar het is nog niet voor elkaar. Dit is een moeilijke onderhandeling, Lona, zelfs voor mij. Lona, wil je me een genoegen doen terwijl je op je kinderen wacht? Help David, zoals je Burris hebt geholpen. Breng wat licht in zijn leven. Ik zou jullie tweeën graag samen zien. Een warm, moederlijk iemand als jij —’

‘Dit is een foefje, hè?’ zei ze plotseling. ‘Je speelt eeuwig met me! Het ene wrak na het andere om over te moederen! Burris, Melangio, en wie weet wie de volgende is? Nee. Nee. We hebben een afspraak gemaakt. Ik wil mijn baby’s. *Ik wil mijn baby’s*’

Geluidsdempers draaiden om het geluid van haar kreten te smoren. Chalk zag er verschrikt uit. Op de een of andere manier scheen hij zowel aangenaam getroffen als boos te zijn over het lef dat ze ten toon spreidde. Zijn lichaam leek zich op te blazen en uit te zetten tot een miljoen pond.

‘Je hebt me bedrogen,’ zei ze nu rustiger. ‘Je hebt nooit de bedoeling gehad om ze mij te geven!’

Ze sprong. Ze zou hele vetkwabben van zijn gezicht gekrabt hebben.

Ogenblikkelijk daalde er vanuit het plafond een fijn net neer van gouddraad. Lona liep er tegenaan, veerde terug en sprong weer naar voren. Ze kon Chalk niet bereiken. Hij was beschermd.

Nikolaides, d’Amore. Zij grepen haar bij haar armen. Ze sloeg terug met haar versterkte schoenen.

‘Ze is overspannen,’ zei Chalk. ‘Ze moet kalmeren.’

Er stak iets in haar linkerdij. Ze zakte onderuit en was stil.

Achtentwintig
Huilen, wat zal ik huilen?

Hij begon genoeg te krijgen van Titan. Als een verdovend middel was hij aan de planeet verslaafd geraakt na het vertrek van Lona. Maar nu was hij immuun. Niets wat Aoudad kon zeggen of doen… of voor hem kon krijgen… kon hem hier nog langer vasthouden.

Elise lag naakt naast hem. Hoog boven zijn hoofd hing de Bevroren Waterval in een bewegingloze cascade. Ze hadden een motorslee gehuurd en waren alleen weggegaan, stopten bij de muil van de gletsjer en beminden elkaar bij het schijnsel van Saturnus op de bevroren ammoniak.

'Heb je er spijt van dat ik naar je toegekomen ben, Minner?' vroeg ze.

'Ja.' Hij kon haar alles recht in haar gezicht zeggen.

'Mis je haar nog steeds? Je had haar niet nodig.'

'Ik heb haar pijn gedaan. Onnodig.'

'En wat heeft ze jou gedaan?'

'Daar wil ik met jou niet over praten.' Hij kwam overeind en bracht zijn handen naar de knoppen van de slee. Elise ging ook rechtop zitten en drukte zich tegen hem aan. In dit vreemde licht zag ze er witter uit dan ooit. Zat er wel bloed in dat plompe lichaam? Ze was zo wit als de dood. Hij startte de slee en deze kroop langzaam langs de rand van de gletsjer in de tegenovergestelde richting van de koepel.

Hier en daar lagen plassen methaan. Burris zei: 'Zou je er bezwaar tegen hebben als ik het dak van de slee opendeed, Elise?'

'We zouden sterven.' Het klonk niet bezorgd.

'Jij zou sterven. Ik ben er niet zeker van of ik zou sterven. Hoe weet ik of dit lichaam geen methaan kan ademen?'

'Het is niet waarschijnlijk.' Ze rekte zich uit, wellustig, smachtend. 'Waar ga je heen?'

'Kijken.'

'Het is hier misschien niet veilig. Je zou door het ijs kunnen zakken.'

'Dan zouden we sterven. Dat zou rust brengen, Elise.'

De slee raakte een brosse ijslaag. Hij sprong iets op, en Elise ook. Leeg keek Burris toe hoe de trilling zich overal over haar overvloedige vlees voortplantte. Ze was nu een week bij hem. Aoudad had haar opgeduikeld. Er was veel voor haar wellust te zeggen, weinig voor haar ziel. Burris vroeg zich af of die arme Prolisse had geweten wat voor soort vrouw hij had genomen.

Ze raakte zijn huid aan. Ze moest hem altijd aanraken, alsof ze zwelgde in de verkeerdheid van zijn structuur.

'Bemin me weer,' zei ze.

'Niet nu. Elise, naar wat verlang je in mij?'

'Ik verlang naar alles van je.'

'Er is een heelal vol mannen die je gelukkig kunnen maken in bed. Wat heb ik dan voor bijzonders voor je?'

'De veranderingen van Manipool.'

'Je houdt van me zoals ik er uitzie?'

'Ik hou van je omdat je er ongewoon uitziet.'

'Hoe denk je dan over blinde mannen? Eenogigen? Gebochelden? Mannen zonder neus?'

'Er zijn er niet zoveel. Iedereen krijgt nu een prothese. Iedereen is perfect.'

'Behalve ik.'

'Ja. Behalve jij.' Haar nagels begroeven zich in zijn huid. 'Ik kan je niet krabben. Ik kan je niet laten zweten. Ik kan zelfs niet naar je kijken zonder een beetje misselijk te worden. Dat verlang ik in je.'

'Misselijkheid?'

'Je bent een dwaas.'

'Jij bent een masochiste, Elise. Je wilt in 't stof kruipen. Je kiest het buitennissigste wezen in het heelal en werpt jezelf aan zijn voeten en noemt dat liefde, maar 't is geen liefde, 't is niet eens seks, 't is gewoon zelfkwelling. Heb ik 't goed?'

Ze keek hem met een eigenaardige blik aan.

'Je wilt graag pijn gedaan worden,' zei hij. Hij legde zijn hand op een van haar borsten en spreidde zijn vingers wijd uit om die hele zachte warme massa te omvatten. Toen sloot hij zijn hand. Elise rilde. Haar delicate neusvleugels trilden en haar ogen begonnen te tranen. Maar ze zei niets terwijl hij kneep. Haar ademhaling ging sneller; het leek hem alsof hij haar hart kon horen bonzen. Ze zou elke hoeveelheid pijn slikken zonder een kik te geven, zelfs al zou hij die witte globe van vlees in zijn geheel van haar lijf scheuren. Toen hij haar losliet stonden er zes witte afdrukken in de witheid van haar vlees. Na enkele ogenblikken begonnen ze zich rood te kleuren. Ze zag eruit als een tijger die op 't punt stond te springen. Boven hen stroomde de Bevroren Waterval naar beneden in eeuwige stilte. Zou hij gaan vloeien? Zou Saturnus uit de hemel vallen en Titan met zijn wervelende ringen wegvagen?

'Ik ga morgen naar de aarde terug,' vertelde hij haar.

Ze lag achterover. Haar lichaam lag gereed om te ontvangen. 'Bemin me, Minner.'

'Ik ga alleen terug. Lona zoeken.'

'Je hebt haar niet nodig. Hou er mee op me kwaad te maken.' Ze

trok aan hem. ‘Ga naast me liggen. Ik wil naar Saturnus kijken terwijl jij me bezit.’

Hij liet zijn hand langs haar zijden huid bewegen. Haar ogen glinsterden. Hij fluisterde: ‘Laten we uit de slee gaan. Laten we naakt naar dat meer rennen en er in zwemmen.’

Methaanwolken zweefden rondom hen. De temperatuur buiten zou Antarctica in de winter tropisch doen lijken. Zouden ze sterven door bevriezing of door het vergif in hun longen? Ze zouden het meer nooit bereiken. Hij zag hen al uitgestrekt liggen op een sneeuwduin, wit op wit, hard als marmer. Hij zou het langer uithouden dan zij als hij zijn adem inhield terwijl zij struikelde en viel, terwijl zij in elkaar zakte, haar vlees gestreeld door een koolwaterstofbad. Maar hij zou ’t ook niet lang uithouden.

‘Ja!’ riep ze. ‘We gaan zwemmen! En daarna beminnen we elkaar naast het meer!’

Ze strekte haar hand uit naar de hefboom waarmee het transparante dak opgelicht kon worden. Burris bewonderde de spanning en het spel van haar spieren terwijl haar arm zich uitstrekte, terwijl haar hand zich uitstrekte, terwijl gewrichtsbanden en pezen prachtig bewogen onder de gladde huid van pols tot enkel. Eén been had ze onder zich opgevouwen, het andere naar voren gestrekt om de lijn van haar arm te beantwoorden. Haar borsten werden naar boven getrokken; haar hals, die de neiging had om kwabbig te worden, was nu strak gespannen. Alles bij elkaar zag ze er mooi uit. Ze hoefde alleen maar een hefboom over te halen en het dak zou terugspringen en hen blootstellen aan de kwaadaardige atmosfeer van Titan. Haar slanke vingers lagen al om de hendel. Burris hield op met haar bekijken. Hij klemde zijn hand om haar arm op ’t moment dat haar spieren zich spanden, trok haar weg, smeet haar op de bank terug. Ze kwam op een wellustige manier neer. Toen ze rechtop ging zitten gaf hij haar een klap op haar lippen. Bloed droop langs haar kin en haar ogen glinsterden van genot. Hij raakte haar weer, hakkende slagen die haar vlees alle kanten op deden springen. Ze hijgde. Ze klemde zich aan hem vast. De geur van geilheid kwam in zijn neusgaten.

Hij sloeg haar nog eenmaal. Daarna, beseffend dat hij haar alleen maar gaf wat ze wilde, keerde hij zich van haar af en wierp haar het uitgetrokken zuurstofkostuum toe.

‘Doe dat aan. We gaan terug naar de koepel.’

Ze was de vleesgeworden rauwe honger. Ze kronkelde in wat een parodie van verlangen geweest zou kunnen zijn. Ze riep hem hees.

‘We gaan terug,’ zei hij. ‘En we gaan niet naakt terug.’

Tegen haar zin kleedde ze zich aan.

Ze zou het dak open hebben gedaan, zei hij tot zichzelf. Ze zou met me zijn gaan zwemmen in dat methaanmeer.

Hij startte de slee en reed snel terug naar het hotel.

‘Ga je echt naar de aarde morgen?’

‘Ja. Ik heb geboekt.’

‘Zonder mij ?’

‘Zonder jou.’

‘En als ik je weer achternakwam?’

‘Ik kan je niet tegenhouden. Maar ’t zal je geen goed doen.’

De slee kwam bij de luchtsluis van de koepel. Hij reed binnen en bracht de slee terug naar de verhuurafdeling. Elise zag er in haar zuurstofkostuum verfomfaaid en zweterig uit.

Burris ging naar zijn kamer en sloot de deur snel achter zich en deed hem op slot. Elise klopte een paar keer. Hij gaf geen antwoord en ze ging weg. Hij liet zijn hoofd in zijn handen rusten. De vermoeidheid kwam terug, de ontzettende afmatting die hij sinds de laatste ruzie met Lona niet meer had gevoeld. Maar na een paar minuten was het over.

Een uur later kwam de leiding van het hotel hem halen. Drie mannen met ernstige gezichten die zeer weinig zeiden. Burris trok het zuurstofkostuum aan dat ze hem gaven en ging met ze mee naar buiten.

‘Ze ligt onder de deken. We zouden graag willen dat u haar identificeerde voor we haar naar binnen brengen.’

Fijne sneeuw van ammoniakkristallen was op de deken gevallen. Ze waaiden weg toen Burris hem opensloeg. Elise, naakt, scheen het ijs te omhelzen. De plekken op haar borst waar zijn vingertoppen hadden geknepen waren dieprood van kleur geworden. Hij raakte haar aan. Als marmer was ze.

‘Ze stierf ogenblikkelijk,’ zei een stem bij zijn elleboog.

Burris keek op. ‘Ze had deze middag heel wat te slikken gekregen. Misschien is dat de verklaring.’

De rest van de avond en de ochtend die daarop volgde bleef hij op zijn kamer. ’s Middags werd hij verzocht zich naar de ruimtehaven te begeven en nog geen vier uur daarna was hij vertrokken, op weg naar de aarde via Ganymedes. Hij zei de hele reis weinig.

Negenentwintig
Dona nobis pacem

Ze had zich door de golfstroom mee laten voeren en was beland in de Martlet Torens. Daar woonde ze in een eenpersoonskamer, ging zelden uit, deed zelden andere kleren aan, sprak met niemand. Ze wist de waarheid nu, en de waarheid had haar geketend.

…en toen vond hij haar.

Ze stond erbij als een vogel, klaar om op te vliegen. 'Wie is daar?'

'Minner.'

'Wat wil je?'

'Laat me binnen, Lona. Alsjeblieft.'

'Hoe heb je me gevonden?'

'Wat speurwerk. Wat omkoperij. Doe de deur open, Lona.'

Ze deed hem open. Hij was niet veranderd sinds ze hem voor het laatst had gezien. Hij stapte naar binnen, glimlachte niet zijn equivalent van een glimlach, raakte haar niet aan, gaf haar geen zoen. De kamer was bijna duister. Ze maakte aanstalten om het licht aan te steken, maar hij weerhield haar met een bruusk gebaar.

'Het spijt me dat 't hier zo slordig is,' zei ze.

'Het ziet er goed uit. Het ziet er precies hetzelfde uit als de kamer waar ik heb gewoond. Maar dat was twee flats verder.'

'Wanneer ben je op aarde teruggekomen, Minner?'

'Een paar weken geleden. Ik heb erg lopen zoeken.'

'Heb je Chalk gezien?'

Burris knikte. 'Ik ben niet veel wijzer uit hem geworden.'

'Ik ook niet.' Lona liep naar de voedselpijp. 'Wil je iets drinken?'

'Nee dank je.'

Hij ging zitten. Er zat iets zalig vertrouwds in de omstandige manier waarop hij zich in de stoel vouwde en al zijn extra gewrichten zo zorgvuldig bewoog. Dat gezicht alleen al deed haar hart sneller kloppen.

Hij zei: 'Elise is dood. Ze doodde zichzelf op Titan.'

Lona gaf geen antwoord.

Hij zei: 'Ik heb haar niet gevraagd om te komen. Ze was erg verward. Nu heeft ze rust.'

'Ze is beter met zelfmoord dan ik,' zei Lona.

'Je hebt toch niet —'

'Nee. Niet nog een keer. Ik heb rustig en kalm geleefd, Minner. Zal ik je de waarheid bekennen? Ik heb zitten wachten tot je naar me toekwam.'

'Alles wat je hoefde te doen was iemand zeggen waar je zatl'

‘Zo eenvoudig was ’t niet. Ik kan mezelf niet aanprijzen. Maar ik ben blij dat je er bent. Ik heb je zoveel te vertellen!’

‘Wat bijvoorbeeld?’

‘Chalk is niet van plan me mijn kinderen terug te geven. Ik heb ’t uitgezocht. Ook als hij ’t zou willen zou hij ’t nog niet kunnen, en hij wil ’t niet. Het was gewoon een voor de hand liggend smoesje om me voor hem te laten werken.’

Burris’ ogen flikkerden. ‘Je bedoelt om jou ertoe te brengen om mij gezelschap te houden?’

‘Precies. Ik wil nu niets meer verbergen, Minner. Je weet ’t allemaal al min of meer. Er moest een prijs zijn voordat ik met je mee zou gaan. Die prijs bestond uit de kinderen. Ik hield mijn deel van de afspraak, maar Chalk houdt zich niet aan de zijne.’

‘Ik wist dat je omgekocht was, Lona. Ik werd ook omgekocht. Chalk vond uit voor welke prijs ik uit mijn schuilplaats zou komen voor een interplanetaire romance met een zeker meisje.’

‘Transplantatie in een nieuw lichaam?’

‘Ja,’ zei Burris.

‘Dat zal je niet krijgen, netzomin als ik mijn baby’s krijg,’ zei ze botweg. ‘Ontneem ik je nu je illusies? Chalk heeft jou net zo bedrogen als hij mij bedrogen heeft.’

‘Dat heb ik ontdekt,’ zei Burris, ‘sinds mijn terugkeer. Dat lichaamstransplantatieproject ligt nog minstens twintig jaar voor ons. Geen vijf jaar. Ze kunnen wel een paar problemen oplossen. Ze kunnen hersenen in een ander lichaam zetten en die in leven houden, maar de — wat zal ik zeggen — de *ziel* verdwijnt. Ze krijgen een levend lijk. Dat wist Chalk allemaal toen hij me zijn voorstel deed.’

‘Hij kreeg zijn romance uit ons. En we hebben niets uit hem gekregen.’ Lona stond op en begon de kamer op en neer te lopen. Ze wreef zachtjes met haar vingertoppen over het stekelige oppervlak van de kleine gepotte cactus die ze eens aan Burris gegeven had. Burris scheen de cactus voor het eerst op te merken. Hij was aangenaam getroffen.

Lona zei: ‘Weet je waarom hij ons bij elkaar bracht, Minner?’

‘Om geld te slaan uit de publiciteit. Hij pikt twee toegetakelde mensen op en brengt ze er op een sluwe manier toe om zich een eindje op de weg terug tot het leven te begeven en verkondigt dat aan de hele wereld en —’

‘Nee. Chalk heeft geld genoeg. Hij gaf geen steek om de winst die hij maakte.’

‘Wat dan?’ vroeg hij.

‘Een idioot vertelde me wat het werkelijk was. Een idioot genaamd Melangio, die een kunstje doet met kalenders. Misschien heb je hem op de vid gezien. Chalk gebruikt hem in sommige shows.’

‘Nee.’

‘Ik heb hem bij Chalk ontmoet. Soms spreekt een gek de waarheid. Hij zei dat Chalk een drinker van emoties is. Hij leeft op pijn, angst, jaloezie, verdriet. Chalk creëert situaties die hij kan uitbuiten. Breng twee mensen bij elkaar die zo stukgeslagen zijn dat ze met geen mogelijkheid toe kunnen laten dat er geluk in hun levens verschijnt, en kijk toe hoe ze lijden. En voed je. En zuig ze leeg.’

Burris was verbijsterd. ‘Zelfs op zo’n grote afstand? Kon hij zich zelfs voeden toen we op Luna Tivoli waren? Of op Titan?’

‘Na elke keer dat we ruzie maakten… voelden we ons zo moe. Alsof we bloed verloren hadden. Alsof we honderden jaren oud waren.’

‘Ja!’

‘Dat was Chalk,’ zei ze. ‘Smullend van ons lijden. Hij wist dat we elkaar zouden gaan haten en dat was ook wat hij wilde. Kan er een vampier van emoties bestaan?’

‘Dus alle beloften waren vals,’ fluisterde hij. ‘We waren marionetten. Als ’t waar is.’

‘Ik weet dat ’t waar is.’

‘Omdat een idioot je dat vertelde?’

‘Een zeer wijze idioot, Minner. Ga ’t trouwens allemaal zelf nog maar eens na. Denk aan alles wat Chalk tegen je heeft gezegd. Denk aan alles wat er gebeurd is. Waarom stond Elise altijd aan de kant te wachten om haar armen om je heen te slaan? Denk je niet dat dit met opzet werd gedaan, als onderdeel van de campagne om mij kwaad te maken? We werden door onze vreemdheid verbonden… door onze haat. En Chalk genoot ervan.’

Burris staarde haar lange tijd zwijgend aan. Toen liep hij zonder een woord te zeggen naar de deur, deed hem open, liep de hal in en besprong iets. Lona kon niet zien wat hij deed totdat hij terugkwam met een spartelende en kermende Aoudad.

‘Ik dacht wel dat je hier ergens rond zou hangen,’ zei Burris. ‘Kom binnen. Kom binnen. We willen even met je praten.’

‘Minner, doe hem geen pijn,’ zei Lona. ‘Hij is louter een stuk gereedschap.’

‘Hij kan een paar vragen beantwoorden. Is ’t niet, Bart?’

Aoudad bevochtigde zijn lippen. Zijn ogen gingen behoedzaam van de een naar de ander.

Burris sloeg hem.

Zijn hand bewoog zich razendsnel. Lona zag hem niet, evenmin als Aoudad, maar het hoofd van de man sloeg achteruit en bonkte met een doffe klap tegen de muur. Burris gaf hem geen kans zich te verdedigen. Aoudad klampte zich jankend aan de muur vast terwijl de klappen vielen. Eindelijk zakte hij onderuit, zijn ogen nog open, zijn

gezicht onder het bloed.

‘Praat met ons,’ zei Burris. ‘Praat met ons over Duncan Chalk.’

Later verlieten ze de kamer. Aoudad bleef achter, vredig in slaap. Beneden op straat vonden ze zijn auto, startklaar. Burris startte hem en reed naar het kantoor van Chalk.

‘We maakten een fout,’ zei hij, ‘toen we probeerden onszelf weer te veranderen in degenen die we eens waren. We vormen ons eigen wezen. Ik ben de verminkte ruimteman. Jij bent het meisje met de honderd baby’s. Het is een vergissing om te proberen te vluchten.’

‘Zelfs als we konden vluchten.’

‘Zelfs als we dat konden. Ze zouden me op zekere dag een ander lichaam kunnen geven, zeker, maar wat zou ik daar mee opschieten? Ik zou hebben verloren wat ik nu ben en niets gewonnen hebben. Ik zou mezelf verliezen. En ze zouden jou misschien twee van je baby’s kunnen geven, maar waar blijven dan die andere achtennegentig? Wat er gedaan is, is gedaan. Het feit van jouw wezen heeft je geabsorbeerd. En het mijne mij. Is dat te vaag voor je?’

‘Je wilt zeggen dat we gewoon moeten uitkomen voor wat we zijn, Minner.’

‘Precies. Precies. Geen weglopen meer. Geen gepieker meer. Geen haat meer.’

‘Maar de wereld — de normale mensen —’

‘Het is wij tegen hun. Zij willen ons verslinden. Zij willen ons in een circus zetten. We moeten terugvechten, Lona!’

De auto stopte. Daar lag het lage, raamloze gebouw. Ze gingen naar binnen en ja, Chalk wilde ze ontvangen als ze nog eventjes wachtten in de kamer daarnaast. Ze wachtten. Ze zaten naast elkaar, elkaar nauwelijks aankijkend. Lona hield de gepotte cactus in haar handen. Het was het enige wat ze uit haar kamer had meegenomen. Zij mochten de rest hebben.

Burris zei kalm: ‘Keer de angst naar buiten. Er bestaat geen andere manier voor ons om te vechten.’

Leontes d’Amore verscheen. ‘Chalk ontvangt jullie,’ zei hij.

De kristallen treden op. Naar de immense gestalte op de verheven troon.

‘Lona? Burris? Weer bij elkaar?’ vroeg Chalk. Hij lachte bulderend en sloeg zich daarbij op zijn buik. Hij liet zijn handen met een klap neerkomen op de zuilen van zijn dijen.

‘Je hebt goed van ons gegeten, niet, Chalk?’ vroeg Burris.

Het lachen stierf weg. Ineens zat Chalk rechtop, gespannen, op zijn hoede. Hij leek nu bijna schriel, klaar om er vandoor te gaan.

Lona zei: ‘Het is bijna avond. We hebben een diner voor je gekocht, Duncan.’

Ze stonden hem aan te kijken. Burris sloeg zijn arm om haar tengere middel. Chalks lippen bewogen. Er kwam geen geluid over en zijn hand had de alarmknop op zijn bureau nog niet helemaal bereikt. Zijn pafferige vingers had hij ver uitgespreid. Chalk bekeek ze.

'Voor jou,' zei Burris. 'Met onze complimenten. Onze liefde.'

Gedeelde emotie vloeide in krachtige golven uit hen.

Het was een stortvloed die Chalk niet kon weerstaan. Hij bewoog zich van de ene zijde naar de andere, gebeukt door de woedende stroom; nu eens trok hij de ene kant van zijn mond omhoog en dan weer de andere. Een kwijlspoor verscheen op zijn kin. Zijn hoofd schokte driemaal. Als een robot vouwde en ontvouwde hij zijn dikke armen.

Burris klemde Lona zo hard vast dat haar ribben protesteerden.

Speelden er sissende vlammen over het bureau van Chalk? Werden rivieren van rauwe elektronen zichtbaar die groen voor hem oplichtten? Hij kromp ineen, niet bij machte zich te bewegen, toen ze hem hun ziel gaven met hartstochtelijke intensiteit. Hij voedde zich. Maar hij kon het niet verteren. Hij werd steeds opgeblazener. Zijn gezicht glom van het zweet.

Er was nog geen woord gezegd.

Zink, witte walvis1 Zwiep met je machtige staart en ga onder!

Retro me, Satanas!

Hier is vuur; kom, Faustus, laat het opvlammen.

Blijde tijding van de grote Lucifer.

Chalk bewoog zich nu. Hij draaide in zijn zetel rond, brak uit zijn verlamming en sloeg met zijn vlezige armen keer op keer op het bureau. Hij baadde in het bloed van de Albatros. Hij rilde, schokte, rilde weer. De kreet die van zijn lippen kwam was niet meer dan een ijle, zwakke klacht uit een gapende muil. Nu eens was hij als een veer gespannen, dan weer werd hij heen en weer gesmeten op het ritme van destructie…

En toen kwam de aftakeling.

Zijn oogballen rolden. Zijn lippen zakten omlaag. De massieve schouders hingen omlaag. Zijn wangen vielen in.

Consummatum est; de rekening is vereffend.

De drie gestalten bewogen zich niet: degenen die hun ziel hadden weggeslingerd en degene die ze had ontvangen. Eén van de drie zou zich nooit meer bewegen.

Burris was de eerste die zich herstelde. Het kostte zelfs moeite om adem te halen. Zijn lippen en tong kracht geven was een kolossale taak. Hij draaide zich om, voelde zijn ledematen weer, en legde zijn hand op Lona. Ze was doodsbleek, aan de vloer vastgenageld. Toen hij haar aanraakte, scheen de kracht snel in haar terug te vloeien.

'We kunnen hier niet meer blijven,' zei hij vriendelijk.

Ze gingen weg, heel traag alsof ze uiterst oud waren, maar jonger wordend naarmate ze de kristallen treden afdaalden. Hun vitaliteit keerde terug. Het zou vele dagen kosten eer ze zich weer helemaal hadden gevuld, maar er zou tenminste geen zuiging meer zijn.

Niemand bemoeide zich met hen toen ze het gebouw verlieten.

De avond was gevallen. De winter was voorbij en de grijze nevel van een lenteavond bedekte de stad. De sterren waren nauwelijks zichtbaar. Er was nog iets van kilte in de lucht, maar geen van tweeën huiverden ze.

'Deze wereld heeft geen plaats voor ons,' zei Burris.

'Hij zou ons alleen maar proberen op te eten. Zoals *hij* al probeerde.'

'We versloegen hem. Maar we kunnen niet een hele wereld verslaan.'

'Waar zullen we heen gaan?'

Burris keek omhoog. 'Ga met me mee naar Manipool. We gaan bij de Demonen op de zondagse theevisite.'

'Meen je het serieus?'

'Ja. Ga je met me mee?'

'Ja.'

Ze liepen naar de auto.

'Hoe voel je je?' vroeg hij.

'Erg moe. Zo moe dat ik me nauwelijks kan bewegen. Maar ik voel me leven. Meer leven met elke stap die ik zet. Voor de eerste keer, Minner, voel ik me werkelijk leven.'

'Net als ik.'

'Je lichaam — doet het nu pijn?'

'Ik hou van mijn lichaam,' zei hij.

'Ondanks de pijn?'

'Juist om de pijn,' zei hij. 'Die laat zien dat je leeft. Dat ik voel.' Hij wendde zich tot haar en nam de cactus uit haar handen. De wolken gingen vaneen. De doorns glansden in het licht van de sterren. 'Te leven — te voelen, zelfs pijn te voelen — wat is dat belangrijk, Lona!'

Hij brak een klein stukje van de plant af en drukte het in het vlees van haar hand. De doornen zonken er diep in weg. Ze vertrok haar gezicht maar heel even. Kleine druppels bloed verschenen. Ze brak nog een stukje van de cactus af en drukte het op hem. Het was moeilijk door die ondoordringbare huid van hem te breken, maar tenslotte gingen de doornen er toch doorheen. Hij glimlachte toen het bloed begon te vloeien. Hij bracht haar gewonde hand naar zijn lippen en zij zijn hand naar de hare.

'We bloeden,' zei ze. 'We voelen. We leven.'

'Pijn is instructief,' zei Burris, en ze begonnen sneller te lopen.